

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Pénzügyi fölszabadulásunk.

Budapest, május 27.

A helyzetet Ausztria mesterségesen nehezíti. Mert nemcsak, hogy az önálló magyar jegybank felállításához szépszerével hozzá nem járul, hanem a legridegebben elzárkózik minden olyan követelés elől, amelyet a magyar nemzet a mai közös jegybankkal szemben támaszt. A legvilágosabb bizonyítéka ennek az a rideg tiltakozás, melyet a készfizetések kötelező felvétele ellen hangoztat, sőt az ausztriai német pártok vezérő-bizottsága tegnap határozatot hozott, hogy memorandummal fordul a kormányhoz s abban előre jelzi, hogy ha bárminő ígéretet tenne is a magyar kormány, magával szemben fogja találni a birodalmi gyűlés összes német pártjait.

Ezzel a Wekerle-kormány helyzete még jobban megnehezült. Mert az körülbelül kétségtelen, hogy ha az uralkodó ragaszkodik is a mai közös jegybanknak fentartásához, olyan magyar parlamentet nem talál, amely hajlandó volna a mai formájában meghosszabbítani az Osztrák-Magyar Bank szabadságát. Hogy minő követelésekkel fog a kormány fellépni, hogy a jegybank közösségének fenmaradása esetén is a paritás minél teljesebben érvényesüljön s a magyar állam önállósága a jegybank közös volta mellett is kitűnjék, azt nem

tudjuk, de a készfizetések felvétele conditio sine qua non a bankügy rendelkezésénél. Nem hiszszük, hogy enélkül még a mai hatvanhetes pártok is vállalkoznának a szabadság meghosszabbítására.

A készfizetések felvétele Széll Kálmán miniszterelnöksége idején már egy ízben elhatározott dolog volt s Lukács László, akkori pénzügyminiszter, erről törvényjavaslatot is terjesztett az országgyűlés elé. Törvény a közbejött politikai zavarok s a kormány lemondása folytán nem lett ugyan belőle, de annyi kétségtelen, hogy a javaslat akkor megnyerte a király előzetes szentesítését, így ha most a Wekerle-kormány a javaslatot újból be akarja terjeszteni, az ellen a király nem szegezheti azt a vétőjét, amelylyel az önálló jegybank felállítását egyelőre megakadályozta.

De különben is Wekerlének, akinek nevéhez az 1892-diki valutaszabályozás fűződik, kötelessége a készfizetések felvételének törvénybeiktatása. Addig, míg a jegybank nem készfizető bank, addig a valutaszabályozás befejezve nincs s addig állandóan ki vagyunk téve annak, hogy bankjegyeink diszióval küzdenek a nemzetközi forgalomban. Hogy ez 1907-ben nem következett be, az nem annak tudható be, hogy az Osztrák-Magyar Bank vezetői olyan kitűnő bankpolitikát folytattak, mint ahogy azt az 1908. évi közgyűlés

előtt Pranger vezértitkár olyan öndicsérettel elzengte, hanem egyedül annak, hogy a monarchia a világkereskedelemben, a nemzetközi gazdasági életben aránylag nagyon elenyésző szerepet játszik a többi nagyhatalomhoz képest. S nem az volt az 1907. évi aranykiözlésnek akadálya, ahogy azt az osztrákok állandóan hangoztatták, hogy az Osztrák-Magyar Bank nem készfizető bank, hanem egyedül az, hogy a nemzetközi forgalomban nem vettünk olyan részt, hogy fizetési mérlegünket ez megrontotta s az aranykiözlést elősegítette volna.

De különben is hamis teória az, amely az arany kiözlését a fizetési mérleggel hozza összeköttetésbe. Ennek legvilágosabb czáfolata éppen az Osztrák-Magyar Bank, mely a tegnapi kimutatás szerint 1,336,999.366 korona értékű arany fölött rendelkezik, tehát a legnagyobb arany mennyiség fölött, amit valaha is sikerült megszereznie, pedig a monarchiának fizetési mérlege tavalyhoz képest megromlott s ennek aranykiözlést kellett volna maga után vonnia, ha a teória igaz volna. De az Osztrák-Magyar Bank ma már nemcsak, hogy nem dolgozik az aranyra magához vonzása érdekében, hanem épp ellenkezőleg az aranyáradat, mely a külföldről az Osztrák-Magyar Bank felé özönlik, igen kellemetlen neki, mert bankjegyeinek kamatozását s így a

A vadmacska.

Irtá: Déri Imre.

(Utánnyomás tilos.)

A szoba levegője száraz volt és izzó, mint a parázs. A zongora sarkán a karesu virágvázában elfonnyadtak a rozsák és valami kellemetlen, átható szagot árasztottak, ami ráfeküdt az ember mellére és nehézzé tette a lélekzést. Volt valami meztelen, valami buján érzéki ebben az egész interieurben: a meleg tónusu mahagoni butorok, az álmosan, kéjesen nyújtózó perzsa, az élesen vörös függönyök, amelyek rózsaszínűre festették a behulló napkévét, a kis szobor ott a sarokban a maga lágy, szinte relief-szerűen kidomborodó formáival, mind bágyadtak, szomjasok és vágyakozók voltak. Csupa nehéz, telt szín, csupa éles, átható szag volt az egész szoba. A levegő minden atomjában rezgett valami ebből az ölelkező, mámoros hangulatból, amely mintha nevetések trilláiból, vonagló vágyakból és sokáig tartó csókokból lett volna összeszőve. És ez a sok vágyakozás mind odaszövedt a szoba asszonya köré, odatapadt a testéhez, átfonta a nyakát, megvonaglott a mozdulataiban, sőhajtott a ruhája susogásában és kacagva hintázott a beszédjében. Látszott, hogy ez a környezet, ez a sok tudatos puhaság és mámor mind az övé, a butorok, a függönyök is az övéi, a fonnyadt virágok az ő virágai és a nehéz levegő az ő szereimes levegője.

Kiesi, kövérkés nő volt, abból a fajtából, amelyik jobban szereti az erős malagát a pezsgónél és amelyik örökké széles ritmusu

keringőket pereget le a zongorán. Már nem volt egészen fiatal, de még nagyon fiatal akart maradni. Sokáig. Ameddig csak lehet. Megmaradni szerelmes, ölelésre lendülő karu, szomjas asszonynak, aki kicsokolja a maga boldogságát és aki még a halált is ölelni, csókolni fogja. Szinte érezte maga is, hogy élni akar és tudta, hogy meg kell neki szerezni mindazt a sok gyönyörűséget, ami után vágyakozik. Ez az asszony tudott akarni. Most, amikor ott ült Orbán mellett, közel hozzá, egészen közel, közvetlen mellette, amint suttogva beszélt és kiszámított mozdulatokkal ringatta át egyik pózból a másikba a testét, olyan volt, mint egy fénylő szemű, éhes vadmacska. Szenvedélytől izzó, lázas vadmacska, aki előtt ott van a kocuz, a kapálózó, a haláltusát vivő, de aki meggyeplüzi a szomját és ravaszul kívárja, amíg összeesik a vergődő, amíg megroppan a térde, elkapja a káprázat és leszédül hozzá. És amíg az övé lesz az a férfi, akire vágyódik, akit akar... Az övé... Csak az övé... Egészen az övé...

Orbán félt az asszonytól. Tudta, hogy mit akar és meglehetősen utálta is. Valahányszor elment tőle, megfogadta, hogy soha vissza nem megy, hogy kitöri magát végleg abból a szobából, amelynek a nehéz levegője ott volt az orrában. És visszament. Mindig visszament. Talán nem is az asszonyhoz. — nem, egészen biztos, azt világosan tudta, hogy nem az asszony vonja, tudta, hogy gyűlöli ezt a vadmacskát, aki ölelteni akarja magát vele. A fény vonzotta. A jólét csalta. A pompa vitte. Megszomjazott a lelke utána és idejött, ide, az asszony mellé, a vad-

macskához, aki látja a vergődését, a nyomoruságát és a fényre éhségét és aki csillogásról, elkergetett szegénységről, nyugalomról és ölelkezésről beszél neki. Ez volt a látogatások rendes fináléja. Orbán ilyenkor rettenetesen gyűlölte az asszonyt és még jobban félt tőle. Most se tudott tovább maradni. Fojtogatta a torkát halott virágszag, ki akart menni, ki innen messze, ahol tiszta s könnyű a levegő és ahol nincs előtte ez az éhes vadmacska-asszony.

Fölállott és egy kissé érdes hangon bucsuzott:

— Mennem kell. Csókolom a kezét.

Az asszony is fölállott. Kibuzta magát és mind a két kezét odanyújtotta Orbánnak.

— Hová siet?

— Dolgozni. Hozzá akarok fogni most...

Belefogok és megcsinálom. Az első fejezetet megintam már...

— Nézze, Orbán, nekem ne adja be ezeket a meséket. Maga abból a magyszerű munkából egy betűt sem irt és nem is fog irni soha. Maga így nem tud dolgozni. Magát megcsinálja a szegénysége. Magának nyugalom kellene, kényelem és semmi gond. Csak egy évig, fél évig, néhány hónapig csak. Így nem tud kikászolódni az apró gondjaiból, nem tud dolgozni, abban a maga szegényszagu szobájában. Látja, én fölajánlottam magának...

— Kérem, ha szívességet akar nekem tenni, ne kezdje újból. Már mondtam, hogy én utálok a maga kegyelempénzét.

— Csak kölesön volna...

— Amit én soha nem fogok visszaadni. Nem kell. Dolgozni akarok.

bank részvényeseinek hasznát csökkenti. Tehát éppen az aranyfedezet csökkentése az, amire törekszik s amit szeretne elérni, még a kamatláb leszállításával is.

Addig tehát, míg az osztrákok azal az érveléssel szegültek a készfizetések felvétele elé, hogy az aranyfedezetet kell védeni, ha érvek hazug volt is és rossz-hiszemű, de legalább a tények által nem czáfoltattak meg. De most az a tény czáfol rá az osztrák álláspontra, hogy az arany egyre, feltartóztatlanul folyik a jegybank pénztárába s az, hogy maga a jegybank is leszállította a kamatlábat, jeléül annak, hogy máris több aranya van, mint amennyit szükségesnek tart bankjegyeinek fedezetére.

A monarchiának, mely Magyarország polgáraitól óriási áldozatot követelt akkor, mikor tizenkét év előtt a valuta szabályoztatott, kötelessége ezekért az áldozatokért cserében legalább készfizetésre kényszeríteni a bankot. Mert hiába van a jegybank pinzéje tele arannyal, míg a bank nem kényszerítetik arra, hogy jegyeit arannyal beváltssa, addig aranyvalutáról beszélni nem lehet s addig a valutaszabályozás végrehajtva nincs.

Ennek hátrányait pedig mindannyiszor érezzük, amikor a magyar állampapíroknak a külföldi tőzsdéken való kotrozását akarjuk. Legutóbb is, mikor a francia pénzügyminiszter Budapesten járt, óriási erőfeszítéseket tett a magyar kormány is, a magyar vezető pénzügyi is, hogy a koronajáradéknak a párisi tőzsdén való jegyzését kieszközölje. De az nem sikerült és pedig azért, mert a párisi tőzsdére csak olyan külföldi állampapírok bocsáttatnak, melyeknek szelvényei arannyal váltatnak be, a magyar koronajáradéknak szelvényei pedig addig, míg az Osztrák-Magyar Bank nem készfizető bank, jogilag nem arannyal váltatnak be, hisz most

az Osztrák-Magyar Bank tetszésétől függ, hogy beváltja-e a bankjegyeit aranyra, vagy nem és minő mértékben.

Mint hogy pedig külföldi tőke más-kép hitelszükségleteink számára nem szerezhető, mint oly módon, ha állami hitelpapírjainkat a külföldi tőzsdén bevezethetjük, világos, hogy addig a külföldi tőkétől bennünket mindig egy kínai fal választ el, míg a kötelező készfizetések felvéve nincsenek.

De ép ezt akarja Ausztria. Az osztrák gazdasági politikának egyik vezető-gondolata az, hogy Magyarország a külföldtől elzárassék, nemcsak azért, mert ily módon teljesen rá van kényszerítve az osztrák tőkére, amely kiuzsorázhatja, hanem azért is, mert Ausztria lévén a mondott okokból Magyarországnak egyetlen, vagy legalább is a legfőbb hitelforrása, politikai téren mindig kihasználhatja vele szemben azt a gazdasági fölényt, amelylyel a hitelező rendelkezik az adóssal szemben.

A készfizetések felvételének megakadályozása tehát lényegében politikai eszköz Ausztria kezében Magyarország ellen és nem a valuta megvédésének czélzata vezeti Ausztriát, hanem az, hogy a valutaszabályozás megakasztásával Magyarországot tovább is elzárja a külföldi hitelforrásoktól s ily módon az egész magyar hitelélet, tehát egész gazdasági életünk feletti uralmat a maga kezében tartsa.

Mikor a kiegyezési tárgyalások folytak 1907-ben, Ausztria egyszerre megvonta Magyarországtól a hitelt, visszavonta az itt elhelyezett tőkéit, piacra dobta hitelpapírjainkat s olyan gazdasági krízist idézett fel, mely a kiegyezési javaslatok elfogadását rákényszerítette a magyar parlamentre. Nem akarja Ausztria ezt a fegyvert kiengedni a jövőre sem a kezéből s nem akarja lehetővé tenni, hogy a készfizetések felvételével a külföldi pénzpiacok Ma-

gyarország számára megnyiljanak s Magyarország idegen tőke segélyével vivhassa meg Ausztria ellen gazdasági harczeit.

Ezért tartjuk mi elengedhetetlennek azt, hogy a készfizetések felvétele a közös jegybankra rákényszeríttessék, mert ez hatalmas lépés volna Magyarország gazdasági emancipálásához.

A kormányválság.

— Kossuth és Andrássy a királynál. —

Az új tárgyalások megkezdése.

Budapest, május 27.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órakor fölkereste Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert és ismertette vele a bécsi tárgyalás és a királyi kihallgatás eredményét, közölte vele továbbá azt is, hogy őt és gróf Andrássy Gyulát a jövő hónap első napjaiban a király ismét meg fogja hallgatni a válság megoldásának módjáról. Azután félóra hosszat tanácskoztak. Kossuthot később gróf Apponyi Albert látogatta meg és szintén félóra hosszat tárgyalt vele. A kora délutáni órákban még Justh Gyula, a Ház elnöke, Barabás Béla és gróf Batthyány Tivadar, a függetlenségi párt alelnökei voltak Kossuthnál, hogy tájékozást szerezzenek a Bécsben történt dolgokról. Kossuth Ferencz miniszter azután a magyar és osztrák sajtóban közölt kibontakozási tervéről a félhivatalos Magyar Tudósítót a következő nyilatkozat közzétételével bizta meg:

— Olyan kibontakozási program, amely ugy a király, mint a többség részéről elfogadásra számíthatna, ezidő szerint egyáltalában nincs és igen tanácsos volna, ha a sajtó nem közölné a kibontakozásra vonatkozó alaptalan híreszteléseket, amelyek csak a közvélemény fölizgatására és a kibontakozás nehézségének fokozására alkalmasak.

Ez a nyilatkozat teljes mértékben megerősíti azt a mai hírünket, hogy a kibontakozási tervnek most már nemcsak a királynál köteendő új paktumnak kell lennie a kizárólag magyar belügyekre nézve, hanem egy valóságos

— Abba hagyhatná a morális érzékenykedéseit, kedves barátom, amelyek egy kissé szentimentálisak és egy kissé ostobák is. Maga tehetőséges, rokonszenves ember, nekem barátom és azt a kis összeget én meg sem érzem. Gyerekség.

— Jó, gyerekség, bánom is én, nekem nem kell. Már mondtam...

Az asszony közelebb ment Orbánhoz. A haja hozzáért a férfi arcához, a lehetetlenek a melege előntötte egészen. A testét majd hogy nem érezte maga mellett, azt a kinyújtózkodó vadmaeska testét, amely most egészen megfeszült, kiegyenesedett, magasabbá lett és szinte megvonaglott, ahogy átkigyózt rajta a szenvedély. A kis, köpczös asszony arca meg-megrándult, kivörösödött, a szeme kicsillogott feketén a sötétvöröséből, a szája egy kissé szétnyílt és a foga között, lassan fujta ki a leheletet. Aztán még közelebb esuzott a férfihez, esuzva, kigyózva, vadmaeska módra, szorosán hozzá simult, test test mellé és halkán, de azért határozott, szinte kiélezett akcentussal suttogta:

— Jöjjön föl... Megint... Ma este vacsorára várom... Kétszer annyit kap... Ezeret... Várom, Orbán!

Orbánból egyszerre kifakadt az utálat. Ez a test-vásár, ez az undorító fiatalság-vásár most egyszerre megkorbácsolta újra a dacosságát, megverte azt a rom-büszkeséget, amely még valamennyire megmaradt benne, rápofozott a fölfelé törő, titán-akaratra, amely még most is, a nagy összeomlások és a magasból való lebukások után is megrezent benne. Ugy érezte, hogy most neki kell menai ennek a kis asszonynak, aki olyanak

tünt most föl a sötét pongyolájában, mint valami fekete pók. Ugy érezte, hogy most rárohan, megtiporja a vadmaeska... vagy... vagy legalább is az arcába vágja, hogy egy Orbán Istvánt nem lehet megvenni, hogy Orbán István, a tudós, a nagy tudós nem eladó... Aztán — egyszer megrándult ajka, — pár pillanatig hangtalanul mozgott a szája, — aztán egy kicsit elfordult, — aztán még jobban, — aztán lassan, kicsit esoszogva kiment.

Az asszony még egyszer utána szólt.

— Nyolczra várom... Nyolczra biztosan várom.

Mikor Orbán kifordult a kapun, egy pillanatra tétován révedezett maga elé. A lelkében valami megroppant, valami megállott és most olyan furesán, olyan különöse érezte magát. Nem tudott gondolkozni, eszmentes érzéstelenség, apáthia fogta el. Azt hitte, az agyveleje fölmondta a szolgálatot és megállott. Az a hirtelen állat-dühösség, ami oda-főnt elfogta, egyszerre elszállott föle. Nem maradt meg belőle semmi. Az asszonyt most már csak megvetette és utálta, — a gyűlöletét ott főnt hagyta nála. Nem gyűlölt, nem volt dühös, — csak valami rettenetes, lelket előntő keserűség vert a lelkébe. Keserűség, mindent megmérgező és mindent elborító, amelyet soha életében nem érzett. Még a nagy tragédia lezuhanásakor sem. Még a nyomorgáskor sem. Még akkor sem, amikor éhezett.

Forró, gyilkoló hőség volt odakint. Az emberek szinte eltikkadtak a melegtől és fujva, lihegve menekültek előle. A piszkoszürke aszfalt fehérre váltan izzott, majd föl-

égette a délutáni nap, — úgy látszott, mint ha dél óta még erősebb lett volna a tüze. Orbán arcába beleszurt egy-egy kirakattábláról visszaverődött sugár, a kabátja jobb oldalát izzóra perzselte a nap, — de ő nem érzett mindezekből semmit. Nem tudta, hová megy, mit csinál, mihez fog, — csak ment előre, rőtta az ő furesán esoszogó lépteivel az aszfaltot és szinte meggörcsült a gondolatai súlya alatt. Az emlékei rajta ütöttek; — pillanatok alatt ezer meg ezer kép villant keresztül az agyán. A küzdések, a nagyszerű álmok, a fölfelé törések, a mindent akarások, a csöndes nyári esték, a munkás, lázas éjjelek elrobogtak a képzetében: miadegyik csak úgy, mint egy-egy pont. Aztán a nagy zökkenések, a csalódások, a kiábrándulások egy-egy apró darabja, a bálványainak a letördelése, a szétfoszoló illúziók, a hemoeskölt szépségek, amelyekből nem maradt meg semmi, semmi... Se az igazságok közül, se a hazugságok közül nem maradt meg neki semmi. Otthagyták őt, vagy ő hagyta ott amazokat. Most egyedül maradt. Nem volt az övé már semmi ebből a világból... Vagy... vagy... csak az az asszony... a nőstény vágyával... a prédára leső szemével... az a kövérkés asszony... a vadmaeska.

Orbán sirni szeretett volna. Leborulni ide a forró aszfaltra és elsirni neki minden kínzó, gyötrő kétségbeesését. Vagy odátámaszkodni valamelyik gázlámpához, átfogni a melegen izzó vasat, mintha valami karesu, lágy asszonyi test volna és elpanaszolni neki az életet, a nagy kegyetlenségeivel, a borzasztó gúnyjával és a vadmaeskaí-

új kiegyezésnek Ausztriával, amely minden függő kérdésre kiterjed, hogy aztán ilyen módon legalább 1917-ig biztosítva legyen a parlamentaris rend és a békés fejlődés. Ehez pedig feltétlenül szükséges a függetlenségi pártok hozzájárulása is, már pedig ez az ismert és nálunk lezáfolt, de Ausztriában főtartott tervezet a függetlenségi párt részéről a leghatározottabb visszautasításban részesült. Ilyen értelmű kijelentést tett ma *Justh Gyula* is, amikor ezeket mondta:

— Az egész kompromisszum-híresztelés teljesen valótlán. Abszolút egy szó sem igaz belőle. Ugy *Kossuth*, mint az egész függetlenségi párt ellene van minden efajta meggyezésnek. Az teljesen ki van zárva, hogy a közös bank szabadságát a függetlenségi párt bármiféle ürügy alatt meghosszabbítsa. Ebben egy a pártvezér, mint az egész függetlenségi párt teljesen egyetért.

A helyzet tehát most az, hogy a koalíció vezérei újból megkezdik a kibontakozási tervezet kovácslását és a jövő hét derekán *Kossuth Ferencz* és gróf *Andrássy Gyula*nak már módjában lesz a királynak jelentést tenni arról, hogy lehetséges-e és milyen formában az eddigi helyzetet főtartani. Érdekes az a hír, hogy a király húzódozik a hivatalnok-kormány kinevezésétől, amely sérti a parlamentarizmus elvét, s ezért szorgalmazza, hogy a válság a jelenlegi többségen belül a függetlenségi párt segítségével oldassék meg.

Kossuth és Andrássy a királynál.

A király június első napjaiban Bécsben kihallgatáson fogja fogadni *Kossuth Ferencz* és gróf *Andrássy Gyula* minisztereket. *Kossuth* az egész függetlenségi párt nevében teszi meg előterjesztését a kibontakozásra nézve. A függetlenségi pártot azt hiszik, hogy ezzel az előterjesztéssel lép a válság az igazi kibontakozás medrébe. *Kossuth* és *Andrássy* külön kihallgatásai után *Wekerle Sándorral* egyetemben együttes kihallgatáson fogják átvenni a király döntését. Beszélnek, hogy *Justh Gyula* is fog kapni királyi meghívót, de ezt a hirt nem erősítették meg.

Tanácskozások Kossuth Ferencznel.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert ma délelőtt fölkereste *Wekerle Sán-*

val együtt. Szerette volna, ha följeged valahogy ez a keserűség, ha átförmálódik, átlágyul sirásba, szaggatott, el-elesülő zokogásba, vagy megizmosul méreggá, zord hanggá, ökölösszeszorító dühösséggé, vagy akár mivé, csak ettől a gyöttrődéstől megszabaduljon...

Annai bizonyos volt, azt föltétlen határozottsággal megállapította magában Orbán, hogy ő halott ember. Az akarása, a szűz energiája összetört. A vadmacska csak a befejezése a tragédiájának, a fokozatos összeomlásnak, amely a szegénységével kezdődött és itt végződött be, az aszfalton, az utcán, a tolongó embertömegben, azzal a megállapítással, hogy Orbán István összetört, hullt.

Lassan, lassan jutott előre a tolongásban. Maga sem vette észre, hogy került bele a csillogó utcába, a fény, a pompa közé, ami után éhezett, és amit gyűlölt, mert nem volt az övé semmi belőle. Ezek az emberek élnek; — ő nem él. Még csak nem is vegetál. Ő semmi. Egyszerűen semmi. Nem számít ezek között az emberek között. Csak vágyakozója az életnek, nem megélője. Csak nézi az élőket, de nem fartszik közéjük.

Pedig, — itt valami világosságfényt kezdett meglátni a gondolkodásában Orbán — ő az értékebb ember. Ő tudna élni. Ő volna az élet legnagyobb megélője és legfenségebb munkása. És... és aztán... mi volna, ha egyszer neki is jutna az életből valami? Ha egyszer pénze volna... ha meg tudná fogni azt, ami elsiklott előle... A csillogást... A jóllakottságot... A munkát...

dor miniszterelnök, aki hosszasan tanácskozott vele. Később gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter, majd a kora délutáni órákban *Justh Gyula*, a képviselőház elnöke és gróf *Batthyány Tivadar* látogatták meg. Végül ott járt *Barabás Béla* is.

Az osztrákok fölvonulása ellenünk.

Bécsből jelentik. A német pártok végrehajtó-bizottságában ma szóba kerültek azok a jelentések, melyek szerint a magyar válság kibonyolítására irányuló terv a készfizetések megkezdésének engedélyét, és a közben lévő várományt foglalja magában.

Gróf *Kolowrat* hivatkozott azokra az újsághírekre, melyek szerint a készfizetések megkezdése a kibontakozási program egyik pontját képezi és kijelentette, hogy az a kérdés hasonló helyzetnek a teremtésére alkalmas, mint amilyen a boszniai magyar agrárbank alapítása által támadt. A német nemzeti szövetségnek kötelessége, hogy erre a kérdésre igen nagy gondot fordítson, és minthogy a német pártok magára a dologra nézve teljesen egyetértenek, nem szabad megengedni, hogy az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság palladiumait politikai tekintetek miatt megbolygassák. A legkevésbé engedhető meg pedig ez azért, hogy a magyar függetlenségi párt politikai aspirációit szolgálja.

A végrehajtó-bizottságban általánosan ama meggyőződésnek adtak kifejezést, hogy nem szabad az osztrák parlamenttől ilyen kötelező megállapodásokat kötni. A készfizetések felvétele által a kereskedelem, az ipar, a kisipar és a mezőgazdaság érdekeltjei a legérzékenyebben sújtatnának. E tényre való tekintettel az összes osztrák kormányok — az utóbbi időben *Bilinski* pénzügyminiszter is — a készfizetések felvétele ellen nyilatkoztak. A német végrehajtó-bizottság abban a véleményben van, hogy idejekorán állást kell foglalni az Ausztria és Magyarország közti viszonyra vonatkozó ezen ügyekben, nehogy, mint a boszniai agrárbank kérdésében, utólag rekriminációkra legyen szükség és ezért elhatározták, hogy rövid órást és memorandumot juttatnak a kormányhoz.

E memorandum megfogalmazásával gróf *Kolowratot* bízták meg. A német nemzetiségi minisztert felkérték, hogy a ma megtartandó minisztertanácsban fejtsen ki pontosan a német pártoknál a készfizetések felvételére vonatkozó álláspontját.

Dr. *Sylvester*, a német szabadelvűpárt nem-

Emberek torlódtak össze Orbán körül. Előtte, mögötte, kavargott az utca. A kiabálás, túlközlés, rohanás valami nagy, diadalmas zümmögéssé olvadt össze. Orbánnak ugy esengett a fülebe az utcai lármák, mintha a nagy, az igazi élet szimfóniáját hallaná. Mintha az artikulatlan, rekedt ordítások helyett érzékűtök zendítenének meg valami nagyszerű indulót, valami frissen fiatal, valami fenségesen megdöbbszent, valami vérpezsdítőn küzdeni, harsolni és élni, élni hívót...

Orbán érezte, hogy elfáradt. Elkényszeredetten vonszolta a lábát maga után és most már nem gondolkozott. Csak bámult bele a tömegbe, amely mint valami nagy, fekete hullám lendült, kigyozott a szürkületben.

...Valahol a messzeségben kigyúlt az első villanylámpa.

Orbán megállott.

A lelke, mint egy szabad, könnyű szárnyu lepke, odaszállott a fény felé és sütkérezett a világosságban, a fényben, a melegségben... Hosszan, sokáig, megbüvölten bámult a fénybe... És nézte, nézte a világosságot...

Aztán megfordult.

Ugy érezte, mintha sokkal könnyebb lett volna. Kiegyenesedett, körülzárta a tömegben és elnevette magát. Könnyelműen, vidáman, tisztán esengett a nevetése.

Orbán észrevette a nevetése tisztaságát és örült neki. És most már keményen, határozottan, fölemelt fejével megindult arra felé, amerről jött.

...Őt perezezel fényrele után Orbán esöngetett a vadmacska lakásán.

zeti szövetségének az elnöke, a „N. Fr. Pr.” egyik munkatársa előtt következőleg nyilatkozott a német végrehajtási bizottsági ülésen történetekről:

— Az osztrák képviselőház már ismételve a leghatározottabban állást foglalt a készfizetések felvétele ellen. Az osztrák politikusok a készfizetések megkezdését az osztrák gazdasági érdekekre károsnak tartják és így az ellen természetesen állást foglalnak. A német végrehajtó-bizottságban a kérdés megbeszélése alkalmával a bankkérdés is szóba került, miközben a bizottság egyes tagjai a már említett módon nyilatkoztak.

Bachmann udvari tanácsos a következőket mondotta:

— Én a magam részéről föltétlenül ragaszkodom ahhoz az állásponthoz, hogy az 1867-iki kiegyezés egyszersmindenkorr megállapított intézkedéseit Magyarországnak tiszteletben kell tartania és nem szabad azokhoz hozzányulnia. Ezeknek az intézkedéseknek úgy katonai, mint politikai, vagy gazdasági részét csak a korona és a birodalom mind a két felének hozzájárulásával lehet megváltoztatni. Egyáltalán szükség van arra, hogy azt a fikciót, mely szerint Magyarország önálló állam, oly értelemben helyesbítsék, hogy ez csak annyiban áll, amennyiben Magyarország az osztrák-magyar monarchiának egy része és az 1867-iki kiegyezés által kötve van.

A pártkörökből.

A függetlenségi és 48-as pártkör Erzsébet-köruti körhelyiségében ma este ismét igen élénk élet volt. Fent jártak gróf *Batthyány Tivadar*, *Holló Lajos*, *Sághy Gyula* alelnökök, *Leszkay Gyula* háznagy és a pártnak képviselő- és kültagjai nagyszámában. A nagy társalgásban hosszabb időn át élénk társalgás folyt. Gróf *Batthyány Tivadar* a képviselők élénk helyeslése mellett kijelentette, hogy *Kossuth* Ferencz ma fölhatalmazta őt annak kinyilatkoztatására, hogy semmiféle kibontakozási terv nincs a kormány tagjai éppen azon vannak, hogy a király kivánságához híven, még egyszer megkíséreljék olyan megoldást találni, amelyet a függetlenségi párt elfogadhat. Természetes, tette hozzá gróf *Batthyány*, ez csak az önálló jegybank alapján történhetik. *Holló Lajos* ma is *Wekerle*-t támadta, amiért a kibontakozási tervet Ausztriával való új kiegyezésnek tekinti és azt hangsúlyozta, hogy a mi válságunkhoz semmi köze nincsen Ausztriának, sem az osztrák kormánynak. Nincs annak egyetlenegy kérdése sem, melyhez osztrák részről joggal lehetne beszélni. A legnagyobb hiba volna, ha azok a magyar államférfiak, akik a válság megoldása körül közreműködni vannak hivatva, szóba állanának, vagy pláne tárgyalásokba bocsátkoznának a válsághoz tartozó kérdésekben az osztrák kormánykörökkel. *Holló Lajos* továbbá a külügyi helyzetre utalva annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a válságot június huszadika előtt, amikor a király *Ischbe* utazik, meg kell oldani. *Zakariás János* fölvetette ismét az osztrák árak bojkottjának kérdését s azt mondta, hogy az agitációs népgyűléseken ezt az eszmét is propagálni kell. Az osztrákok fölvonulása is élénk beszéd tárgya volt s általában érthetetlennek mondták az osztrákoknak fölvonulását egy olyan lezáfolt program ellen, amely itthon sem kell. Azt is beszélték, hogy gróf *Apponyi Albert* elnöklete alatt az intéző bizottság ülést fog tartani és hogy a képviselőházat összehívják, de egyik hirt sem erősítették meg.

Az alkotmánypárt körhelyiségében, ahol ma este a párt tagjai közül fönt voltak *Szell Kálmán*, a párt elnöke, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter, *Bolgar Ferencz* államtitkár is, a beavatottak hangsúlyozták, hogy még egyáltalában nem lehet kedvező fordulatról, vagy békés kibontakozás esélyeinek lényeges javulásáról beszélni, mert csak az történt, hogy a király *Kossuthot* és *Andrássyt* újra fogadja a válság ügyében. Az osztrákok hatalmas fölvonulása a meginduló új tárgyalás eredményének reményét nagyon elhalványítja, mert a magyar széthuzás is *Luegerék* malmára hajtja a yizet.

Az önálló bank mellett.

Az országos függetlenségi pártgyűlést, amely június hatodikán lesz, a Központi városháza belső nagy zárt terén fogják megtartani, amely sok ezer ember befogadására alkalmas. Ma küldötte szét az intéző-bizottság a vidéki pártokhoz intézett meghívásokat, egyuttal felkérte a függetlenségi országgyűlési képviselőket, hogy a nagygyűlés jelentőségét megjelenésükkel szintén emeljék. Az egyetemi ifjúság minden külön szervezetehez szintén intézett az előkészítő-bizottság felhívást, hogy őket a mozgalomhoz való csatlakozásra felkérje. A függetlenségi párt vezérferfiainak, Justh Gyulának, gróf Batthyány Tivadarnak és Holló Lajosnak nyilatkozatain kívül, ugye a fővárosi, mint a vidéki polgárság, továbbá az egyetemi ifjúság szónokai is fel fognak szólalni. A határozati javaslatot a körületek központi nagy szervezete fogja egyik legközelebbi ülésén megállapítani.

Liptó vármegye törvényhatósága ma tartotta rendes tavaszi közgyűlést dr. Pálgyai Móricz főispán elnöklésével. A közgyűlésen foglalkoztak Arad városának az önálló bankra vonatkozó átiratával, amelyeket pártolólág elfogadtak és elhatározták, hogy feliratban kérik az önálló banknak 1911. január elsejére való felállítását. Szóba került Zemplén vármegyének a politikai pártok fúziójára vonatkozó átirata is, amelyet szintén pártolólág fogadtak el és kimondották, hogy hasonló szellemű feliratban fordulnak a parlamenthez.

Máramaros vármegye ma tartotta báró Perényi főispán elnöklésével közgyűlést. A közgyűlés Zemplén- és Abauj vármegyék átiratát pártolólág elfogadta azzal, hogy a kormányhoz szintén feliratot intéz a pártok egyesülése ügyében. Az aradi feliratot az önálló bank tárgyában a közgyűlés tudomásul vette. Végül a közgyűlés tiszti-ügyészszé Mihályka Györgyöt választotta meg.

A Magyar Törvényhatóságok Irodának illetékes helyéről a következőket jelentik: A Máramarosvármegye mai napon megtartott vármegyei közgyűlésén a közgyűlés szótöbbséggel elhatározta, hogy Arad város körirata kapesán nem ir fel az önálló bank mellett, hanem megmarad azon mult évben hozott határozata mellett, hogy bár örömmel fogad minden oly törekvést, mely az ország gazdasági önállóságára vezet, teljes bizalommal lévén a kormány tagjai iránt, nem kívánja befolyásolni őket és megnehezíteni az annyira kívánatos kibontakozást. A szavazás felállás és ilvemaradás útján történt és többszöri ellenpróba után a többség a közgyűlési ügyrend szerint a vármegyei jegyzői kar által alapítottat meg. Botrány vagy rendezettség nem történt. Az ellenkező hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Ugoceamegye törvényhatósági bizottsága ma ifjabb Ugron Gábor főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. Tárgyalás alá került Arad város átirata az önálló magyar bank ügyében tett feliratának támogatása. A közgyűlés, minthogy ez ügyben már felirt, az átiratot tudomásul vette.

KÜLFÖLD.

Az olasz egység jubileuma. Jól értesült körökben hangsúlyozzák, hogy Ausztria-Magyarország az 1911. évi olasz nemzeti ünnepen való részvétel ügyében még nem adott végleges választ. Az olasz vezető körökben még mindig azt hiszik, hogy Ausztria-Magyarország a meghívást úgy a maga, mint Olaszország érdekében végre is el fogja fogadni. A „Vita“ című lap a következőket írja:

Ausztria az egyedüli állam, amely kiállításunktól távol marad. Ausztriát mondunk, mert föltehetjük, hogy Magyarország, mielőtt a hivatalos visszautasításba beleegyeznék, művészei részéről a hazánkért való lelkesedést önkéntes megnyilatkozás által pecsételné meg.

A „Vita“ nem tartja valószínűnek, hogy osztrák és magyar iparosok külföldi kiállításokban nem akarnának résztvenni. Főlemlíti a mult évben tartott lovagló versenyeket, amelyekben minden állam résztvett, egyedül az osztrák tisztek maradtak távol, noha várták őket. Spanyolország és Portugália szintén ultra katolikus államok, de azért már a mult évben megígérték a kiállításra való részvételt, csak a szövetséges Ausztria marad távol.

Viszonyunk Bulgáriához. A közös külügyminisztériumnak az az elvben kijelentett készsége, hogy Bulgáriával konzulátusi és kiadatási szerződést köt s hogy a Bulgáriában eddig érvényben volt kapitulációs jogáról teljesen lemond, szófiai je-

lentés szerint az ország politikai köreiből a legkedvezőbb benyomást tette s azt a sajtó is a legteljesebb megelégedéssel és elismeréssel tárgyalja. A „Vecserna Posta“ erre vonatkozólag azt írja többek közt, hogy megelégedéssel kell megállapítani, hogy Ausztria-Magyarország Bulgária függetlenségi nyilatkozata óta az ország sorsának minden változásakor önzetlen érzéssel állott Bulgária mellett s most is az első a nagyhatalmak között, aki Bulgáriát jóakarattal biztosította.

A török események. A halálos ítéleteket, amelyeket Desver első eunuchra, egy Terfik nevű magasabb vámhivatalnokra, Lufti-ra, a „Volkán“ szerkesztőjére és a mohamedán unio tagjára, Tajar államtanácsosra, Halil ezredesre, Feizi szerkesztőre és közoktatásügyi minisztériumi hivatalnokra kimondtak, irádéval szentesítették. Dervis Vahbetit, a „Volkán“ kiadóját, aki elmenekült, Szmirnában letartóztatták. Nadir főeunuchot, Szedki imámot, Nuredin basa háziórvost, valamint 63 tisztelet és 67 polgári hivatalnokot és négy hodzsát a haditörvényszék fölmentett. A Prinkipo szigetére száműzött kilencz magas funkcionáriusát a régi rendszernek, Riza basa volt hadügyminisztert, Zeki basa volt tengerészeti minisztert, Menduk volt belügyminisztert, Tahsin első titkárt és Raghib kamarast a hadügyminisztériumba vitték, lefokozták, vagyonukat elkobozták. Egy várba fogják őket internálni, amelyet a minisztertanács jelöl ki. Az ítéletet már szentesítették.

Arif Hikmet basa, az új török hadügyminiszter, megkezdte a török flotta megteremtésének s a tengerész-tisztikar fölfrissítésének munkáját. Sok értékesített hajót ki kell selejtezni. Hír szerint az admirális hatenkét kisebb-nagyobb hadi járóművet akar eladni. Ennek keresztülvitele után szándékoznak megkezdni a flotta újjászervezését. Arif Hikmet basa abban a reményben van, hogy Törökország két-három éven belül herczképes flottát tud teremteni.

Ma reggel a tegnap halálra ítélt hét embert, továbbá nyolcz régebben elítéltet a város három pontján felakasztották. A hadügyminisztérium napiparancsban tudatta, hogy két korosztályt azon katonái, amelyek a zendülésben résztvettek, hanem is tartoztak az izgatók közé, nem méltók, hogy egyenruhát viseljenek, és három éven át utépitési munkákra fogják őket használni. Ez a napiparancs intő példaul az összes csapatok tudomására adandó.

A „Matin“ szaloniki-i tudósítója felkereste Feti bey őrnagyot, aki Abdul Hamid őrizetével van megbízva. Feti bey elmondta a hírlapíróknak, hogy ő vette rá Abdul Hamidot vagyonának kiszolgáltatására.

— Egy izben szóvá tettem a volt szultán előtt — így beszélt el az őrnagy — hogy milyen hálás volna iránta a török nemzet, ha külföldi bankoknál elhelyezett vagyonát visszajuttatná az államkincstárnak, nehogy gyümölcsözetlenül heverjen.

Abdul Hamid így válaszolt:

— És milyen garanciát adnak személyes biztonságom, jövőm és enyéimnek jövője felől. Mindenekelőtt biztosítékokat követelek, hogy sem nekem, sem környezetemnek nem lesz bántódása.

Abdul Hamid azután megnyugvással vette tudomásul, hogy a parlament neki 22.500 frank havi apanaszt szavazott meg, de államérdekből nem adhatja vissza szabadságát. A volt szultán gondolatokba mélyedt, majd két napi megfontolási időt kért. Másnap magához hivatott és több levelet adott át nekem, amelyeket sajtókezüleg irt a bankokhoz. Biztosított engem, hogy egész vagyonra mindössze 24 millió s ebből 21 millió a német birodalmi banknál és a berlini Deutsche banknál van elhelyezve, három millió pedig Párisban a Credit Lyonnaisnál.

A nagyszláv kongresszus. A nagyszláv kongresszus tegnapi ülésén, amely dr. Hribar osztrák reichsrathi képviselő elnöklésével ment végbe, egy ó-szláv bank alapításának tervével foglalkoztak. Dr. Hribar kifejtette, hogy ehhez ötven millió korona alapítke szükséges, amelyhez a csehek hat milliót és a délszlávok két és félmilliót adnának. A gyűlés egyhangulag elismerte egy ilyen bank létesítésének szükségességét. Első sorban a meglévő eszközökkel kell azt alapítani és tevékenységét a szlávság kereskedelmi és ipari munkásságára kell

kiterjeszteni. Ezután elhatározták, hogy bizottságot választanak, amelynek feladata lesz a bank létesítésének alapelveit kidolgozni.

A bolgár tartalékosok szabadságolása. Szófiai jelentések szerint a tartalékos legénység elbocsátásának elhalasztásáról szóló hír téves. Arról a szokásról van szó csupán, hogy a régebbi korosztályokat nyáron két hónapra szabadságra küldik, hogy mezei munkáikat elláthassák. A szabadságolás időpontja május 14-ére (27) volt kitűzve, tekintettel azonban arra, hogy a lögyakorlatok még ninesenek befejezve, május 20-ára (jun. 2.) halasztották el. A tartalékosokat nem hívták egybe. — A konstantinápolyi „Tanin“, kommentálva azt a szófiai jelentést, amely szerint a tartalékosok elbocsátását elhalasztották, hogy a keleti vasutak ügyében nyomást gyakoroljanak, azt mondja, hogyha ez igaz és tényleg fenyegetés akar lenni, akkor Törökország meg kell hogy élgelje az eljárásmodot. A jövőendő viszony érdekében szükséges, hogy ezeket a híreket megczáfolják.

Az ausztráliai parlament megnyitása. Melbourneból jelentik, hogy a parlament megnyitása-kor a főkörmányzó kijelentette, hogy tekintet nélkül a vám- és postabevételek csökkentésére, a régi nyugdíjak kifizetésre kerülnek. A védelmi viszonyokra vonatkozólag kérte a főkörmányzó, hogy három ausztráliai torpedóuzót építsenek és a szükséges legénység kiképzéséhez járuljanak hozzá.

Szerbia újabb akciója. A „Reichspost“ egy Párisban élő előkelő személyiség tollából első helyen cikket közöl Szerbia állítólagos akciójáról és a többek között azt mondja, hogy az a mozgalom, mely két hónappal ezelőtt majdnem háboruba kergette a monarchiát, nem szűnt meg, hanem titokban tovább szövődik. A mozgalom kitörését természetesen nem lehet a kalendárium dátumához kötni, de az a meggyőződés, hogy a legelső alkalmas pillanatban újból és még vehemensebben előtérbe kerülnek Szerbia követelései. És ezt az akciózt annál komolyabbnak kell tekinteni, mert a szerb királyság nem a saját számlájára és veszélyére bocsátkozott ebbe a vállalatba, a cikk írója állítólag hivatalos forrásból merítve, azt állítja, hogy Szerbia az Ausztria-Magyarország ellen irányuló aspirációjáról nem mondott le, hanem magát a balkáni szlávság gyűjtőhelyének tekintve, készülődik arra az időre, amíg Oroszország ismét az aktív politika színterére léphet. A terep előkészítése a jövőben nem Bécsből, hanem Prágából indul ki, Oroszország és Szerbia között szerződés áll fenn, amely Oroszország részéről Szerbiának határozott direktívákat ad. Kötött azonkívül Szerbiával 1908-ban egy másik európai hatalom is egy titkos szerződést, amely a szerb politikát arra használja fel, hogy a hármasszövetségnek kellemetlenségeket okozzon. A cikk írója végül kijelenti, hogy mindezek bizonyítására hivatalos okmányai vannak. A „Reichspost“ cikkében azt a megjegyzést fűzi, hogy a cikkíró már több izben informálta a lapot és adatai mindig megbízhatóknak bizonyultak.

A „N. Fr. Pr.“ mai estilapjában bécsi mértékadó körökből vett információ alapján a Reichspost értesülését valószínűk mondja.

Az új szófiai szerb követ. Szimics szerb követ az új megbízólevél alkalmával tegnap Ferdinánd királyhoz intézett beszédében a következőket mondta:

— Boldognak érzi magát, hogy a nagy esemény, amely, hála a király Bulgária politikai és gazdasági fejlődéséről való állandó gondoskodásának, a bolgár nemzet történetében új korszakot nyit meg, megadja neki az ünnepies alkalmat, hogy a királyt újból biztosítsa a nagyrabecülés és ragaszkodás érzelmeiről, amelylyel felséges ura viseltetik Ferdinánd király iránt, valamint kifejezést adhat azon óhajoknak, amelyeket ura a bolgár nép diosóságát, a bolgár dinasztia boldogságát és a bolgár nép javát illetőleg táplál. A szerb kormány, mely csatlakozik a kívánságokhoz, őt külön megbizta, hogy tolmácsolja őszintén és mély rokonszenvét, amely az összes szerbek szívét a függetlenség proklamálása alkalmából áthatotta, amidőn Bulgária hosszas és állandó fáradozás után Ferdinánd király böles uralma alatt oly bátran megszerezte függetlenségét. A követ kijelentette, hogy törekedni fog a Szerbia és Bulgária közt fennálló barátságos viszonyt megszilárdítani és kifejleszteni, az érdekeik közt fennálló

harmóniát fenntartani és a czélokban egyöntetűséget létrehozni.

Ferdinánd király a következőképp válaszol:

— Örömmel hallottam újból kifejezést azon érzelmekek, amelyeket országom történetének e fontos korszakában Szerbia királyának részéről tolmácsolt, valamint azon megtisztelő óhajokról, amelyeket irántam, a dinasztia iránt és a bolgár nép virágzása iránt táplál. Kérem önt, hogy királyi uránál tolmácsolja hálámat és őszinte ragaszkodásomat. Köszönöm a szerb kormánynak is a rokonszeny kifejezését, melyet a legutóbbi események alkalmából kormánya és a szerb nép nevében hangoztatott.

A krétai kérdés. Párisból jelentik, hogy ottani diplomáciai körökben nem minden aggodalom nélkül tekintenek a krétai kérdés legközelebbi fejleményei felé. A négy védő hatalomnak nyilatkozatuk szerint június elsején vissza kellene vonnia csapatokat, mely esetben a rend fenntartását a szigeten a görög tisztek vezénylete alatt álló nemzeti milícia venné át, ami Kréta Görögországhoz csatolásának a bevezetését jelentené. Ez ellen tiltakoznak Törökországban, ahol a parlamentben a krétai kérdésre vonatkozólag kétféle áramlat van. Az egyik csoport Krétának Görögországhoz való csatolását casus belli-nek tekintendő és erre az állami akcióra a török csapatoknak Görögországba való bevonulásával akar válaszolni. A török politikusoknak másik mérsékelt csoportja Törökországnak Krétában amugy is elvesztett pozícióját kézpénzbeli kárpótlás ellenében fel akarja adni. Az a csoport, mely Krétának Görögországhoz való csatolását ürügyül akarja felhasználni arra, hogy *Görögországot háborúval támadja meg, a török parlamentben és hadseregben túlnyomó többségben van.* Attól tartanak, hogy Anglia ezt a konstellációt ki fogja használni és csapatait a szigetről igérete dacára sem fogja visszavonni, hanem azt bizonytalan időre el fogja halasztani. Görögországban, ahol nem titok, hogy Anglia a szudai öbölre aspirál, Angliának ezt a barátságtalan lépését a legnagyobb bizalmatlansággal fogadják.

Tengerészeti vita az angol alsóházban.

Budapest, május 27.

Az angol alsóház mai ülése ismét foglalkozott a tengerészeti kérdéssel. *Craig* kapitány ugyanis az ülés elején kérdést intézett *Asquit* miniszterelnökhöz, hogy fennáll-e még azon kijelentése, mely szerint az angol hajóhadnak tíz perczenttel kell erősebbnek lennie, mint bármely más két nagyhatalom egyesült hajóhada.

Asquit miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy az angol admirális alapeszméje ugyanaz, ami volt és ő maga korábbi kijelentéséből semmit sem von vissza. Hőszasabban fejtegette, hogy valamely nagyhatalom tengeri erejének nagysága nem mindig a hajók számától függ, hanem attól is, hogy az illető hatalom milyen távolságban fekszik Anglia partjaitól. Mert például egy olyan hajóhad, mely nem támaszkodhatik valamely hadműveleti bázisra, sohasem lehet oly félelmetes, mint egy aránylag sokkal gyengébb tengeri hatalom, mely közel fekszik a partokhoz és így megfélemlítő hadműveleti bázisok fölött rendelkezhetik.

Asquit szakértő magyarázatainak megvolt a kellő hatásuk, mert a ház nagy többsége bizalmat szavazott a kormánynak.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítást kaptuk Londonból:

Az alsóház tegnapi ülésén *Craig* kapitány a ház figyelmét ráirányította arra, hogy a kabinet különböző tagjai állítólag eltérő és ellentétes nézeteiknek adtak kifejezést az ország tengerészeti védelméről. *Craig* a következő rezolúciót terjesztette elő:

A ház nyugtalansággal látná a megváltozta-

tását a kéthatalmi standardnak, abban az alakjában, amint azt *Asquit* miniszterelnök 1908. december 12-iki és 23-iki beszédeiben jellemezte, hogy 10 százalékos túlsúlyban legyen bármily lehetséges két hatalom elsőrangú hadihajóinak együttes erejénél.

Craig beható felvilágosítást kíván arról, hogy az Egyesült-Államokról hogyan gondoskodik a kormány a kéthatalmi standard tekintetében.

Asquit miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány semmiben sem változtatta meg elődeinek politikáját. A pillanatnyi gyakorlati tervek szempontjából a kérdés tisztán akadémikus természetű, mert bármily két hatalom áll is össze, *agresszív erejük messze mögötte marad defenzív erőnek.* Angliának minden képzelhető viszonyok között minden lehető veszélyek ellen az *érinthelessen tengeri fölényt és uralmat biztosítunk* és kereskedelmünk megszakítására irányuló bármely kísérletet a birodalom akármelyik részében lehetetlenné tegyük — meggyőződésem szerint, nincs véleményeltérés. Tegyük fel, hogy Kína egy napon 6 vagy 8 Dreadnoughtot épít. *Józan észsel egyáltalában nem lehetne e hajókat a kéthatalmi standard szempontjából akkorára értékelni, mintha Németország vagy Franciaország építené azokat.* Természetes, hogy támogatások nem mindig partjaink mentén fognak történni, de partjaink biztonsága az, amire elsősorban tekintettel kell lennünk. Egészen más elbírálás alá esik, ha oly tengeri hatalommal állunk szemben, amelynek hadműveleti alapja 10.000 mérföld távolságban van, közbeeső szénállomások nélkül, mint épp ily erős flotta, amelynek kikötői 300 mérföld távolságra vannak. Ezért az Egyesült-Államok, bár flottájuk czidőszerint második helyen áll és több csatahajójuk van, mint Németországnak, nem jönnek oly mértékben tekintetbe, mint Németország, Franciaország, vagy Ausztria-Magyarország. Angliának látóköre túl, hogy terjedjen Európán. Ha két hatalom agresszív célra szolgáló tengeri erejéről van szó, a földrajzi viszonyokat tekintetbe kell venni. (Helyeslés.)

Ezután *Sir William Colling* javaslatot nyújtott be, amely azt tartalmazza, hogy a ház a miniszterelnöknek fejtegetéseit bizalommal fogadja.

Balfour (konzervatív) e javaslat ellen szólal fel és a miniszterelnöknek a fejtegetéseit az ő előbbi, félre nem érthető fejtegetéseivel szemben zavarosaknak mondja. A miniszter egyszerre csak tekintetbe veszi az egyes államok Angliához való földrajzi viszonyát és azt mondja, hogy a kéthatalmi standard az angol vizeken való védelemre vonatkozólag áll fenn. Ez egy igen veszélyes korlátozás. (Helyeslés az ellenzéknel.)

Végül *Craig* határozati javaslatát 270 szavazattal 114 ellenében elvetették és *Colling* javaslatát 272 szavazattal 106 ellen elfogadják.

Egy interpellációra adott válaszában *Grey* államtitkár kifejti, hogy sem a hági tengerészeti bíróságokra vonatkozó konvenczió, sem a londoni deklaráció nem ratifikáltatik mindaddig, míg a ház ez ügyben nem tárgyal. Ez idő szerint nincs európai kérdés, amely Anglia és más állam közötti surlódásra adna alkalmat. A államtitkár súlyt helyez annak konstataálására, hogy oly ok sines, mely európai surlódást eredményezhetne. Ami a krétai kérdést illeti, a négy érdekelt hatalom a múlt év július havában hozott határozatát, amely szerint önnét csapatokat visszavonják, nem változtatták meg. Nem tartja lehetetlennek, hogy e négy hatalom, valamint Törökország megoldhatják Kréta kérdését. A Kongó kérdés, ha nem ügyesen nyulunk hozzá, európai kérdéssé válhatnék, amelyhez képest esetleg a legutóbbi idők kérdései gyerekjátékszámba mennének. Egy képviselő Kongó békés blokádját indítványozta. Felesleges dolog békés blokádról szólani, mert a blokád mindig erőszakkal jár és ez esetben háborúra készen kellene lennünk. A Kongó folyam nem tulajdona a Kongó államnak, a belga kormánynak. Ez folyó, amely nemzetközi egyezmény által rendezve nyitva van a hajózás részére. Hogy azt valamelyes sikerrel blokározhassuk, hiszen kell állanunk, hogy az összes hajókat feltartóztassuk, amely esetben számolnunk kellene azzal, hogy a legelősebb európai kérdést vetjük fel.

A gyógyszerészi kamarák.

Budapest, május 27.

A gyógyszerészi karban a tulajdonosok és segédek között az érdekellentétek folytán gyakran merültek fel kontroverziák, melyeket elsimítani a dolog természeténél fogva alig — vagy egyáltalában nem sikerült. Egy közös óhajnál azonban az egymással ellentétben álló felek mindenesetben találkoztak, s ez az óhaj a gyógyszerészi kamarák felállítására.

A magyar gyógyszerészet régi tisztessége a haladó kor követelményei által megteremtett reklámozásoknál tullepte azt a határt, amely a tisztességes verseny fogalmával megegyeztetendő. Ez a jelenség bár nem csupán e pályához van kötve, hanem kereskedelemhez és iparhoz egyaránt: mindazonáltal míg emezek reklámszerű kinövészeit és a tisztességtelen versenyt a törvényhozás is a maga teljes szigorával igyekezett a kellő korlátok közé szorítani, addig a gyógyszerészek mostoha felügyeletben részesültek. Ha már a törvény gondoskodik arról, hogy az élet mindennapi szükségleteinél a társadalom tagjai ne legyenek kiszolgáltatva csalásnak és ámitásnak: annál szükségesebb, hogy ami a legfontosabb, az ember egészsége, ne dobaszék oda közprédálul a sarlatánoknak és kuruzslóknak.

Amint az orvosi kar érdekében állónak tartja, hogy kebeléből kiszorítsák azokat az elemeket, kik a kar tisztességét veszélyeztetik; a kuruzslókat és csodaorvosokat, akként a gyógyszerészek is szükségét látják annak, hogy önmaguk kebelében lehetlenné tegyék a szédelgést és álton érvényesülni akarókat. Ez pedig ugy a társadalomnak, mint maguknak a gyógyszerészeknek egyformán érdeke.

A mai magyar gyógyszerészet egyrészt hasonló a régi gentryhez, mely apai örökségét eltékozolva, a régi nagyság dicsőségéből táplálkozik; másrészt érzi, hogy e dicsőség is kimeríthető s ha csak maga erejéből és tisztességes munkájával vissza nem szerzi a veszendőben menő bizalmat, úgy régi tekintélye semmivé válik. A gyógyszerészi karnak nem csupán a jelenre kell néznie s nem csupán beérnie a pillanatnyi sikerrel és előnyvel, hanem a rája szállott hagyományos bizalmat tisztán kell átadni a jövő nemzedéknek.

A gyógyszerészek tisztességének megvédését nem lehet sem a kormányhatalomtól, sem a társadalomtól várni. Ezek legfeljebb jóakaratulag támogatják erre való törekvésükben, de maguk a gyógyszerészek hivatottak ennek megmentésére. Pirulnia kellett minden önértetes gyógyszerésznek, hogy a közelmúltban már a parlamentben is szóba került az a reklámhajhászás, melylyel egy és ugyanazt a szert alkalmasnak hirdettek harmincznyolcz egymással oki összefüggésben nem álló betegség gyógyítására.

A tudatlanságra és az emberi hiszékenységre való vétkes számítás sugalhatja ezt a bünös kapzsiságot, mely a hirdetőt és a társadalmat egyként kigunyolja. A becsületes reklámnak létjogosultsága mindenütt érvényesült s ennek szükségességét minden okos ember vallja. Annál elítélendőbb tehát az, aki erre támaszkodva alkalmat keres embertársainak becsapására.

Ezeket a visszaéléseket pedig megakadályozni csak egygyel lehet, a gyógyszerészi kamarák felállításával. Bár e cikknek nem az a célja, hogy a kamarák szervezetével és ügykörével foglalkozzék, mindazonáltal megemlítsük méltó, hogy ügykörébe tartoznék nemcsak a kar kebelében felmerült visszaélések megszüntetése, de annak a tarthatatlan állapotnak figyelemmel kísérése is, hogy illetéktelen tényezők szakértelem nélkül ne foglalozzanak gyógyszer készítésével.

Intézmények felállítása rendesen vagy a polgárok áldozatkészségét, vagy a kormányhatalom anyagi támogatását kívánja. Jelen esetben erről szó sem lehet, mert annak költségét maga a gyógyszerészi kar fedezi. A gyógyszerészek kamaráik felállítására vonatkozó kérésüket és tervezetüket már jó ideje eljuttatták megalkotás céljából a belügy-minisztériumba, ugr. hogy annak vezetője egyetlen

tollvonással kielégítheti a gyógyszerészek óhaját, illetve a kamarákat rendeleti uton életbeléptetheti.

Ma, amikor olyan ember ül a belügyminiszteri székben, akinek véreben rejlő igazságszeretete gyűlölettel fordul el minden inkorrektstól, fel sem telezhető, hogy a gyógyszerészet tisztességének káros kinövésait ha arra gyökeres gyógymód kínálkozik, ki ne irtaná. S ha eddig politikai elfoglaltsága nem is nyújtott alkalmat a gyógyszerészek által feltárt orvoslási módnak létesítésére, bizonyára meghallgatja most e kar kérését.

Ezzel nemcsak a gyógyszerészeknek nyújt támogatást tisztességük védelmére, nemcsak a társadalom bizalmát növeli egészsége helyreállításának keresésében, de éppen ezek által nevének érczül maradandóbb emléket emel.

Dr. Gaál Endre.

Shaw, az istenkáromló.

Budapest, május 27.

Azt hiszem, van valami hiba az emberi szemben: hamarosan rá szokik, hogy nézvéen ne lásson, s hogy az eleven valóság friss, üde színei helyett kopott klisék szerint fotografálja a világot. Olyanformán képzelem ezt, mint az olvasás tudományát, mely kezdődik azon, hogy az iratlan palatáblához hasonló szüz agyvelő külön minden betűt meglát és kislabilizál, azután pedig, amikor sablonképekkel megfertőződött, már meg sem figyeli a betűket, mert megszokja, hogy csupán a szavakat olvassa, a betűcsoportosítások legismertebb sémáit lássa s csak ezeket vegye tudomásul, gyakran betűcserével és sajtóhibával is. Azonképen szokik hozzá a szem, hogy bizonyos dolgokat mindig más dolgokkal együtt vegyen észre: a hermelinhez minden esetben hozzá fotografálja a tekintélyt, a hófehér ruhás hajadonhoz a szüzi erényt, a reverendához a természetfölöttit megillető tiszteletet, a körülkerített országhoz a hazaszeretet kutyakötelességét és így tovább. A szem ebben furesább s bizonyos nézőpontból tökéletesebb, mint a fotografáló masina, mert a legjobb kodak is csak azt rögzíti meg, ami tényleg előtte áll, míg a szem, ami kedves, naiv, kényelmes, megbízhatatlan emberi szemünk jó hivatalnok módjára bürokratikusán rendezzi a dolgokat. Ez a szem tudja azt, hogy bizonyos dolgok szabály szerint összetartoznak, míg viszont más dolgok isteni és világi rend szerint nem kerülhetnek eggyüvé, ugyanazért megkorrigálva a valóságot, összekombinálja a különvalókat és szétválasztja a minden megszokás és égi parancs ellenére karöltve járókat. Jaj pedig annak, aki észre meri venni ezt a kegyes és jóhiszemű csalást és kísérletet tesz arra, hogy tágabbra, kíváncsiabbra nyitogassa az aluszékony szemhéjakat. Ezek a szemhéjak pontosan a gravitáció törvényét követik, ha erőszakkal föltámasztják őket, érzik a szálfka szurását és addig könyeznek és hunyorgatnak és pislognak, míg kiesik a gonosz szálfka, mely kényelmüket megzavarta s békésen skatulyázhatnak, osztályozhatnak a maguk tetszése s öröklött ősi szokása szerint tovább.

Értem hát, ha minden komoly ember, aki tiszteli a felsőbbiséget, rendesen fizeti az adót s követi az erkölcsi parancsot, haragszik Shawra, az írásművészet erre a gonosz indultu tréfás clownjára. Ez a Shaw, ez a Shaw valóban rettenetes ember! Lábakat, kettőket adott neki is a Teremtő, hogy azokon járna, ő pedig ime kapja magát s hirtelen a tenyerére ugorva sétál előttünk. Sőt ezzel sem éri be, hanem fejetejére állít mindent, amireh a keze ér — pedig a keze messze ér, van merészség, arczátlan kihívás benne, hogy mia-

dent, akármit megfogjon vele. Ez az ur tulajdonoson tágra nyitja a szemét, egész különös metódus szerint meri meglátni és osztályozni, hogy mihez mi tartozik. És milyen perfid, milyen alamuszi! Báránnyaképpel előbb adja a kliséket, épül az ember lelke rajta, hogy lám, milyen szép hermelin mellett a tekintély, hőszinü lány mellett a szüzi erény, reverenda mellett az istenes tekintély, hazafiban a honfi erény! Aztán egyszerre fogja a kliséket, vi-gyorgó czinizmussal halomra dönti mind, elveszi a tekintélyt a reverendától, odaadja egy züllött csavargónak; azután elveszi a züllött csavargótól is és a szemüakbe röhög: „Csasesik! hát van egyáltalában tekintély?” Az ő számára csakugyan nincs; elég istentelen ahhoz, hogy megmártson mindent a guayos esufolódás vitrioljában, azután úgy dobja elénk a pusztá s keletet: „Lássátok: csontváz csontváz, hermelin esaszár, züllött csavargó; Urnapján áldozó lány és sokat élt kurtizán, bün és erény minden komolytalan mindegy!” Ebből a szempontból az, hogy Caesar kopasz, kicsit hiu s érzéki hajlandósága, éppen olyan fontos, mint az, hogy igazán Caesar és a világ feléneik tényleges ura. Ebből a szempontból nincsen sem kicsi, sem nagy, csak egy csomó furesaság van, méltó az észrevezésre és a megkaczagásra. Ilyen látószögéből egy nagy gyerekszobának látszik a világ, melyben nagy szakállas férfiak, tor-nyos frizurás asszonyok, csupa öreg gyermekek nagykomolykodva jönnek-mennek, szembehunyócskát, kártyavárépítést játszanak, olyan méltóságteljesen és ünnepélyesen, mint-ha valóban hasznos és czélszerű dolgokat művelnének.

Értem hát, ha minden tisztas, rendes állampolgár haragszik erre a bizonyos Shawra, főképen, amikor soha sem tudhatja, mikor mit higgyen el neki, s amikor úgy sem bírja elképzelni azt, hogy lehessen ember, aki nemcsak Caesárt, nemcsak a végrehajtót, nemcsak a sarki rendőrt, hanem önmagát sem veszi komolyan. Csodálom, hogy eddig is meg nem rendszabályozták ezt a garázdát s természetesen látom, hogy a puritán angolok végre észbekaptak s a legutolsó, legujabb Shaw-darabot egyszerűen nem engedték szinpadra. Ebben a darabban immár tulontul messzire merészkedett ez az ur: egyszerűen egészen föl a felhök közé nyul, fogja az Uristent és azt állítja fejebűdjára. Okos volt hát, hogy a körmére koppíattottak. Elvégre gonosz czinizmussal lehet mulatni mindenben. Még a Caesarokon is, — persze, csak úgy, ha azok kétezer évvel ezelőtt már meghaltak. De kell, hogy maradjon a lélekben egy zug, mely szent marad, egy zúg, melyben az ember meleg ábitatot zár el. Az iránt, Akinek a létezését köszönhetjük; Az iránt, Aki mindennap fölébreszti a napot s elhozza az alkonyatot: Aki meleg, buzaérelő nyarat ad, hogy róluak atyai szízzel gondoskodják. Tréfacsináló köháknek minden szabad martaléka lehet ezen a világon, de senkinek semmi joga ahhoz, hogy vigyorgó faunpofával odatolakodják a hívó és Isten közé s megbotránkoztassa azokat, akik hisznek és hitükben boldogok.

Én tehát nem védem Shaw-t és szeretnék kezét szorítani az angol Slavekkel, aki vele ezt cselekedte, de azt hiszem, hogy amilyen fenegyerek ez az ember, míg erre a nemes, okos beszédre is találna valamilyen kadeneciát. Például ilyesmit:

— Én tisztelem azokat, akik hisznek és hitükben boldogok és tisztelem a szent zugot is a lelkekben. De ha ez a hit olyan szent, akkor tessék azt elzárni a szent zugba, ne tes-

sék kihozni a fórumra, az utcára, a politikába, a hatalmi versengésbe, sőt a kufárkodó közgazdasági tevékenységbe is. Ha ki-ki otthon marad a hitével, semmi közöm hozzá. Én européer vagyok s nem tolakodom olyan házba, amelyikbe meg nem hívtak. De ha az utcán megyek, jön a proceszszó, le kell vennem a kalapomat. Ha hivatalt keresek, megkérdik, mi a vallásom, az-e, ami az övék? Ha szegény szerecsen vagyok, jönnek a hittérítők és nyagatnak és megbotránkoztatnak annak a magyarázásával, hogy az ő istenük különb isten, mint az én Benamukim. Ha gyermekem van, jön és elkönyveli az Egyház. Ha házasodni akarok, jön, áldást árul és stólat szed az Egyház. Ahányszor lépek, annyiszor beléje botlom, akkor tehát ne tessék megbotránkozni rajta, hogy ha észre veszem, hogy van s el merészelem róla mondani a véleményemet.

Bizonyosan valami ilyesmit, vagy még rettenetesebbet mondana az a Shaw. Mert ő egy istenkáromló.

Benda Jenő.

Haydn emlékezete.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 27.

E hónap 31-én lesz száz esztendeje, hogy Haydn József, az osztrákok nagy zeneköltője meghalt a sopronmegyei Kismartonban. A Gotterhalte szerzőjének emlékét, halálának százados évfordulóján, Esterházy Miklós herceg, a kismartoni földesur nagyszabásu ünnepséggel tisztelte meg, amelyre Ausztriából is nagyszámu vendégsereg rándult át Kismartonba, Haydn sírjához.

Az ünneplők reggel nyolcz órakor érkeztek meg a fellobogózott pályaudvarra, részint a bécsi, részint a soproni vonattal. Kivált az osztrák császárvárosból jöttek sokan. Fogadásukra rendezőbizottsági tagok és fehérruhás leányok jelentek meg a pályaudvaron.

Haydn hamvainál.

A megérkezés után hosszú kocsisorban felvult az egész ünneplő had a felsőkismartoni régi templomba, ahol az ünnepség első része játszódott le. A templom padsorait nagy, előkelő közönség töltötte meg. Többek között ott láttuk a következőket:

Gróf Stürgkh osztrák kultuszminisztert és feleségét, Kilmansegg alsóausztriai helytartót, Schönburg hercegnőt, Lichtenstein hercegnőt, Esterházy Andrea grófnőt, gróf Kunt és a feleségét, Windischgraetz herceget, Hohenlohe Sára hercegnőt, Esterházy Vilma hercegnőt, gróf Cziráky Bélánét, gróf Ferbrecken Vilmost, az osztrák Haydn-ünnep elnökét, Gönczy Mór miniszteri osztálytanácsost, Töpler soproni polgármestert, Bogisich Mihály püspököt, Giesswein Sándor országgyűlési képviselőt és kanonokot, Patroszky győri püspöki helynököt, a bécsi nemzetközi zenetudományi kongresszus mintegy ötven tagu küldöttségét Mackenzie elnök vezetésével és másokat.

Kevésse az ünnepi mise kezdete előtt három automobil érkezett a templom elé. Az automobilon Bécsből jöttek. Az elsőből Lueger Károly, Bécs város polgármestere szállt ki egy apáca és egy hölgy kíséretében, a másodikból és a harmadikból bécsi városatyák, köztük Willhauer bécsi alpolgármester.

Pontban tíz órakor kezdődött az ünnepi zenés-mise, amit Várts Károly hercegi prépost czelebrált. Mise alatt a pozsonyi ének- és zenekar Haydn „Nelson misé”-jét adta elő.

A Haydn-síremlék megkoszorúzása.

Mise után a Haydn-síremlék megkoszorúzása következett. Koszorút helyezett a síremlékre Sopronvármegye és Sopron város közönsége, az osztrák Haydn-ünnep rendezősege, a pozsonyi dalgyűlet és még több más testület.

Bécs város közönségének koszoruját Lueger polgármester tette le a következő szavakkal:

— Bécs császári és királyi fő- és székváros közönségének nevében büszkeséggel teszem le ezt a koszorút a nagy zeneköltő és az osztrák himnusz szerzőjének sírhelyére. Büszkén valljuk őt a magunkénak, mert ő osztrák volt. Éljen a császár, éljen a birodalom. (Es lebe der Kaiser, es lebe das Reich.)

Az érdeklődők egy része levonult a Haydn sírhelyre és megtekintették a korszakos zeneköltő nyugvóhelyét, ahová a hamvakat halála után husz év múlva helyeztette az Esterházy-család. Haydn többésmagával pihen közös sírban. Mint az emléké közös felírása is mutatja:

TERESIA SCHMIDT
ELISABETH PAVLOVSKY
JOSEPH HAYDEN (Igy!)
JOHANN V. SZENTGÁLY
MELCHIOR PAVLOVSKY
MAGDALENE JUHÁS
JOHANN FUCHS

Haydnon kívül ez a hat személy 1800. és 1836. között halt meg és alkalmasint az Esterházy-uralom alkalmazottai voltak. Valamennyi koporsó el van rothadva. Haydn koponyája nincs ott, mert azt Bécsben őrzik az ottani „Wiener Musikverein”.

A hangverseny.

Féltizenkét órákor ünnepi hangverseny volt a hercegi várkastély dísztermében. Impozáns épület ez a palota. A tizenhetedik században épült Bartolotti olasz építész terve szerint. Rendkívül szép a hatalmas, háromemeletes díszterem, hátul színpaddal, melyen hajdanán az Esterházy-család színtársulata rendezett előadásokat.

A hangversenyt Várts Károly prépost hatásos megnyitói beszéde vezette le. Majd a pozsonyi zenekar élénk tetszéssel játszotta Haydn a-dur szimfóniáját. *Stankovics* Eugénia az Évszakok című oratóriumból énekelt egy áriát és egy recitatívót. Az egyesített pozsonyi, soproni és kismartoni daloskörök előadták Haydn „Teremtés”-ének és „Évszakok”-jának egy-egy kórusát. *Zippancsics* Vilmos Haydn d-dur versenytét gondolkázta. Egy fuvózenekar eljátszotta Haydn „Magyar nemzeti induló”-ját, majd a rendező-bizottság elnöke záróbeszédet mondott. A hangverseny igen jól sikerült és a nagy, előkelő közönség sokat tapsolt. A vezénylést dr. Komor Jenő (Pozsony) és *Lomovitz* Károly (Kismarton) teljesítették gondosan. A magánrészeket *Dvoracek* Anna, *Kovács* Fanny, *Stankovics* Eugénia, *Schweyer* Vilmos és *Strehlen* Antal énekelték. A hangversenymester *Krausz* Vilmos volt. Az orgonaszólókat *Kitzinger* Nándor játszotta.

Az ünnepség rendezői tervezték még Haydn Jakóházának és kerti házikójának megtekintését, de ez a kedvezőtlen idő miatt elmaradt. Így a vendégek csupán a hercegi oratóriumban levő érdekes Haydn kiállítást nézték meg.

Délután négy órákor társas összejövetel volt a Fehérvárszavendéglobban, amit a vendégek nagy része már nem várt be, mivel a legtöbben kora délután elutaztak.

TÁVIRATOK.

A hágai békebiróság döntése.

Páris, május 27. Clemenceau miniszterelnök és Pichon külügyminiszter hozzájárultak a formulához, amely szerint a német birodalom és Franciaország a hágai békebiróság döntése alapján kölcsönösen sajnálatukat fejezik ki.

Az osztrák költségvetési bizottság.

Bécs, május 27. A költségvetési bizottság névszerűtlen szavazással 21 szóval 20 ellen elfogadta az igazságügyminisztérium előirányzatát.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Péntek, május 28. Róm. kath.: Emil vt. — Prot.: Emil. — Görög-orosz: máj. 15. Achilles. — Zsidó: Szív. 3. — A nap két reggel 4 óra 11 perczkor, nyugszik este 7 óra 43 perczkor. — A hold két délben 12 óra 45 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 40 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órákor. A belügyminiszter fogad délután 3 órákor. A földművelésügyi miniszter fogad d. u. fél 5-kor. A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órákor. A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 órákor. Tavasz Tárlat a Múzeumokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Francois Courtens kiállítása a Kényves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 50 fillér. — Az Új Művészeti Szalon (Keckeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-ségtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Közlekedési Múzeum 2—6-ig. — Az Aquineumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet királyné múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A kereskedelmi múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **A király Pozsonyban.** Az eddigi megállapodások szerint a király kedden, június 1-én délelőtt 10 óra 50 perczkor érkezik Pozsonyba gróf Paar főhadsegéddel. A perronon a 72. gyalogezred díszszázada foglal állást s ugyanott a tábornoki és törzstiszti kar fogadja az uralkodót. Az udvari váróteremben a kormány képviselői, a város, vármegye és állami hivatalok küldöttjei fogadják a királyt. Broly Tivadar polgármester üdvözlő beszédet intéz a királyhoz. A pályaudvarról a király Frigyes főherceggel a Várhegyen levő Szt Erzsébet-gyermekotthonba hajtat, melynek beszentelésére gróf Pongrácz Frigyes, a gyermekotthon egyesület elnöke kér engedelmet. A király válasza után Kohl Medárd püspök beszenteli a gyermekotthont. Ezután a király cerclét tart, majd *Izabella* főhercegnő vezetésével megtekinti a gyermekotthon helyiségeit. Az ünnep a gyermekek alkalmi énekével végződik. A király *Frigyes* főherceg palotájába megy dejeunerre és egy óra 45 perczkor visszautazik Bécsbe. Az elutazás alkalmával az uralkodó óhajására a hivatalos busz elmarad. Az ünnepre a kormány részéről Wekerle, Apponyi és Zichy miniszterek odaérkezését várják. A hadtestparancsnokság elrendelte, hogy kedden a legénység a szolgálat alól felmentessék.

— **Spanyol küldöttség Bécsben.** Holnap spanyol küldöttség érkezik Bécsbe, hogy XIII. Alfonz spanyol király megbízásából uralkodónknak a spanyol hadsereg tábornagyi jelvényeit átnyújtsa. Ezzel a kitüntetéssel XIII. Alfonz király köszönetét nyilvánítja azért a megtisztelő fogadásért, amelyben a spanyol királyi pár a múlt év októberében való budapesti látogatásakor részesült. Alfonz király akkor tudvalevőleg az osztrák-magyar hadsereg tábornoki rangját nyerte, mire azután uralkodónk a spanyol hadsereg tábornagya lett. A spanyol tiszti-küldöttséget *Don Fernando* infáns vezeti s két napig marad Bécsben, ahol a küldöttség királyunk vendégeként a Hofburgban fog lakni. Az infáns tiszteletére udvari díszebédet rendeznek. *Don Fernando* kíséretében Bécsbe érkezik *Jordána* ezredes, Alfonz király hadsegéde, valamint *Zarco* kapitány. Alfonz király ezenkívül *Ferenc Ferdinánd* főherceg trónörökösét a „Lusitania” spanyol lovasezred tulajdonosává nevezte ki. Az ezredesi formaruha átadása véget egyidejűleg egy másik spanyol tiszti-küldöttség is érkezik Bécsbe, amelynek tagjai *Butler* Lajos márkis ezredes, *Perdugo Bote* Károly kapitány és *Herrera* Diaz főhadnagy. Ezt a küldöttséget *Ferenc Ferdinánd* főherceg, trónörökös holnap fogadja.

— **Carnegie Franciaországban.** Carnegie újabb bizonyítékát kívánja adni Franciaország iránt érzett rokonszenvének. Tegnapi tudatta Fallières elnökkel, hogy eddigi alapítványainak mintájára, amelyeket az Egyesült-Államokban és Angliában tett, ötmillió frankos alapítványt biztosít

Franciaországban is kiváló cselekedetek jutalmazására. Az a terve, hogy neves politikusokból és tudósokból bizottságot kér föl az alapítvány kamatainak odaitélésére s a bizottság elnökéül *szeretnő* Loubet volt elnököt megnyerni.

— Izabella főhercegnő a királyfai kastélyban.

Néhai gróf Pálffy János királyfai kastélyának előkelő vendégei voltak tegnapelőtt. Izabella főhercegnő látogatta meg a kastélyt két leányával, hogy az ott felhalmozott értékes műkincseket megtekintsék. A kastélyban éppen folyt a hatgatói leltározás, amelynek egyik szakértője: *Radisics* Jenő miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója. *Radisics* tanácsos fogadta a bejelentés nélkül automobilon érkezett fenséges vendégeket és körülkalauzolta őket a kastélyban. A főhercegnők több mint másfél óra hosszat tartózkodtak a hatalmas várkastélyban és sorra nézték a XVII. és XVIII. századbeli gyönyörű francia bútorokat, a nagyértékű kínai porcellánokat, a művészi gobelineket és a többi drága műkincseket, amelyeknek egész tárháza a kastély. A felsőges vendégek a séta után frissítőket ittak, majd köszönetet mondva *Radisics* Jenőnek a kalauzolásért, automobilljukra ültek és visszabogtak pozsonyi kastélyukba.

— **Mikszáth Kálmán írói jubileuma.** Az idén lesz negyven esztendeje, hogy *Mikszáth* Kálmán megkezdte írói pályafutását. Ebből az alkalomból *Beöthy* Zoltán, a Kisfaludy-Társaság elnöke, ma délután értekezletre hívta össze a Kisfaludy-Társaság, a Tudományos Akadémia, Petöfi-Társaság, Otthon-Kör és a Budapesti Újságíró-Egyesület vezetőségeit, valamint más társadalmi tényezőket, hogy Mikszáth írói jubileumának részleteit megbeszéljék és a program végleges megállapítását ezéjjel egy nagy- és egy végrehajtó-bizottságot alakítsanak. Az értekezletet *Beöthy* Zoltán nyitotta meg. Indítványozta, hogy az ünnepségek megállapítására és végrehajtására szűkebb bizottságot küldjenek ki a következő tagokból: *Beöthy* Zoltán, *Endrődi* Sándor, *Ferenczy* Zoltán, *Hegedűs* István, *Herzeg* Ferencz, *Heinrich* Gusztáv, *Hoitsy* Pál, dr. *Bródy* Lajos, *Bródy* Sándor, *Kenedy* Géza, *Kovács* Dénes, *Kozma* Andor, *Rákosi* Jenő, *Sebők* Zsigmond, *Révai* Mór, *Székely* Ferencz, báró *Herzog* Péter, *Singer* Zsigmond, *Gajári* Ödön, *Szatmári* Mór, *Purjesz* Lajos, *Márkus* Miksa és *Köhner* Adolf. A megalakítandó nagybizottság elnöke gróf *Apponyi* Albert lesz, akit a szűkebbkörű bizottság küldöttségileg fog felkérni a tisztség elvállalására. A bizottságot egy később megtartandó értekezlet fogja megalakítani. Az ünnepségek díszelnökeiül a következőket választották meg: gróf *Andrássy* Gyula, *Antal* Gábor püspök, *Berzevics* Albert, gróf *Csáky* Albin, *Darányi* Ignác, gróf *Dessowffy* Aurél, báró *Eötvös* Lóránd, *Justi* Gyula, *Kossuth* Ferencz, *Ormódy* Vilmos, *Prohászka* Ottokár püspök, *Rákosi* Jenő, *Székely* Kálmán, gróf *Tisza* István, *Vaszary* Kolos hercegprímás, *Wlassics* Gyula, és *Zelenka* Pál püspök. Az elnök ezután előterjesztette az ünnepségek tervezetét. Terveznek egy díszülést. Kiadják *Mikszáth* összes műveit, hogy ezután is népszerűsítsék a jubilaris író. A kiadás tiszta jövedelmének felét nemzeti ajándékkul ajánlják fel *Mikszáth*nak és ezen az összegben megvásárolják ősi családi birtokát. Arcképét megfestetik a történelmi arcképesarnok számára. Tervezik még egy alkalmi munka kiadását. Felhívást intéznek az ország tanintézetekéhez és a vidéki irodalmi társaságokhoz, hogy *Mikszáth*-ünnepet rendezzenek. Az elnöki előterjesztést *Ferenczy* Zoltán, *Rákosi* Jenő, *Kozma* Andor és *Révai* Mór hozzászólása után egész terjedelmében elfogadták, mire az értekezlet véget ért.

— **A Forgách-házaspár balesete.** Belgrádi követünk, gróf *Forgách* és felesége, mint tudósítónk jelenti, tegnap nagy veszedelemben forgott. A grófi pár kikocsizott s e közben a hadügyminisztérium előtt a lovak megbokrosodtak, elragadták a kocsit. *Forgách* és felesége is kiesett a kocsiból, de szerencsére senmi bajuk sem történt.

— **Solymossy Endre meghalt.** Solymossy Endre, a székelyudvarhelyi kerület országgyűlési képviselője, ötven éves korában Buziás fürdőn hirtelen elhunyt. Solymossy Endre Udvarhely megyében született, hol atyja — ki csak ez előtt két évvel halt meg — köztisztviselő volt hosszú éveken át és mint ilyen az egész megye osztatlan szeretetében és tiszteletében részesült. Az elhunyt képviselő középiskoláit a székelyudvarhelyi református kollégiumban, a bölcsészeti szakot pedig a kolozsvári egyetemen végezte, majd tanári minőségében a székelyudvarhelyi kollégiumban a történelmet tanította és előadásával, modorával tanítványainak ragaszkodó szeretetét sikerült kivívnia. Tanári elfoglaltsága mellett azonban nagy agilitással és a vele született munkaszeretettel részt követelt magának minden közérdekű ügyben; különös előszeretettel foglalkozott az ipari és kereskedelmi dolgokkal és egyik erős előharczója volt a székely háziipar fejlesztési akciónak. Tagja volt az iparfejlesztő bizottságnak, gazdasági egyletnek, a vármegyei közigazgatási bizottságnak, a városi képviselőtestületnek, elnöke az Iparosok Önképző Egyletének és diszelnöke a „Magyarországi Munkások Rokkant- és Betegsegélyző Egylet” udvarhelyi fiókjának. Mint az „Iparos Önképzőkör” elnöke ő honosította meg Székelyudvarhelyen az iparosok lyceumát. E sokoldalú munkálkodásával szerzte meg magának azt a nagy népszerűséget, hogy mikor dr. Kovácsy Albert székelyudvarhelyi országgyűlési képviselőt Marosvásárhelyre kir. közjegyzőnek kinevezték, Udvarhely városa közönségének általános bizalma feléje fordult és függetlenségi programmal egyhangulag megválasztották képviselőnek és bár csak rövid ideig lehetett tagja a Háznak, úgy itt, mint a függetlenségi pártkörben kivívta magának az általános közbecsülést. A husvétii szünidőre hazatérő Székelyudvarhelyre, ott régi szívaja az ágyba döntötte és hetekig feküdt beteg. Majd felgyógyulván, orvosai tanácsára Buziásra ment fürdőre és ott érte a halál. Holttestét Székelyudvarhelyre szállítják és ott temetik el a családi sírboltba.

— **A szicíliai segélybizottság az ajkaiaknak és resicziaiaknak.** A szicíliai segélybizottság végrehajtó bizottságának utolsó ülésében számos gyűjtő kívánságra elhatározta, hogy az Olaszországba küldött összegeken felül beérkező adományokat az ajkai és resicziai bányaszerencsétlenségek áldozatai hátramaradtjainak felszámolására fogja fordítani. Ezen határozatnak az utóbbi napokban tették eleget olyképpen, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter, mint az olaszországi segélybizottság védnöke 61.243 K 33 állért küldött el Hunkár Dénes veszprémi megyei főispánnak az ajkai károsultak javára és 25.000 koronát Krassó-szerényvármegye alispánjának a resicziai bányaszerencsétlenség hátramaradtjainak felszámolására.

— **Oszták politikuskor afférje.** Az oszták költségvetési bizottság mai ülésén heves összeszólalkozás történt és ebből az inezidensből kifolyólag Rolsberg képviselő, Udrzal és Stanek képviselőket, Malek képviselő pedig Iro és Roller képviselőket kérte fel segédekül. Malek és báró Rolsberg segédei egész délután tárgyaltak, sőt belevontak tárgyalásaikba két magasrangú vezérkari tisztet is, de nem sikerült az ügyet békésen elintézni. A segédek erre pisztolypárbajban állapodtak meg súlyos feltételek mellett, a párbaj holnap reggel lesz. Báró Rolsberg megbízottai kardot ajánlottak, de az ellenfél segédei nem fogadták el, mert Malek jobbkarja béna és nem tud kardot forgatni.

— **A fiumei kereskedők sérelme.** A fiumei kereskedők mozgalmát indították, hogy a kereskedelmi minisztériumtól a budapest-fiumei telefonvonal viszonyainak rendezését kérjék. Most ugyanis Abbázia és Triesztnak Budapesttel való interurbán telefonforgalmát a fiumei vonalon honolítják le és az ausztriai jelentkezőknek a fiumei beszélgetések felett előnyt biztosítanak. A fiumei kereskedők vagy az oszták forgalmának más vonalra való terelését, vagy pedig egy új telefonhuzal felállítását kérik.

— **A szabadkai gyilkosság.** A szabadkai törvényszék vádтанácsa ma foglalkozott a vizsgálati fogság ellen beadott fölfolyamodásokkal és az összes foglyokkal szemben főtartotta a vizsgálati fogságot. Haverda Mariska, Vojtka Antal, Jánosy Aladár és Klein Pál Lipót tehát fogva maradnak és a vizsgálóbíró most már teljes erővel hozzáláthat a gyilkosság minden adatának a földérítéséhez.

— **Harcászati gyakorlat a mohácsi csatatéren.** A székesfehérvári honvédkerület törzstisztszjei s a kerületbe tartozó vezérkari tisztek kedden este Mohácsra érkeztek s szerdán délután az 1526. augusztus 20-iki csatamezőn Rónai Horváth Jenő altábornagy, kerületi parancsnok vezetésével harcászati gyakorlatot tartottak. A gyakorlatra összpontosított csapatok a magyar és a török seregnek a mohácsi ütközet kezdetén való harcvonalába állottak föl. E föllállás szerint a történelmi nevezetességű ütközet Mohácstól délnyugatra, közvetlenül a mostani mohácsi—északi országot nyugati oldala mellett elterülő síkságon folyt le. A csapatföllállítás pontosan ábrázolta a közvetlenül Mohács alatt állást foglalt magyar sereg harcvonalát s a vezéreknél, Perényinek, Tomorinak és Batthyánnak, valamint II. Lajos királynak a csata előtt elfoglalt helyét. Velük szemben markirozták a török sereg roppant szélességű hadállását, az abba beosztott gyalogos és lovas tömegekkel s a hadállás mögött helyet foglalt óriási kiterjedésű tüzérsztyálokkal, amelyek annak idején tudvalegileg döntő hatással működtek közre a csatában. A föllállás szerint a magyar sereg valóban elenyésző csekélységű volt az óriási török haderővel szemben. A felállítás után a régi csatatéren folyt azután a harcászati gyakorlat.

— **Orgyilkosság, vagy bérnyilkosság?** Vakmerő és indokaiiban is még eddig rejtélyes gyilkosság történt Szekszárdon. E hónap 22-én egy ismeretlen ember az Uj-utcában lakó Végh Mihály nevű háztulajdonoshoz beállított lakáskeresés ürügye alatt és öt törrel szíven szúrta, hasát fölmetszette és elávoztatott anélkül, hogy valaki észrevette volna. A szomszédos szobában beteg felesége mitsem tudott az esetről. A szomszédban lakó asztalos segéd jött a szerencsétlen ember segítségére, kit halálos sebével a kórházba szállították, hol megoperálták és állandóan nagy lázban feküdt. 25-én, mikor az apólo magára hagyta, az ablakon keresztül leugrott az emeletről. A merényletről csak délután 3 órakor értesült a rendőrség és így a merénylőnek elég ideje volt elmenekülni. A nyomozást a legszélesebb körben megindították. Többeket letartóztattak, de alibi igazolása után szabadon bocsátották. A merénylet körülményeiből azt következtetik, hogy bérnyilkosságot akartak elkövetni. Végh Mihálynak mintegy 30.000 korona vagyona volt és az elmúlt év őszén beteges feleségével együtt olyan végrendeletet csináltak, hogy ha férje hal el előbb, úgy az asszony örököl mindent és viszont, ha az asszony halna meg, úgy a férjre marad az egész vagyon. Miután azonban az asszony hónapok óta betegesen fekszik és felgyógyulásához nincs remény, felmerült az a gyanu, hogy valamelyik érdekelt fél akarta eltenni Véghet láb alól.

— **Választások a francia akadémián.** Ma volt a választás a francia akadémián. Gabriel püspök, akit Mathieu tábornok helyére jelöltek, hat szavazáson sem tudott abszolút többséget kapni s ezért az ő választását elnapolták. Sardou helyére tízenyolcz szavazattal Marcel Prevost jutott be a halhatatlanok közé. Az antiszemita vezér Drumont, akinek érdekében a reakciós pártok nagy agitációt fejtettek ki, a három szavazáson csak tíz, majd hét és három szavazatot kapott.

— **Bérmálás a fővárosban.** Vaszary Kólos biboros hercegprimás képviseletében dr. Kohl Madárd püspök május 31-én, pünkösd másodnapján kezdte meg a bérmálást a fővárosban. Az első napon a lipótvárosi Szent István-bazilikában, június 3-án, esütörtökön az Erzsébetvárosban, 5-én, szombaton O-Budán, 6-án, vasárnap a budavári Mátyás-templomban, 7-én, hétfőn a Terézvárosban, 8-án, kedden a Ferencvárosban, 9-én, szerdán a Józsefvárosban lesz a bérmálás, melyre a plébánia hivatalok már most elfogadják az előjegyzéseket. A jövő hó 15-én és 16-án az esztergom megyei ezétnyi kerületben fog a püspök bérmálni és ezzel az ideai bérmálást be is fejezi.

— **Egy munkás halála.** Martens Cézár mező-hegyesi cukorgyári igazgatónak Aradon most épülő házána egy nagy téglarakás ráomlott Ábrahám György munkásra. Ábrahám azonnal meghalt. A vizsgálat megindult. Ábrahám hét gyermeket hagyott hátra.

— **Peary eszkimója.** Egy fiatal eszkimónak megrázó sorsáról érkezik hír Newyorkból. Mene nevű eszkimóról van szó, akit Peary még mielőtt gyermekét hozott magával Amerikába, és aki a newyorki egyetem hallgatója volt. Mene ott akarja hagyni a civilizáció földjét és vissza akar térni Grönlandba, földije közé. Mene ugyanis, aki, mint említettük, még kiskorában apjával együtt került Newyorkba, de az apja csakhamar meghalt és a kis eszkimógyerek egy gyermekmenhelyen nevelkedett föl. Amikor felnőtt, kezdősködni kezdett afelől, hogy apja hol van eltemetve, mert ő ki akar menni a sírházhoz, ámde ezt sohasem akarták neki megmondani. Azóta folyton kutatott apjának sírja után, de sehogy sem tudta fölfedezni. A multkorában egyszer Mene a természetrajzi muzeumban járt és egy üvegszekrényben egy csontvázat pillantott meg, ezzel a felirattal, hogy: „Egy eszkimó csontváza”. A felirat alatt hosszabb magyarázat volt, amelyet elolvastott és megdöbbenve tudta meg belőle, hogy a csontváz az ő apjé. Ez a rettenetes fölfedezés annyira földulta kedélyállapotát, hogy megütölte ezt a civilizációt, s elhatározta, hogy visszatér Grönlandba. Egy barátjának levelet írt, amelyben bejelentette, hogy ha nem lesznek segítségére abban, hogy visszatérjen, akkor öngyilkos lesz. A fiatal eszkimó most már kiviheti szándékát, mert akadt egy jó szívű hölgy, aki megszánkozott rajta. Ugyanis Vesta Tilley, a newyorki „Musik-Hall” primadonnája 500 dollárt adott neki utiköltségre és így most már visszatérhet hazájába.

— **Szoborleplezés.** Boroszlóban a szászmeiningeni örökös herceg és neje, az egyetem egész tanári testületének, a diákszövetség képviselőinek, az állami és városi hatóságoknak és fényes ünnepi gyűlést jelentésben leplezték le ma délen Mikulic János 1905. évben meghalt tanár szobrát, amelyet a kir. egyetemi klinika emeltetett.

— **Ujságírók párbaja.** Néhány nap előtt a Venezia-kávéházban összeszólalkozott Garai Ferenc, a „Pesti Hírlap” munkatársa és Fodor Miklós, a „Budapest” dolgozó társa. Az ügyből kifolyólag Garai Ferenc és Fodor Miklós ma délután pisztolypárbajt vívtak, amelyben egyikük sem sebesült meg. A felek párbaj után kibékültek. Garai Ferenc segédei Fröhlich János és Pakots József, Fodor Miklós segédei Kopár Ferenc és Grajna Jenő ujságírók voltak.

— **Felhőszakadás.** Szegeden és Hódmezővásárhelyen, valamint a két város környékén ma délután erős felhőszakadás volt, mely jégesővel kezdődött, majd erős záporosóval folytatódott. A nagy vihar a Mars-téri cirkuszt egészen összedöntötte és a telefonvezetékeket a szomszédos városokkal erősen megrongálta.

— **A mintagimnázium ünnepe.** A budapesti állami mintagimnázium ama volt hallgatói, akik huszonöt évvel ezelőtt tették le az érettségi vizsgálatot, találkozóra hívták össze Emich Gusztáv, Pöldvay József, Adám Géza és Korányi Kálmán kereskedelmi miniszteri osztálytanácsosok. Az összejövetel június 3-án, esütörtökön lesz a Hungaria-fogadóban, ahol este lakomát rendeznek. A lakomán részt vesznek a mintagimnáziumnak volt és jelenlegi tanárai Badics Ferenc kir. tanácsos, igazgatóval az élükön.

— **Halálos végezetű tüzijáték.** A szardíniai Szasszáriban tegnap a közön tüzijátékot rendeztek. Mutatvány közben fölrobbant egy bomba, amely irtózatos pusztítást vitt végbe a tömegben. Egy öreg embernek és egy gyermeknek széthasította a fejét, egy asszonynak letépte a lábát s ezenkívül még heten sérültek meg.

— **Házasság.** Sövényházi Hosszu István, a Budapesti Bank Részvénytársaság elnöke e hó 29-én délután negyedik órakor vezeti oltárhoz az első kerületi krisztinavárosi róm. kath. plébánia-templomban Illés Gizikét.

— **Czelláth Bálint ügyvéd és neje leánya, Irén Hollenberger** Vilmosmal e hó 29-én tartja esküvőjét Miskolcon.

— **Kisjesei és megyefalvai Jescsensky Ferenc kántor-jánosi Mandy Thyrával** június 3-án a belvárosi plébánia-templomban tartja esküvőjét.

— **Lónyay Albert** tábornag és neje, született Hohentho hercegnő leányát, Rózát, eljegyezte Wood angol követségi attaché feleségével.

— **Scheibel Károly** fővárosi nagyiparos leányát, Honkát tegnap vezette oltárhoz a ferencvárosi plébánia-templomban Kölber Jakab, az esketési szertartást Bán Sándor plébános végezte fényes segédlettel. A templomot, amely pazar fényárral uszott, előkelő nagy közönség töltötte meg. Ott voltak Ballagi Aladár, Hock János és Muza Gyula országgyűlési képviselők és számos fővárosi bizottsági tag. Az esküvő után lakoma volt az Országos Kaszinó éttermében.

— Az amerikai Orth János. A Clevelandban megjelent „Szabadság” című lap ma érkezett száma kimerítő tudósítást közöl a legújabb Orth Jánosról, akinek felbukkanásáról kábeltáviratok adtak hírt. Az amerikai magyar lap egyúttal közli az eltűnt Orth János és a painsvillei Orth János arcképét. A két arcképről megállapítható, hogy Orth János feltűnően hasonlít Jenő főhercegre, a painsvillei Orth János pedig valósággal hasonlósága Ferencz Józsefnek. Ugy látszik tehát, hogy mr. John Salvator, ahogy a legújabb Orth János magát nevezi, család, vagy esetleg ember. Painsville gyárváros mindössze egy órányira van Clevelandtól és így a „Szabadság” szerkesztőségének könnyű alkalom nyílt utánjárni a dolognak. Egyik munkatársa hajszolta is Orth Jánost, de az úgy állt, mint a kámför. A „Szabadság” tudósítása így szól:

A szenzációt hajhászó amerikai lapok szabadjára eresztett fantáziája csak úgy döszöl a painsvillei Orth János titokzatos történetében. Ez a történet ma, amikor már nyugodtabban mérlegeljük a körülményeket, nem is titokzatos többé, hanem egyszerűen nevetséges. A császárszakállas painsvillei öreg munkás olyanokat mondott a vagongyár munkavezetőjének, amelyeket nem egy főherceg, de annak még az inasa sem mondana. Így a többek között azt az állítást is megkoczkéztatta, hogy — miután Rudolf trónörökös meghalt — ő a voltaképpeni trónörökös és nem Ferencz Ferdinánd, akinek későbbi trónralépése véres forradalmat fog előidézni. De Mr. John Salvator még a washingtoni osztrák-magyar nagykövetség meggyanúsításától sem riadt vissza, azt mondván, hogy a nagykövetség összes birtokairól való lemondását akarta vele aláírni. Ezt persze ő nem tette meg. Ezért kell neki bujdosni, ezért üldözik, ezért vetnék börtönbe, ha megfognák. Báró Ambrózy Lajos washingtoni nagykövetségi tanácsos egy nyilatkozatában közönséges hazugságnak minősítette a painsvillei alfőherceg állításait és a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy a nagykövetség vele valaha is összeköttetésben állott volna. Báró Ambrózy Lajos követségi tanácsos egy a lapunkhoz intézett táviratban a chicagói újság azon hírére megczáfolja, hogy a „painsvillei Orth János” fényképét és levelét a személyazonosság megállapítása végett Washingtonba küldték. Az amerikai Orth János tehát bizonyosan család.

— Aranylakodalom. Nádor Kálmán, az ismert zeneműkiadó, aki negyven év óta tekintélyes pozíciókat foglal el a főváros kereskedelmi életében és aki a zeneműirodalomnak sok remek művét adta ki, pünkösdi első napján üli meg aranylakodalomát. Családi ünnepélye alkalmából a zeneyelgnek és általában tisztelőinek köréből számosan gratuláltak.

— Hazatérő póttartalékosok. A Boszniába és Herzegovinába bevonult póttartalékosokat most mind szabadságot kaptak. A még lenn állomásozó póttartalékosok a következők: május 28-án éjjel fél tizenkét órakor érkeznek Nagyváradra, a 48-asok május 28-án éjjel tizenkét órakor Nagykanizsára, a 63-asok május 29-én délután félgyór órakor Beszterezére, az 5-ösök május 29-én este negyednyolc órakor Szatmárnémetibe, a 66-osok május 30-án délelőtt negyed tizenkét órakor Ungvárra, a 85-ösök május 30-án este félkilenc órakor Máramaroszigetre, a 62-esek május 29-én este félhat órakor Marosvásárhelyre és az 5. vartüzérezredbeliek május 29-én délután négy órakor Temesvárra.

— Újabb följelentés Molnár ellen. A minap jelentették, hogy a rendőrség letartóztatta Molnár Zsigmond gépkereskedőt család és sikkeszlás miatt. Ma újabb följelentés érkezett a széghamos kereskedő ellen. E. G. Haubold chemnitz-i vasáruháza panasolta, hogy Molnár Zsigmond a technológiai iparmúzeum meghatalmazottjának adta ki magát, 13 ezer 375 márkát öre gépeket rendelt, 5 százalékos províziót vett fel, majd 1000 koronát befizetve, elszállította a gépeket. A múzeumtól egy összegben felvette a vételárát, de a vasgyáros-cégnek nem fizetett.

— Egy város lángokban. Novo Nikolajev orosz város — mint Pétervárról táviratozzák — reggel óta lángban áll. Eddig hatszázal több ház égett le, köztük a táviróhivatal, több városi épület és bankház. A kár többmillió rubel. A tüzet még nem tudták eloltani. A halottak számát még nem állapították meg. A gyorsan fölvirágzó város nagyvonalú élénk kiviteli kereskedelmét folytatott.

— Rablómerénylet a színházban. Egy newyorki színházban, így hozza ezt hírül egy kábeltávirat, minap ugyancsak vakmerő rablómerénylet történt. Három színházlátogató felállította székéről Williams, ismert newyorki milliommot és suttogó hangon azt mondták neki, hogy hamisított jeggyel jött a színházba. Amikor Williams ez ellen tiltakozott, azt mondták, hogy ők a színház alkalmazottai s a botrány elkerülése végett felhívták, hogy menjen ki velük a folyosóra. Williams követte őket. Alig értek ki, az egyik úgy fejbévágta a milliommot, hogy az hangos felkiáltással összeesett. A kiáltásra a nézőtérben felugrottak az emberek és kitódultak, mire a három gonosztevő eltűnt a tömegben. A rendőrök azonnal előlították az összes kijáratokat és az inspekeziós rendőrtiszt felszólítására az egész közönségnek a főbejáraton Williams előtt kellett kivonulni, aki azonban nem ismerte föl támadóit. Később a színpadon, a kulisszák mögött egy alvást színlelő ember akadta, akiben a milliommot felismerte az egyik támadó. A másik kettő azonban elmenekült.

— Siófok fürdő május hó 29-én nyílik meg. Pünkösdi vagy társas kirándulásokra és nyaralásra, a fővárosból való közelfekvés, továbbá a júniusi igen mérsékelt árak folytán kiválóan kellemes és alkalmas.

— Egy boldogtalan asszony. A sátoraljai helyi kórházban meghalt egy boldogtalan asszony, aki még kinszenvedési közepette sem akarta bajba sodorni a férjét, aki pedig halálát okozta. A rendkívül érdekes és jellemző eseményről ez a híradás számol be: Gál Mária erdőbényei bányamunkás feleségét súlyos sebesülésekkel vitték be a sátoraljai helyi kórházba. Az asszony azt vallotta, hogy a magas létráról leesett és innen erednek sérülései. Az asszony bal karja és jobb bordája volt eltörve és rövidesen behalt sérüléseibe. Az erdőbényei csendőrség kinyomozta, hogy az asszonyt férje verte össze egy karóval. Az asszony bolttestét exhumálták és konstatálták, hogy az ütlegek következtében halt meg. A férj ellen erre megindították a büntető eljárást.

— Földrengés. San-Remóban ma reggel hat órakor hullámos földrengést éreztek. Ugyanilyen lökések észleltek a környéken is. A lakosság megijedt és kifizott lakásából.

— Tanító-árvák felvétele. A jövő iskolai év kezdetére a Magyarországi Tanítók Árvaházába néhány új tanító-árva fog felvételt. Ezen helyekre Magyarország bármely vidékén működött kisdudó-, elemi-, nép- és polgári iskolai tanítóképzési tanár és tanfelügyelő árvája pályázhat. A felvétel iránti folyamodványok legkésőbb folyó évi június 10-ig délelőtt 12 óráig Tóth József kir. tanácsos, nyugalmazott pestmegyei kir. tanfelügyelőhöz, mint az egyesület elnökéhez (Budapest, I. Fehérvári-ut 10—12. II. em.) küldendők.

— Öngyilkosság. Nyerón ifj. Herzog József házára engedély nélkül átalakította. A ház már tető alatt volt, midőn a tető beszakadt és több embert megsebesített. Minthogy Herzog félt a következményektől, felakasztotta magát és meghalt.

— Közrendészeti ügyek lexikonja. Rédey Miklós rendőrtanácsos, Laky Imre rendőrfelügyelő szerkesztésében. E. G. Gusztáv székesfehérvári tanácsos fogalmazó közreműködésével 1909. szeptember havában egy a rendőrség és csendőrség, mint a polgárság minden rétegét érdeklő, a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban tájékoztatást nyújtó, nagyterjedelmű hasznos munka látja el a sajtót. E mű Rendőrségi Lexikon című alatt fog megjelenni, de sokkal többet tartalmaz, mint amennyit címe kifejez. A lexikon szerzői majdnem tíz évi tapasztalataikat értékesítve, könyvet adnak a nagy nyilvánosság elé, mely nemcsak a fővárost és a vidéki rendőrhelyeket, közegeket és csendőrség nélkülözhetetlen kézikönyve, de a nagyközönségnek is kitűnő segítségére lesz és hasznára válik. A szerkesztők ugyanis azon elvből indultak ki, hogyha ők a közönséget a rendőrség és a közigazgatási hatóságok előtti ügyes-bajos dolgaikban tájékoztatják, akkor már a hatóságoknak is fele munkájukat elvégezték. Ugy látjuk, hogy a törekvésüket igen sikeresen is oldották meg. A közéletnek nincs olyan változata vagy viszonya, melyre vonatkozólag az érdekeltek és érdeklődők a törvény s a hatóságok rendelkezéseit meg ne találhatnák, a legszükségesebb felvilágosítást meg ne kaphassák. A nagyközönség érdekeit érintő, ily mélyreható és közérdekű, népszerű munka aligha hagyta el a sajtót. Hogy be fog válni e könyv s hogy a köz- és magánéletben kitűnő útmutatóul fog szolgálni, arra elég garanciát nyújt a felvétel szerkesztők eddigi irodalmi munkálkodása. A kötetben 1200—1400 oldalra terjedő Lexikon ára díszkötésben 15.— korona. A munka megrendelhető utánvétellel vagy az előzetes megküldésével a Rendőrségi Lexikon szerkesztőségében (VIII. Mosonyi-u. 5.), a főbizományos Vajda A. cégénél (VII. Rottenbiller-utca 46. szám.).

— Az Egyesült-Államok lakosságának magánvagyonára. Egy nemrég közzétett hivatalos kimutató szerint az Unió lakosságának magánvagyonára 107 milliárd dollárra emelkedik, vagyis 535 milliárd korona. Az átlagos vagyon fejenként így mintegy 1260 dollár, vagy 6200 korona. Ez a roppant nagy vagyon azonban igen egyenlőtlenül van elosztva. Robert Hunter ismert amerikai szociálpolitikus szerint az óriási vagyon egy ötödresze néhány ezer embernek a kezén van és majdnem fele a lakosságnak teljesen vagyontalan. Az amerikai nagy köztársaság tehát egyrészt a világ leggazdagabb állama, de másrészt a vagyon eloszlása a lehető legegyszerűbb és sehol sincs annyi vagyontalan ember, mint éppen a leggazdagabb országban. Európában a leggazdagabb ország a német birodalom, amelynek magánvagyonára 420 milliárd korona, utána Angolország következik 360 milliárddal és Franciaország 300 milliárddal.

— Beiratások a műegyetemen. A királyi József-műegyetemen az 1909/1910-ik tanév I. felében az előadások nem szeptember havában, hanem kivételesen október 11-én fognak megkezdődni; a tanév elején tartandó utólagos vizsgák és szigorlatok azonban május szeptember hó 6-ikán kezdődnek. A beiratások október hó elsőjéig 6-ikáig tartanak. E határidőn túl, egészen október 14-ig, csak azok kaphatnak kivételes engedélyt az utólagos beiratkozásra, kik a rektorhoz címzendő, kellően bélyegelt folyamodványokhoz csatolt hatóságilag záradékolt bizonyítvánnyal igazolják, hogy késelmük oka betegség, vagy egyéb legyőzhetetlen akadály volt. Október 14-ike után a vallás- és közoktatásügyi miniszter sem ad engedélyt a beiratkozásra. A tényleges katonai szolgálatot teljesítő önkéntesek október 1-től 8-ikáig iratkozhatnak be. Azok, akiknek hallgató voltukat katonai önkéntesi szolgálatuk elhalasztása céljából kell igazolniuk, már szeptember 15-ikétől kezdve beiratkozhatnak. A tandíj felvételint 75 korona. Egész, illetőleg feltandíjmentességért csak azok a jeles, illetőleg jó előmenetelt tanúsítók folyamodhatnak, akik szegénységüket hatósági „szegénységi bizonyítvány”-nyal igazolják. A tandíjmentességi folyamodványokat a beiratkozásra kitűzött határidő alatt a rektori irodában kell benyújtani, amidőn az indexek illetőleg az első ízben történő beiratkozásnál, az érettségi bizonyítványok is felmutatandók. A folyamodás benyújtását igazoló jegyeket másnap csak azok a hallgatók fogják megkapni, akik a szabályzat értelmében a tandíj fizetés alól felmenthetők. Egyéb tandíj fizetési halasztásnak helye nincs.

— Elszabadult lokomotívok. Hihetetlen gonoszítottat követtek el Smerinka orosz vasúti állomáson eddig ismeretlen szörnyetegek. Ezeknek sikerült bejutniuk a máskor mindig szorosan bezárt fűtőházba, ahol öt lokomotív indulásra készen befűtve, teljes gőzzel állott. Mind az öt mozdonyon kinyitották a regulátort, úgy hogy a lokomotívok elindultak. A vasúti hivatalnokok és a közönség szemelátára rettenetes katasztrófa játszódott le. A gépek közül három sikerült megállítani, a másik kettőt azonban már nem lehetett és így azok irtózatossal erővel összeütözköztek a szembe jövő személyvonattal. Csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy a katasztrófának halottja nem volt, csak 130 súlyosan és 70 könnyebben sebesültje. A személyvonat első pár kocsija ugyanis teherkocsi volt, amelyben emberek nem tartózkodtak. Kik voltak a tettesek, még nem tudják, de azt hiszik hogy elbocsátott vasúti alkalmazottak, akik így akarták megbosszulni magukat a vasúttársaságon.

— Heti munkásbérletjegyek életbeléptetése. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától veit értesítés szerint folyó évi június hó 1-től kezdve a szabadka-gombos-palánkai helyi érdekű vasút Bácsordas állomásától Hódás-Kálváriára és vissza 1.50 korona áron heti munkásbérletjegyek fognak kiadni.

— Érdekes reklám. Amerika, a reklám hazája, nálunk el se hinnék egyes reklám leírását, ami Amerikában egészen közönséges dolog. Előttünk szinte hihetetlennek látszik, hogy egész háromemeletes ház nagyságu lepleken este óriási ködfátyol- és kinematográf-mutatványokat használnak föl reklámra. A legpazarabb tűzijáték-mutatványok, melyeknél egész erdő rakéta száll a magasba, reklámlepleket szolgálnak. Egy-egy ásványvíz-cég újabb reklámmal a munkátalan embereket használta föl és minden emberre egy-egy roppant nagy ásványvíz-üveget adott. Azzal az üveggel az illetők egész nap sőtálnak az utcán, amellet hangosan önklik az ásványvíz nevét, az árat s hogy hol kapható. Az amerikai cégek nem is sajnálják a költséget a reklámra és százezreket költenek egyes cikkek reklámozására, amit minden esetben busásan visszakapnak, sőt vagyont is gyűjtenek belőle.

— **Villámsújtott kórház.** A makói Szent István-kórháznak a ragadós betegek részére való épületébe belesapott ma éjszaka a villám. A betegek iszonyu rémülettel, ordítva ugráltak ki ágyukból s jajveszékésükkel a kórház többi betegét is fölrasztották. Mindenki menekülni akart s *Molitorisz* Kálmán orvos és az ápolók alig tudták megnyugtítani a megrémült betegeket. A villám azért ütött be az épületbe, mert a tetjét fémlemez borította, villámhárító pedig nincs rajta. A nagy ijedtségtől több beteg állapota rosszabbra fordult. A villámcsapás emberben nem tett kárt, az épület tetjét azonban teljesen elpusztította s elpusztította a telefont s a villamos világítás vezetékeit is.

— **Összegezt öregasszony.** Az éjszaka Rákospalotán az Imre-utca 109. szám alatt kigyulladt egy fabódé. A tűz átesapott a szomszédos ház fűskamrájára is. A házbeliek csak később vették észre a tüzet s miközben az oltáshoz készültek, eszükbe jutott, hogy éjszakánként egy öregasszony szokta meghuzni magát a fűskamrában. Ekkorra azonban a kamara már leégett és a zsaratnokok között megtalálták a szerencsétlen öregasszony összegezt holtestét. *Farkas Vendel*né, született *Galgóczy Réza* 65 éves koldusasszonyra ismertek a halottban. A rákospalotai halottasházba vitték.

— **Öngyilkosság a börtönben.** Holub János zabrecsei lakos e hó 7-én feleségét megölte és fogásba került. A gyilkos az alsókubini járásbíróság börtönében ma felakasztotta magát és meghalt.

— **Új telefonösszeköttetés.** A kereskedelmi miniszter rendelkezése egyfelől Budapest, másfelől Reichenau, Edlach, Hirschwang, Nasswald, Payerbach, Prein és Schwarzaui im Gebirge osztrák távbeszélő központok között a helyközi távbeszélő forgalmat a budapesti posta- és távírdi igazgatóság jun. elsején életbe lépteti oly korlátozással azonban, hogy közönséges beszélgetések hétköznapokon csakis délután 4 óra és reggel 10 óra közti időben válhatnak, míg délelőtt 10 óra és délután 4 óra közti időben csakis sürgős beszélgetések közvetíthetők a háromszoros díjtétel mellett. A vasár- és ünnepnapokon váltott beszélgetésekre ezen korlátozás nem vonatkozik. A beszélgetési díj 5 perczig tartó beszélgetésre 3 korona, sürgős beszélgetés 9 korona. A díjköteles szolgálati értesítés díja 1 korona.

— **Büntény vagy öngyilkosság?** Ma délelőtt a Rudasfürdőnél egy 18—20 évesnek látszó fiatal ember holtestét fogták ki a Dunából. A holtestet nyakán egy két és fél méter hosszú zsinag volt hurokra kötve. A rendőrség nyomoz.

— **Vesztett kutya a Ferencvárosban.** A kilenczedik kerület területén egy eben a vesztséget hatóságilag megállapították, miért is a kerület előjárása június hó 14-ik napjáig a kerület egész területére eljárást rendelt el. Ez az intézkedés a kerülettel határos utcák, utak és terek mindkét oldalára kiterjed. Ezalatt az idő alatt valamennyi ebet otthon megkötni kell tartani, az utcákon pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva, pórázon kell vezetni. Ez ellen a rendelet ellen vétőket 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással fogják büntetni.

— **Ismeretlen öngyilkos.** A viztoronynál ma délelőtt egy 35 évesnek látszó, városi iskolaszolga egyenruhába öltözött férfi revolverrel halántékán lötte magát és rögtön meghalt. Külétét mindaddig nem sikerült megállapítani. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Tűz.** A Garay-utca 24. számú ház pinczéjében az éjszaka tűz támadt és öt pinczerekesz leégett. A tűzben elpusztult 1000 koronát ér holmi. A tűz a szomszédos pékműhelyből kipattanó szikrától keletkezett. A tüzet a központi tűzország oltotta el.

— **Életuntak.** Herceg Béla 55 éves ügynök Dávid-utca 4. számú lakásán az éjszaka orvosául rendelt trigemiasport több adagban egyszerre bevette. Reggelre holtan találták ágyában. Betegsége miatt lett öngyilkos. — *Habakus Mihály* né 70 éves napszámosné Mexikói-ut 12. számú lakásán maróhúgot ivott. A Rókus-kórházban ápolják.

— **Halálozás.** *Pammer Rezső* battyándi ág. ág. hitv. ev. tanító életének 63-ik, tanítói működésének 41-ik évében hosszas szenvedés után Battyádon (Vas megye) elhunyt. Temetése tegnap folyt le nagy részvét mellett.

Geiger Zsigmond kir. tanácsos, a főváros kereskedelmi ügynek kimagasló alakja, rövid súlyos betegség után ma délután hetvenéves korában elhunyt. Két héttel ezelőtt agyhüvelyt döntötte ágyba, amelynek áldozatul is esett. *Geiger* Zsigmond közel négy évtized óta egyik tényezője volt a főváros üzleti és társadalmi életének. A budapesti áru- és értéktőzsze tanácsának hosszú évek óta buzgó tagja volt, tőzszebírságában elsőrendű szerepet vitt, majd a tőzszeletanács alelnökévé választották meg. Alelnöke volt továbbá a budapesti kereskedelmi testületnek is és igazgató tagja számos más intézménynek és vállalatnak. Jelleméről és kiváló szellemi tulajdonságáról fogva köztisztviselőben állott és halálát családján kívül számtalan barátja és tisztelője gyászolja. Temetése vasárnap lesz.

Suhajda József birtokos, a Hajdumegyei Népbank igazgatósági tagja és a Debreczeni Hitelbank igazgatósági tanácsnoka életének 75-ik évében hirtelen elhunyt Debreczenben.

x **Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy** fogorvos, egész. tanár *fogorvosi intézete* (Károly-körút 3. sz., melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

Az ellenállhatatlan férfi.

— Londoni levél. —

A napokban a londoni lapok egyikében érdekes cikk jelent meg egy magát megnevezni nem akaró hölgy tollából. A közleménynek „Az ellenállhatatlan férfi” a címe s tárgya a nőhódításhoz szükséges férfierények leírása. Az illusztris angol hölgy tagja a legelőkelőbb angol társaságoknak s a követezőkben állapítja meg az ellenállhatatlan férfiak tulajdonságait:

Az egész eddigi irodalom — írja Mrs. H. — mely a szerelemmel foglalkozik, igen nagy tévedésen alapszik, mert többnyire az erőt és erőszakosságot állítja az olvasó elé úgy, mint a nők által kedvelt tulajdonságokat. Ez pedig végtelenül helytelen felfogás, mert kivéve a kedélybeteg és hisztérikus nőket, akik itéletünk kimondásakor nem vehetők mértékül, nem valószínű, hogy egyetlen normális gondolkodó nő is akadna, aki ezeket a tulajdonságokat erénynek minősítené. Igaz, hogy bizonyos mérvű csinoság, testi erő, ügyesség szükséges ahhoz, hogy egy nő szívét lángra lobbantsa valaki, de nem ezek azok a tulajdonságok, melyek döntő befolyást gyakorolnak akkor, mikor a nő ideálja képét megalkotja.

Most tehát csak azokat a tulajdonságokat gyűjük tekintetbe, melyek okvetlenül szükségesek ahhoz, hogy a nő rokonszenvét megnyerjék, nemcsak ideig-óráig, hanem egy egész életre. Ezek a tulajdonságok nem a külsőségei, hanem a lélek tulajdonai. Hogy ezt az állítástomat bebizonyítsam, elmondom egy házasság történetét, mely annak idején nagy port vert fel Londonban s amely reám is annál inkább gyakorolt némi hatást, mert női szereplője igen jó barátom volt.

Néhány évvel ezelőtt barátom, ki egy nagyon gazdag, feltűnően elegáns, robusztus alakú, festő ecsetére méltó arcú férfi volt, férjétől elszökött. A szöktető nagyon igénytelen külsejű angol tiszt volt, minden különösebb tulajdonság nélkül.

Barátom férjétől elvált, férjhez ment a tiszthez, ki rangjáról leköszönt s a legnagyobb szegénység közepette ugyszólván küzködve a megélhetés feltételeivel éldegélt a legnagyobb boldogságban. Amikor egyszer találkoztam vele, megkérdeztem, hogyan lehetséges, hogy férjét elhagyta ezért a kevésbé csinos férfiert. Egyszerűen azt felelte:

— Ralph oly végtelenül gyöngéd!

Néhány év múlva a házaspár nagyon válságos helyzetbe került, úgy annyira, hogy az asszony szülei voltak kénytelenek a háztartás költségeit fizetni. A szülők lányukat el akarták férjétől választani, hogy magukhoz visszavegyék. Az asszony azonban nem hajlott kérésükre s mindig csak azt hajtogatta, hogy nem hagyja el férjét, ki őt oly gyöngéden szereti. Később férje igen jól jövedelmező álláshoz jutott s kezdett olykor-olykor kirugni a hámból. Egy ily alkalommal találkoztam vele, amint egy chasonette énekesnőt vezetett karjára a Hyde-Parkban. A találkozást elmondtam nevének, aki félig nevetve, félig könyezve felelte:

— Ő mégis csak engem szeret és ő a legjobb, leggyöngédebb férfi!

Nos ime, most már láthatjuk, hogy nem a szépség vagy erő, hanem a gyöngédség az a tulajdonság, melylyel a hölgyek szíve legkönnyebben megközelíthető. Ez a körülmény az okozója annak, hogy a házibárát sokkal kedvesebb az asszonynak, mint a férje. Ha Don Juan tényleg oly nagy nőhódító volt, mint a legenda mondja, — ugy ennek oka nem férfias vonásai közt keresendő, hanem abban a végtelen gyöngédségben, mely bizonyára tulajdona volt.

Ily messzire megy öszinteségében az angol

hölgy. Ha tényleg igaz, amit mond, úgy talán még ma is bánhatja, hogy elmondja, hisz a gyöngédség is oly tulajdonság, mely elsajátítható s hátha a férfiak megfogadják tanácsait. Megfogadják és felhasználják — talán éppen ellene.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása.

Budapest, május 27.

Erre mifelénk a művészet csakugy, mint a politika, nem irányok, nem eszmék, termékenyítő befolyása alatt fejlődik, hanem csoportok, klikkek érdekei szerint. Művészek egybeverődése, kiemelkedése a többiek közül, vagy eltűnése a tömegben, mindez a pártok titkos kulisszái mögött megy végbe. A pártok pedig nem művészi pártok, csak művészek pártjai. Nem az egy meggyőződésük alkotják a csoportokat, hanem az egyérdekűek. Az érdekek pedig csak nagyrítván művészi érdekek. Mifelénk a csoportok nem iskolák. Az együttműködők pedig — vagy jobban: együtteladók — nem a nagy művészi ideálok közös megimadásában forrottak össze, hanem egészen közönséges kereskedőcélok érvényesítésében. Így aztán a csoportok kiállításai nem is adja azt a bizonyos egységes képet, vezénylő irányzatot, amelyet keresünk bennük. Ez pedig valamennyi kiállításnak a sajátossága, nemcsak egyiké, vagy másiké.

Igy aztán erről a mostani tárlatról sem lehet csak amugy általánosságban beszélni. A Szalon nem művészi irányt képviselő csoport, hanem művészi egyesület, amelynek semmiféle egységes irányhoz nincs köze. Ebben a kiállításban nem látok általánosságot, csak embereket, egyéneket. Az, hogy a M. I. É. N. K. nincs képviselve, csak sajnálatos, de még nem jelent egységességet. Majd minden ember külön ember, külön művészet, külön meggyőződés. Vannak közöttük erősek, nagyon erősek és közepesek is, de ezek már kevesebben vannak. A tárlat nivója erős, sokkal erősebb, mint amilyenekhez a nagy tárlatoknál szokva vagyunk, a Szalon tárlatai között pedig a jók, sőt a legjobbok közé tartozik. Vannak nagyon szép vásznak; sok olyan, amely előtt meg lehet állani és amelyekhez újra meg újra visszatér az ember. És ha már vannak ilyen képek is egy tárlaton, akkor az a tárlat jó, az a tárlat erős és azt a tárlatot érdemes megnézni.

A legrokonszenvesebb vonás pedig, amely ebben a kiállításban megfogott, az, hogy sok az új ember. Sokan vannak, akik frissek, fiatalok, mert kezdők. És erősek. Nem is egyen vannak azok, akiket először látunk kiállításon, hanem elég sokan. Egyikük-másikuk rendkívüli tehetség, szinte meglepően úgy jelenik meg előttünk, mint valami egyszerre kiforrott ember. És hogy ez a kiállítás tudott ilyen embereket hozni, az valami. Új tehetségek megismertetése a legértékesebb dolog, amit tárlat produkálhat. És ezt megtaláljuk a Szalon tavaszi tárlatán. És a tavaszi kiállítás már csak ezért is értékes.

Pedig van itt sok más egyéb, amit nagyon is érdemes megnézni. Sok megállapodott, leszűrdöttesség, megtisztult felfogás és befejezettség a megcsinálásban. Ezek pedig ritka tulajdonságok. Nem teremnek mindenütt, — ezen a tárlaton sincs belőlük valami tulságosan sok. De van. Mindjárt például a Magyar-Mannheimer Gusztáv képeiben is megvannak. A sok művészi zökkenőn keresztülment ember, a gondolkodva, átérve és sokat dolgozó művész öntudatával és biztosságával dolgozik. A koncepciói határozottak, erősen összeállók és szellemesen keresztülvittek. A technikája teljesen egyéni, mesterre valló. Finoman dolgozza ki a képeit, anélkül, hogy finomkodó lenne. Megfesti a vásznait befejezően, anélkül, hogy a megcsináltság és agyonfestettség hatását keltené. Az egyik képe (Tavasza a Rivierán) gyönyörű munka: frissen ható és tele van formával. A sorozatában különben több nagyon erős kép van és egy közepes sem. Ezek a képek a tárlat legszebbjei közül valók és Magyar-Mannheimer a kiállítók között a legelső művészek egyike.

Szép dolgokat láttunk *Horthy* Bélától is. Egyik vásznán a világitási problémák találunk szép megoldást. A színei helyenként kissé bágyadtak, a napsütésének nincs izzása, de a formája és meglátása mindenütt elsőrangú. *Góth* Móríc sorozatában is osupa pompásan megcsinált vászon van. Valacsi halaványra, tompa színűre hangolja a képeit, amelyek merészek és amelyeknek a témáit erős ember módjára fogja meg. Nagyon melegen hatnak a csillogó tónusokkal, a *Keményffy* Jenő pasztelljei is. De most már a tónus mellett a színhatásokat is keresi és összehangolja a merész vöröset a zölddel és a fehérén-fehérral, a „Contre-jour“ című képe talán a legszebb, amit valaha csinált.

Mednyánszky Lászlóról külön kellene írni. Egészen külön, amint hogy az ő művészete is egészen különálló, senkitől sem tanult, senkihez nem hasonlít. Négy vászna van a Szalónban, — mind a négy remek. A színei, a hangulatoknak a rögzítése, a formája és az, ahogyan meg fog valmit: igazi *Mednyánszky*. Nagy vonalú munka az övé. És mégis, minden egyénisége mellett is a legkülönbözőbb dolgokat produkálja. Nem egyforma. Nem önmagát reprodukáló. Mindig friss. És mindig erővel teljes.

Márk Lajos egy nagyon szép képet adott, vörös és testszín gyönyörű egymás mellé állítását, — míg egy másik vásznán már kevés az igazság. *Boemm* Ritta még mindig előre megy a maga megkezdette uton, kaczerkodik az impresszionizmussal, de nem csapja hozzá magát. A színeit a vásznon keveri és ezáltal szétesik, szétfoszlik a koncepció. — Gyönyörű kép a *Kardos* Gyuláé, egy férfi-fej, mesterien megcsinálva — és nagyon szépek a *Katona* Nándor és a *Nádler* Róbert pikturái.

Az új emberek közül sok a kiemelkedő talentum. *Sándorházi* Béla egyik képe valóságos remek, gyönyörű hangulat, a probléma mesteri megoldása és a színhatások művészete akkora hatást tesznek, hogy az ember órákon át nézheti a képet. Értékes dolgokat mutatott be *Vörös* Ernő is. Erős vonalú, biztos rajzu művész, akinek alig kell még valami, hogy teljesen kiforrott ember legyen. Ha fejlődni fog és bátran megy a maga útján, a legelső között lesz hamar. *Sas* Ferencnek is egy pompás vászna van, amelyet nagyon érdemes megnézni. *Litkei* Antal meglepett finom ezüsttel beyont pasztelljével, míg *Gottesmann* Alfréd olasz tájaiban sok a forróság, a levegő-izzás.

Hogy ebben a kiállításban mindezeknél sokkal gyengébbek, sőt nagyon gyöngék is vannak, — az bizonyos. De végre is — minek foglalkoznánk velük? Ha annyi jó képet láthatok, mint a Szalon tavaszi kiállításán, nem vagyok bolond, hogy megálljak a rosszak előtt.

d.

(*) *Opera*. Az Operaházban ma este *Svaerdröm* Valborg asszony énekelte *Mignont*. A művésznőnek ezt a rendkívüli művészi finomságokkal kidolgozott alakítását már jól ismeri a budapesti közönség, de ma este az alakítás tisztán művészi monumentumain kívül más szenzációja is volt a *Svaerdröm* asszony fellépésének. A művésznő ugyanis, akit a budapesti közönség annyira megszeretett, anélkül, hogy bárkinek is szólt volna, letanulta ezt a szerepet magyarul és ma egyszerre meglepte vele a közönséget. Ez a végtelenül kedves figyelem, a publikumnak ez a megbecsülése és *Svaerdröm* asszony egyéniségének a természetes hájossága frappáns hatást tett. Az egész ház tomboló tapsviharral, éljenzéssel honorálta a művésznő alakítását, akinek a számára ez a mai este a kitörő, meleg, őszinte sikerek folytonos láncolata volt. A közönség elárasztotta őt a szeretetének megnyilvánulásával — minden felvonás után lelkesen ünnepelték és számtalanszor hívták a lámpák elé.

(*) A *Liliom*. A Nemzeti Színház holnap délután 11 órák mutatja be a sajtó meghívott képviselőinek *Pierre Wolff* és *Gaston Leroux* színművét, a *Liliom*-ot, az idei párisi színi évad egyik legnagyobb sikerét.

(*) A Nemzeti Színház tisztviselőinek drágasági pótléka. A Nemzeti Színház tisztviselői és műszaki alkalmazottai *Zollner* Béla tükör vezetésével

ma küldöttségileg tisztelegtek *Molnár* Viktor kultuszminiszteri államtitkárnál, akit arra kértek, hogy a színházi hivatalnokok és alkalmazottak drágasági pótlékát sürgősen utaltassa ki. A küldöttség hivatkozott arra, hogy az operaházi alkalmazottak, akiknek aránytalanul kevesebb elfoglaltságuk van és akik tavaly sztrájkba is léptek, már két évre terjedőleg megkapták a drágasági pótlékot. *Molnár* Viktor államtitkár válaszában megnyugtatta a küldöttséget, hogy méltányos kérésüket, mielőtt a pénzügyminisztérium hozzájárulása meglesz, teljesíteni fogja.

(*) *Mérő* Jolán diadala Londonban. *Mérő* Jolán, a zseniális magyar zongoraművésznő, aki háromszori diadalmas szereplésével már eddig is teljesen meghódította a nehezen lelkesülő angol közönséget, tegnap negyedik recital-jét rendezte a „Queen's Hall“-ban és ismét óriási sikert aratott. A művésznő *Brahms*, *Schubert*, *Dohnányi*, *Chopin*, *Heymann* és *Liszt* műveiből játszott és szótlan tetszés mellett mutatta be először a londoni közönségnek *Merkler* Andor briliáns *Valse Intermezso*-ját, *Stefániai* Imre hatásos át dolgozásában. A műsor is ekként jelezte a keringő bemutatását: *First Performance in England*. *Mérő* Jolán londoni diadalának legszebb elismerése gyanánt tekinthető az a fényes szerződés, amely a művésznőt hosszabb amerikai körútra kötelezi, nagyon előnyös feltételek mellett.

(*) *Munkácsy* nagy képének veszedelme. A Szépművészeti Múzeumot látogató közönségnek az utóbbi időben feltűnt, hogy *Munkácsy* Mihály monumentális festménye, a „Magyarok bejövetele“ lekerült eddigi helyéről a második csarnok bejáratával szemközt levő falról és ehelyett a bejárat fölötti falon kapott helyet. Érdeklődtünk ennek az áthelyezésnek az okáról s megtudtuk, hogy erre annyival inkább szükség volt, mert a hatalmas műalkotást régi helyén a legkomolyabb veszedelem fenyegette. A folytonos járás-kelés, az ajtó szüntelen csapódása ugyanis állandó léghuzamot teremtett, amely *Munkácsy* hatalmas festményét éppen szemben érte és a léghuzam következtében a nagyméretű vászon repedezni kezdett, úgy, hogy ha idejekorán az áthelyezéssel el nem hártják a veszedelmet, a léghuzam könnyen a festmény teljes pusztulását okozhatta volna.

(*) *M. Harmat* Hedvig *Kolozsvárott*. *M. Harmat* Hedvig, a Vigszínház kedvelt művésznője, dr. *Janovics* Jenő igazgató felkérésére a jövő hét folyamán vendégzerepelni fog a kolozsvári nemzeti színházban. A „Virraszt a szerelem“, a „Diákélet“, a „Kivándorló“ női főszerepeiben lép fel. A művésznő fellépései iránt természetesen igen nagy az érdeklődés.

(*) Egy francia tudós rólunk. A francia könyvpiacra nemrég egy minket közelről érdeklő munka jelent meg: „Magyarország a huszadik században“. Ez a című szerzője pedig *René Gonnard*, Franciaország egyik legkiválóbb nemzetgazdája és szakirója. Köszönettel és elismeréssel tartozunk ennek a kedves francia tudósunk, mert mindenekelőtt igaz képet rajzolt a magyar viszonyokról és mert fáradságot vett magának közvetlen szemléletből megismerni és híven írni le hazánkat. A könyv első sorban a magyar mezőgazdasággal foglalkozik. Leírja a földet — és pedig a szoros értelemben vett magyar földet. Erdélyt és Horvátországot mint nem tipikus magyarlakta területet kihagyja ismertetéséből. Az elismerés hangján szól intézményeinkről, szinte katalogszerű részletességgel ismerteti a Mezőgazdasági Múzeumot, leírja az összes intézeteket, szeretettel emlékezik meg a föld népeiről. A hazánkban élő nemzetiségeket, kik közé a zsidókat is besorolja, bámulatos ócskálással és szellemmel jellemzi. Mint egy nagy román nemzet fia, szeretettel fordul az oláh paraszt házatája felé és szimpáthiával ír egy a nyomorúságos viskóról, mint annak lakójáról. — A tótoknál a színes festői viselet kapja meg figyelmét, a magyar vidéken a tisztaság, a legényes testtartás, a bátor és büszke tekintet és a — paprika. Általában legelőbbre tartja a magyart és szinte tisztelettel ír erről az ezeréves földművelőről, mely annyi szenvedés és küzdelem közepette is megtartotta fajiságát épp úgy, mint kedvező állata, a fehértestű, óriás szarvu magyar szarvasmarha, melyben a francia professzor elragadtatással csodálja az őserőtől duzzadó nemes állatot. Külön fejezetet szentel a három magyar birtok-

tipusnak, a nagy-, közép- és kisbirtoknak. A francia gazda (francia felfogás szerint száz-kétszáz hold már nagybirtok) csodálkozva járja végig a latifundiumok tízezer holdjait és bár nem mond kritikát, kiérzik sorából hogy ezt a birtokmegosztást nem tartja helyesnek. Elismeréssel adózik azonban az igazi szakértelemmel kezelt nagyüzemeknek s ezek között elsőnek említi *Mezőhegyest*. A középbirtok leírása keretében rokonszenvesen jellemzi a magyar középbirtokost, hasonlóképpen a kisbirtoknál, hol behatóan írja le a magyar paraszt életmódját és házatáját. És itt bizonyos meglepetéssel konstatálja, hogy a mi kisembereink életmódja rendszeren tisztább, jobb és emberibb, mint a nyugati földművesé. Szól ezután a mezőgazdasági munkásokról, a munkásegysületről, leírja a mezőgazdasági ipart, a bor- és gyümölcs-termelést, a kertészetet és erdőgazdaságot; ismereti a gazdasági politikát. A könyv, melynek terjedelme 400 oldal, érdekes olvasmány és megbízható adataival fogva okulásul szolgálhat minden külföldinek.

(*) *Wagner* Richardról. A „Revue de Paris“ ban *Judith Gautier*, az ismert francia író nő leírja azt a látogatást, melyet *Wagner* Richardnál tett *Tnebschenben* a *Vierwaldstaedter* tónál. Nagyon mulatságosan festi azt a türelmetlenséget, amely *Villiers de l'Isle Adam*-ot elfogta a vonat lassúsága miatt. Tele voltak *Wagner* hangulatokkal, melyek újabb táplálékot nyertek egy nappal előbb *Baselben* a *Rajna*-hídon, ahol holdvilágos éjszakában felhangzott a *Bolygó* hollandi matrózdala. *Gautier* *Judith* volt az, aki a látogatást kieszközölte, mert egész csomó cikket írt *Wagner*ről és muzsikájáról. Levelet írt a mesternek, melyben engedélyt kért, hogy felkeresse. Maga *Wagner* várta a luzerni pályaudvaron a két *Wagner* rajongót. Nagy szalmakalap volt fején; elkísérte őket a szállodába, ahol szobát rendelt és meghívta őket *Tnebschenbe*. Rövid pihenés után el is utaztak oda a tavon át, amelyből út vezetett egy kertem át *Wagner*ék villájába. *Wagner* „Rusz“ nevű újfundlandi kuttyájával ment eléjük és a szalonban *Bülow* üdvözölte őket négy leányával: *Sentával*, *Erzsebettel*, *Isoldával* és *Évával*. *Wagner* nagy örömmel tanúsított francia hívei látogatása fölött. Élénk csevegés közben közeledett az est s a vendégek örömet csak az zavarta, hogy *Baselben* reggeliztek s azóta nem ettek semmit. Éhségükben az vigasztalta őket, hogy *Wagner*knál talán későn vacsoráznak. De amikor este 9 órákor megjelent végre a szolga, csak tea és kétszersültöz hívta őket. Másnap újból elmentek *Tnebschenbe* s *Wagner* elzongorázta, eljátszotta és elszavaltta a *Siegfried* egy részletét. Dolgozószobájában *II. Lajos* bajor király arcképe függött, akiről *Wagner* azt mondta: „Az ég küldte nekem.“

(*) *Caruso* hangja. *Milanóból* érkezik a hír, hogy az egykor dicsőséges és hasonlíthatatlan nagy *Caruso*, akiről tisztelői is megállapították, hogy hangja már csak volt, *milánói* tartózkodása alatt csodálatos változáson ment át. Hangja újra megerősödött és megemésedett és jelentik, hogy nem sokára a régi fölényben és utólrhetetlenségben fog pompázni. Használt-e a csodakúra, vagy alkalmasint a reklámhősnek épp oly kitűnő *Caruso* egyik manőveréről van szó ez esetben: azt a legközelebbi jövő fogja eldönteni.

(*) *Az avignoni palota freskói*. *Avignonban* nemrég társaság alakult, amely azt tűzte ki feladatául, hogy az avignoni pápai palota nagyszerű remekműveit, nevezetesen gyönyörű freskóit kijavíttassa és az utókor számára megővje. A társaság a francia szépművészetek minisztériumához is beadványt intézett, amelyben felhívja a kormány figyelmét a freskókra és azok állapotára és sürgős javításoknak és óvintézkedéseknek a szükségességét hangoztatja. Legnagyobb veszélyben forog az ugynevezett próféta-freskó a kihallgatási terembe. A freskó egyik alakja már teljesen levált a falról és részben a padlóra esett, más alakok pedig a fal repedései következtében váltak felismerhetetlenné. A repedések és a sérülések olyan jelentékenyek, hogy a freskó teljes elpusztulásától kell tartani, ha sürgősen nem eszközölnék rajta javításokat. Ennek a sokat emlegetett műremeknek pusztulása a művelődéstörténetre nézve nagy kárral járna és Franciaországot művészetének egyik legrégibb alkotásától fosztaná meg. Az avignoni székesegyházban három különböző korból szintén igen értékes freskók vannak, amelyeknek állapota sok tekintetben aggodalomkeltő. Az egyik egy *Madonna*-festmény a 12. századból, a másik freskó a templom homlokzatát díszíti, ezt állítólag *Simone Memmi* készítette; a harmadik vesélyeztetett freskó *Krisztus* megkereszteltetését ábrázolja. Különösen *Memmi* freskójának az állapota aggasztó; ezt a freskót a társaság fűg alá akarja helyezni.

(*) *A betiltott Shaw-darab*. *Shaw* *Bernard* legújabb darabját, a „*Blanco Posnet*“-et az angol cenzúra betiltotta, mert abban istenkáromlás

látott. Shaw pár nappal ezelőtt nyilatkozott a be-
töltéséről s azt mondta, hogy az esztelen, mert a da-
rab távolról sem sérti az Istent s tisztára teológiai
eszméken épül fel. Most újból nyilatkozott Shaw.
Fel van háborodva azon, hogy a fekete listára ke-
rült. Angliában — mondotta — most csak a Vig
övezet lehet biztonságban előadni. Neki vizasza-
lásul szolgál majd az a tudat, hogy a Blanco Pos-
netet az egész világon játszani fogják, mialatt An-
gliában a Vig övezetnek fognak tapsolni az em-
berek.

(*) **A Metropolitan-opera művészcsapata.**
A newyorki Metropolitan-Opera művészcsapata-
tának különben is óriási létszámát a bekövetkező
szezonzár szokatlanul nagy mérvben emelik, mivel
eltekintve attól, hogy az operaház maga is számos
újraújra készült, a személyzet lényeges kiegészi-
tését igénylik a Brooklynban, Filadelfiában, Bos-
tonban és Baltimoreban tartandó vendégjátékok. Az
igazgatóság Európából is többeket szerződtetett.
Szopran-énekesnők: Alda, Destinn, Di Pasquali,
Farrer, Fornia, Fremstad, Codski, Gluck Alma,
Kurz Zelma, L'Huillier, Morena, Nielson, Alice,
Nordica, Osborne-Hannah Juna, Noria; altisták,
mezzoszopran-énekesnők: Boehm Klára, Klara Er-
zsébet, Mattfeld, Woehning; tenoristák: Bada,
Bayer, Bonci, Caruso, Burrian, Clement, Hall,
Cladwoker, Tóry, Reisz; baritonisták: Amato, For-
sen, Garitz, Mühlmann; basszisták: Blass, Gian-
noli, Galetti, Hinckley, Bini-Corsy.

(*) **Vizsgálati hangversenyek.** Krausz Jenő
zenetanár zongorás növendékei folyó hó 28-án este 5
órákor rendezték harmadik nyilvános vizsgálati hangver-
senyét, a Pesti Llydy-társulat dísztermében, V. Má-
ria Valéria-utca 12. sz. A műsoron Bach, Mozart, Herz-
feld Viktor, Thoman István és Fuchs Emil művein ki-
vül Hadyn, Mendelssohn és Csajkovszky két zongorára
írt darabjai szerepelnek. — A **Budai Zenekadémia**
énektanászainak a növendékei, **Feliciani Sarolta** tanít-
ványa szombaton este fél nyolc órákor a Zenekadémia
nagytermében tartják vizsgálati dalstélyüket. A növendé-
kek, akik mind az olasz módszer szerint tanultak, a
jelesebb operákból fognak részleteket énekelni s ismer-
tebb dalokat adnak elő.

(*) **„A Házi orvos“ pályadíjai.** „A Házi orvos“
című népszerű közegészségügyi folyóirat, mely ro-
hamosan hódította meg a művelt magyar közönsé-
get, nemcsak érdekes és változatos tartalmánál fog-
va, hanem anyagi áldozatok árán is érdeklődést
kelt a közegészségügyi iránt a művelt magyar kö-
zönség soraiban. Legutóbbi (májusi) számában a kö-
vetkező három — egyenként öt darab tíz koronás
arannyal jutalmazandó — kérdés megfajlására
hirdet pályázatot: 1. Minő befolyást gyakorol az
alkohol az egészségre; különös tekintettel a ser-
dülő gyermekkorra s minő módon lehetne azokat
az alkoholt élvezetétől távol tartani? 2. Minő be-
folyást gyakorol a dohányzás az egészségre; külön-
ös tekintettel a serdülő gyermekkorra és minő módon
lehetne a dohányzástól elterjesztését? 3. Hogyan
kelthető fel a családanya serdülő gyerme-
keiben a közegészségügyi iránt való érdeklődést? A
lap előfizetési ára egy évre 2 korona 40 fillér. Mur-
tatványzatot szívesen küld a kiadóhivatal (Buda-
pest, VI., Andrassy-ut 27).

(*) **Egyházi zene.** A Szent István-bazilika
énekes- és zenekara **Sztojanovits Jenő** karnagy vezetésével
a húsvéti 30-án, pünkösd vasárnapján a nagymisén Schu-
bert Es-dur miséjét fogja előadni. Schubertnek ezt a
nagyszabású remek művét 1897-ben február 15-én adták
a filharmonikusok a Vigadóban Richter János vezetésé-
vel. A pünkösd misét fogja előadni Schubertnek ezt a
Wenser Margit, Pichler Elemér, Kocsis Gyula és Ven-
czell Béla énekl.

(*) **Tanácsülések a Színészegyesületben.** Az
Országos Színészegyesület tanácsa legközelebbi ren-
des ülését június 1-én, kedden tartja meg. Erre az
ülésre Thury Elemér és Halasi Béla vidéki taná-
csosokat hívták be. Június hó 15-én, kedden rend-
kívüli tanácsülés lesz és ezen kerülnek tárgyalás-
 alá az új színigazgatói engedélyek. Ezen a tanács-
ülésen Hidvéghi Ernő és Hunyadi József jelennek
meg a vidéki tanácsosok közül.

(*) **A Lovas-féle zenekonzervatórium** május
hó 29-ikén (szombat) esti fél nyolc órákor az intézet
hangversenytermében (VI., Andrassy-ut 67. I. emelet)
tartja első nyilvános évzáró hangversenyét.

(*) **Rajzkiállítás az István-úti gimnáziumban.**
A hetedik kerületi főgimnázium rajztanára: **Karsai**
Nándor szép kiállítást rendezett az intézet növendé-
keinek rajzaiból, akiknek munkái a tavalyi londoni
magyar kiállításon is igen nagy sikert arat-
tak. A több száz darabból álló kiállítás minden
egyik lapja természet után készült. Az egészen
kezdőknek falevelek és virágok, meg mértani tes-
tek voltak a mintáik, míg a haladottabbaknak már
bogarak, lepkek és **Markup Béla** szobrászmű-
vésznék egyenesen az oktatás céljára, sikokban
mintázott állatai voltak a modelljei. Az egészen
ügyesek meg a klasszikus szobrokat másolták, egy-
szerűbb esendéleteket, és kisebb interieuröket rö-
gzítették meg, sőt van több olyan is közöttük, akik
portraitokat és aktokat készítenek. A rendkívül

érdekes, szép és tanulságos kiállítást az igazgató-
ság június elsején, kedden délelőtt tizenegy órákor
nyitja meg ünnepélyesen, s az onnan kezdve min-
dennap délelőtt 9—11 óra és délután 3—5 óra kö-
zött teljesen díjmentesen megtekinthető.

(*) **Felvételi vizsgálatok a Színészegyesületben.**
Az Országos Színészegyesület június hó 16., 17. és 18-ik
napján tartandó felvételi vizsgálatára a jelentkezési
határidő május hó 31-én lejár. A jelentkezéshez szüle-
tési bizonyítvány, iskolai bizonyítvány, erkölcsi bizo-
nyítvány és hatóságilag láttamozott szülői beleegyezést
kell mellékelni és az Országos Színészegyesület köz-
ponti irodájához (Baross-tér 9.) azokat címezni.

(*) **Az Idő.** Péterfy Gyula szerkesztésében
megjelenő **Az Idő** című politikai hetilap újabb száma
érkeke tartalmazza a legújabb híreket. Főbb közlemények:
A trónörökös és a kaszinó. Miért nem jött Harden? Ki a
spiczi. A boszniai garnizonok stb. Az Idő félévre 6 ko-
ronáért megrendelhető a kiadóhivatalban. VI., Szabolcs-
utca 3/b.

(*) **100.000.** Most került forgalomba Zilahy
Agnes szakácskönyvének 100.000-ik példánya. Ez bizo-
nyítja a legjobban a könyv jószágát, hasznavehetőségét.
Ára szép kötésben 3 korona 60 fillér. Megrendelhető
Singer és Wolfner könyvkereskedésében Budapesten,
VI., Andrassy-ut 10.

FŐVÁROS.

(*) **A huszmillió kölcsön.** A huszmillió koro-
nás kölcsön dolga holnap kerül a közgyűlésre. A
második napi közgyűlések rendes sorsa, hogy alig
néhány bizottsági tag intézi el az ügyeket. A fő-
városi törvény szerint azonban a kölcsön felvételé-
hez legalább száz bizottsági tag jelenléte szükséges.
A polgármester megkérte a bizottsági tagokat, hogy
a holnapi közgyűlésen okvetlenül jelenjenek meg,
mert a kereskedelmi részvénytársaság ajánlatában
csak május végéig vállalt kötelezettséget.

(*) **Tanítók gyűlése.** A belvárosi tanítói kör
tegnap Bérczi Márton elnöklésével ülést tartott,
amelyben foglalkozott a tanítás kezdetének és az
óraleszállítás kérdéseivel. Juhász Béla előadó je-
lentette, hogy az első kérdésre nézve megszavaz-
tatta a kerületben a szülőket, akiknek többsége
amellett foglalt állást, hogy a tanítás reggel nyolc
órákor kezdődjék. Bursics Ernő alelnök javaslata
értelmében felhívást intéz a kör az összes tanító-
testületekhez, hogy mindenütt szavazzassák meg a
szülőket arra nézve, hány órára kívánják a tanítás
megkezdését. A tanórák leállításának kérdésében
elfogadták az ügyosztály tervezetét, amely leszá-
llítja a nyelv- és számtani órák számát. Kérni fogja
a tanítói kör, hogy a negyedik osztályban az egyik
énekkórárt helyettesítsék a földrajzzal.

(*) **A főváros adófőpénztárának megszűnése.** A
fővárosi közgyűlése tudvaleg még a múlt évben
elhatározta, hogy az egyes adókat csekk útján
is be lehessen fizetni. A csekk és klearingforgalom-
nak az adófizetés terén való behozatalával illuzó-
riussá vált az adófőpénztár működése és ezért a
közgyűlés ezt a pénztárt megszüntette. A megszüntet-
téssel kapcsolatban természetesen gondoskodni kel-
lett az adófőpénztár hivatali személyzetéről is,
amelynek elhelyezéséről a pénzügyi ügyosztály
annak idején előterjesztést is tett. Ennek az elő-
terjesztésnek a pénzügyi bizottságban való tárgya-
lása alkalmával felmerült az az eszme, hogy a köz-
ponti és kerületi pénztárak személyzetét közös lét-
számban egyesítsék. Ennek következtében az ügy-
osztály az egész ügyet újabb tanulmányozás tár-
gyává tette és most új előterjesztéssel fordul a
pénzügyi bizottsághoz, illetve a közgyűléshez.
Ebben az előterjesztésben azt javasolja a pénzügyi
ügyosztály, hogy a közgyűlés az adófőpénztár mű-
ködésének megszüntetéséről szóló határozatot vegye
tudomásul s a központi és kerületi pénztárak szem-
élyzetének egy létszámúban való egyesítését ren-
delje el. Az előterjesztést a pénzügyi bizottság leg-
közelebbi ülésén fogják tárgyalni.

(*) **A virágos Budapest.** Az I. kerületi előjáró-
ság épülete a Várban tegnap óta teljes virágdiszben
pompázik. A szépen díszített épületre a kertészeti
hivatal rakta fel a virágokat.

(*) **A mészárosok és hentesek munkarendje.** A
kereskedelmiügyi miniszternek legutóbb kiadott
rendelete értelmében a mészárosoknak és hentesek-
nek az elkészítés, árusítás és szállítás vasárnapokon
és Szent István napján déli 12 óráig van meg-
engedve. Mindamellett azzal a korlátozással, hogy
oly városokban, amelyeknek lakossága a 20.000 lé-
lekszámot meghaladja, június és július hónapok-
ban az elkészítést, árusítást és szállítás csak
délelőtti 10 óráig végezhetik. Az állatok levágása
és leszurása, bárhol történik is, az elkészítés for-
galma alá tartozik s az erre szükséges munka vég-
zése az előirt időn belül akadályba nem ütközik.
Ünnepnapokra a vasárnapi munkaszüneti törvény
nem vonatkozik, az ünnepnapokról az 1868. évi
LII. törvényekkel rendelkezési az irányadó.

(*) **A svéd kormány küldötte Budapesten.** A
jövő hónapban tartják Budapesten a IV. tejjag-
dasági kongresszust, amelyre a fővárosba érkezik
Nystedt Sven Péter stocholmi állatorvos a svéd
királyi kormány képviselőjében. Itt tartózkodása
alatt a tej ellenőrzésére szolgáló intézményeinket
fogja tanulmányozni. A földművelésügyi miniszter
ma leiratot intézett a fővároshoz, amelyben kéri,
hogy a svéd vendéget ez irányú törekvésében tá-
mogassa.

(*) **Uj anyakönyvi hivatal.** A közgyűlés február-
ban elhatározta, hogy a Lipótvárosban anyakönyvi
hivatalt létesít. A közgyűlési határozatnak megfele-
lően intézkedtek az anyakönyvi hivatal berendezésé-
ről s ha a belügyminiszter a közgyűlés határozatát
jóváhagyja, úgy az anyakönyvi hivatal már június
elsején megkezdheti működését.

(*) **A tanácsból.** A tanács mai ülésében meg-
engedte, hogy a XVI. nemzetközi orvoskongresszus
fogadóestjén a városi Igazgatóság Széchenyi-szigetet
a nagyközönség előtt elzárják. — A tanács elrendelte
a III. ker. Vihar-utca egy részének rendezését. —
A kispesti munkástelep szennyvízeinek elvezetése
céljából megengedte a tanács, hogy a főváros terü-
letén keresztül a tervezett csatornát megépítsék. —
A tanács elhatározta, hogy a fogadó-, vendéglő-,
kávéház- és kávémérési iparok gyakorlatáról alkot-
ott és kormányhatóságilag jóváhagyott új szabály-
rendeletet ez év július 1-én életbe lépteti. — A ta-
nács intézkedett, hogy a Batthyány-téri római
katholikus templom helyreállítási munkálatait ha-
ladék nélkül megkezdjék.

(*) **Uj gimnázium Kőbányán.** A közoktatásügyi
miniszter elhatározta, hogy a X. kerületben állami
főgimnáziumot épít. A miniszter most értesítette a
fővárost elhatározásáról és kérte, hogy az erre vo-
natkozó építési engedelmet sürgősen adja meg.

(*) **A szegényeknek.** A Király-díj százezer ko-
ronás nyereségyéből kétezer koronát kaptak a
szegények. Meichl György, a nyertes ló gazdája
ma kétezer koronát küldött a polgármesternek a
szegények számára. A pénzt a kerületi előjárók
osztják ki.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magyar Történelmi Társulat** ma dél-
után gróf **Teleki Géza** v. b. t. t. elnöklésével vá-
lasztmányi ülést tartott. Elsőnek **Borovszky Samu**
főtítkárszón három új tagot jelentett be, amit a
választmány örömdetes tudomásul vett. Bejelen-
tette továbbá a főtítkár, hogy a Liptóvármegye
meghívására Liptószentmiklóson és Rózsahelyen
tartandó vándorgyűlés előkészületei már anyyira
haladtak, hogy a vándorgyűlés megtartása bizto-
sítva van. Indítványára a választmány elhatározta,
hogy a gyűlést augusztus végén, vagy szeptember
elején tartják meg. A gyűlésen gróf **Teleki Géza**
elnöki beszédet, **Thaly Kálmán**, **Horváth Sándor**
és **Demkó József** pedig tudományos előadásokat
fognak tartani. Azonkívül a kiküldendő bizottsá-
gok a helyszínen tudományos kutatásokat fognak
végezni és arról még a diszgyűlésen jelentést tenni.
Az utolsó nemesi fölkelés százados évfordulójának
emlékére a társulat június 5-én, szombaton, az
Uránia színházban ünnepélyes fölvonás-ülést tart.
Teleki elnök bejelentette, hogy **József főherceg**
és családja szintén megjelenik az Urániában tar-
tandó ünnepélyes ülésen, miért is az előadás kez-
detét a főherceg kívánságára délután öt óra hely-
ett hat órára tűzték ki. Október hó 21-én a tár-
sulat ünnepélyes ülést tart **Horváth Mihály** ki-
váló történetirő, a társulat egykori alelnöke szüle-
tésének 100-ik évfordulója alkalmából. Az ünnepi
beszédet **Békefi Remig** tartja. A bulgáriai Várnán,
ahol I. Ulászló magyar király elesett, a bulgár ré-
gészeti társulat emlékoszlopot állít. **Melich János**
javaslatára a választmány elhatározta, hogy lépé-
seket tesz aziránt, hogy ezen az emlékoszlopon
magyar felírás legyen. A társulat örömdetes tudó-
mással vette **Darányi Ignác** földművelésügyi mi-
niszter legutóbbi rendeletét a történelmi termé-
szeti emlékek fentartása érdekében. Ifj. gróf **Zichy**
Nándor a társulat a Zichy-kódex szerkesztő-bizott-
ságába beválasztotta, amit a gróf levélben kö-
szönt meg.

(—) **A Tátravidéki Kör gyűlése.** A pol-
gári iskolai tanárok tátravidéki köre **Beöthy**
Vladimir elnöklésével Váralján megtartott gyűlé-
sén **Chalvax János** alsókubini igazgató az osztrák
polg. iskolákról tartott előadást. **Pollacsek András**
indítványozta, hogy a polg. tanárok gyermekeinek
első elhelyezésére Budapesten gyermekotthon léte-
sítessék, s hogy a polg. iskolák a kereskedelmi is-
koláktól szétválasszassanak. Mindkét indítványt
elfogadták. Ezután a választásokat ejtették meg és
valamennyi tisztviselőt újból megválasztották.

(—) A Budapesti Magyar Zeneegyesület (Magyar Zeneiskola) június hó elsején, kedden délután hat órákor tartja rendes évi közgyűlését az egyesület Erzsébet-körút 27. szám alatti helyiségében, melyre az egyesület tagjait ezúton hívja meg az elnökség.

(—) A Vakokat Gyámoltó Országos Egylet. miután a május 15-én összehívott gyűlés nem volt határozatképes 1909. május hó 29-én (szombaton) d. u. 5 órákor, VII. ker., Hungária-körút 16. szám alatt az egylet helyiségében tartja rendes évi közgyűlését.

(—) A Kisdiednevelők Országos Egyesülete pestmegyei köre e hó 31-én d. e. kilenc órákor tartja évi rendes közgyűlését a Ferencz József tanítóképző tanteremben.

(—) A Budapesti Házfelügyelők Betegsegélyző Egyesülete június hó 20-án az egyesület betegsegélyző osztály javára táncmulatságot rendez Maglódi-ut 17. alatti kerthelyiségben.

(—) Ügynökök gyűlése. A helyi és utazó ügynökök néhány hét előtt országos szövetséget alapítottak, melynek feladata az ügynökök ügyeinek megvédelmezése lenne. Az egyesület e hó 30-án tartja alakuló közgyűlését Aréna-ut 19. sz. alatt a Riviéra-kávéház különlőtermében.

(—) Az Egyetemi Természettudományi Szövetség e hó 30-án délelőtt kilenc órákor tartja évi rendes közgyűlését az egyetem Sándor-utca-i épületében.

Nyíltér.

Provótban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

Siófok-fürdő a Balaton mellett

Megnyitása május hó 29-én Pünkösdre.

Legkellémesebb és legkényelmesebb tartózkodási és kirándulási hely. — Kedvező vasúti összeköttetés, olcsó monettéri jegyekkel.

Kitűnő vendéglő és kávéház házi kezelésben Szobaárak június hó 30-ig napi 3-6 koronáért egy személy és napi 5-8 koronáért két személy után. — Penzionáriusok számára külön jászolok a Balaton partján. — Levél- és sürgönyezim: Fürdőigazgatóság Siófok. Telefon 11. sz.

Hirdetmény.

A „Magyar Asphalt Részvénytársaság” ezennel közhírré teszi, hogy

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1909. évi június hó 5-én déli 12 órákor fogja irodai helyiségeiben Budapesten (V., Nádor-utca 4.) megtartani, melyre részvényeseit ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéseinek előterjesztése — határozathozatal az 1908. évi zárszámadások megállapítása, a felmentvénynek az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére való megadása és az 1908. évi üzleti nyereség hovatartozása tárgyában.
2. Határozathozatal 3,800,000 korona összegre rugó kölcsönkötvény kibocsátása tárgyában.
3. Az 1906. évi közgyűlésnek az alaptőke fölemelése tárgyában hozott határozatának hatályon kívül helyezése és az alaptőkének 3,000,000 koronával való fölemelése tárgyában újabb határozathozatal.
4. Az alapszabályok módosítása fölötti határozathozatal.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. A felügyelőbizottság tagjainak megválasztása és a feladalmazásának megállapítása.
7. Esetleges indítványok fölötti határozathozatal.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Jegyzet: Az alapszabályok 29. szakasza értelmében minden részvényes szavazati joggal bír és pedig minden egyes részvény után, mely legkésőbb folyó év június 2-ának déli 12 órájáig a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél (Budapest V., Dorottya-utca 1.) elismervény mellé letéve lett, egy-egy szavazattal. Száz szavazattal azonban többet saját maga részéről egy részvényes sem gyakorolhat.

FRANCOIS
TRANSYLVANIA
SEC.

Kristályszó.

A legfinomabb és legtisztább hófehérasztali-szó, a leghíresebb egészségügyi követelmények szerint előállítva. Tápláló-erejű! Étvágygerjesztő! Nem csomósodik! Kapható minden jobb fűszer- és osemegkereskedésben.

Értesítés.

Jóismerőseimet és az igen t. közönséget értesítem, hogy a Royal-szállózában elfoglalt eddigi ügyvezető igazgatói állásomról lemondtam, azonban továbbra is a Royal-szállózá r.-t. kötelekében mint igazgatósági tag megmaradok. További létesítendő nagy vállalkozásomat ez uton fogom a nagyközönség tudomására hozni.

Kiváló tisztelettel
SCHMITT KÁROLY.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Második nap. —

A nap főérdekesége a mértföldes távú Májusi-verseny volt, melyből azonban a komoly jelöltek távol maradtak s így a verseny egyszerű walkover lett Köttingbrunn részére. Az 5000 koronás Morpeth-handicap-et a pehelysúlyú Ténsasszony nyerte meg a nehezen lovagolható Capt. Jack ellen, mely után Kuropatkin rossz harmadiknak következett, a favorit Héja ellenben még helyre sem birt jutni. — Az egyes futamokban favoritok és outsiders felváltva győzedelmeskedtek, de végeredményében a „nem beavatott” publikum mégis keserű csalódásokkal távozott a versenytérrel.

I. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Péchy A. stpm. Plutokrat 56 k. (Vivasil). 2. Egyedi L. sm. Tintoretto 56 k. (Miles). 3. Mautner V. sher. Gounod 54½ k. (Horan). Futottak még: Jucose (Carlslake), Megállj (Thoma), Tibortio (Janek), Kord (Krouzil). Biztosan nyakhozszal nyerve, másfél hozszal harmadik. Tot.: 10:13, 20:57, 27, 38.

II. Kétévesek eladóversenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Harkányi J. pk. Aragon 56 k. (Janek). 2. Mautner V. pm. Mikado 56 k. (Horan). 3. Egyedi L. sk. Arany 54½ k. (Kernstein). Könnyen két és fél hozszal nyerve, tíz hozszal harmadik. Tot.: 10:14.

III. Májusi verseny. Díj 10.000 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Rothschild A. 46. pm. Köttingbrunn 62½ k. (Janek). 2. Gr. Lamberg H. 36. sk. Krikerl 50 k. (Seiler). 3. Br. Springer G. 46. sher. Gaboriau 59 k. (Carlslake). Futott még: Palma (Horan). Igen könnyen három hozszal nyerve, tizenöt hozszal harmadik. Tot.: 19:13, 20:21, 23.

IV. Kétévesek eladóversenye. Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Hg. Taxis M. E. pk. Love Game 47 k. (Baumgartner). 2. Mr. Redgrey pk. Dunciad 47 k. (Gulyás). 3. Zangen I. pk. Bella Donna 48½ k. (Prhaesek). Futottak még: Szépség (Shersin), Royal Mary (Vivian), Formosa (Peschka), Bajadere (Seiler). Könnyen egy hozszal nyerve, két hozszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:25, 29, 62.

V. Morphet-handicap. Díj 5000 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist G. 46. sk. Ténsasszony 49½ k. (Ulrichshoffer). 2. Pusztateleki ménes 56. fm. Capt. Jack 52½ k. (Walkington). 3. Szemere M. 66. pm. Kuropatkin 51½ k. (Juhász). Futottak még: Héja (Gulyás), Igor (Krouzil), Gyöngyössi (Miles), Andalgó (Cockeram), Oliveto (Vivian). Biztosan egy hozszal nyerve, tíz hozszal harmadik. Tot.: 10:115, 20:45, 47, 45.

VI. Gátverseny-handicap. Díj 4000 korona. Táv 2400 méter. 1. Br. Rothschild A. 46. pm. Armand 62½ k. (Csompora). 2. Mautner V. 46. pher. Caecilius 60 k. (Dillon). 3. Gr. Orsich P. 46. pher. Peugeot 60 k. (Walkington). Futottak még: Talanta (Earl), Galánta (Slinn). Igen könnyen öt hozszal nyerve, rövid fejhozszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:21, 29.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Harkányi J. 36. sm. Aladin 49½ k.

(Cockeram). 2. Mautner V. 36. sk. Lepke 57 k. (Horan). 3. Pusztateleki ménes 56. pk. Paula 60 k. (Heidt). Futottak még: Mirabeau (Pretzner), Cromdale (Aylin), Telemach (Janek), Hochschwab (Vivian), Hanna (Hewitt), Perlay (Miles), Chrysantheme (Baumgartner), Fruska (Peschka). Igen könnyen két és fél hozszal nyerve, két hozszal harmadik. Tot.: 10:49, 20:38, 94, 47.

Budapesti ügetőversenyek

— Első nap. —

Mindjárt az első napon csunya, esős idő köszöntött be s a legvadabb meglepetések egymást követték. Legsikerültebb száma a napnak az Igazgatósági-díj volt, melynek hat résztvevője mind egyforma chance-al indult. Határozott favorit nem volt a versenyben s még leginkább Jubilárt favorizálták, mely végre is rendkívül izgalmas finish után félhozszal került ki győztesen az utolsó két-száz méteren nagyon szépen felnyomuló Rabló P. ellen, mely ugrátszik, visszanyeri tavalyi formáját.

Részletes eredmény a következő:

I. Simontornyai díj. 2000 korona. Táv. 2200 méter. 1. Wankó L. Aufwieglarin (Miller). 2. Adutt H. Schiab i den net eh'an (A. Brown). 3. Hauser L. Fata Morgana (Tappan). Nem helyezve: Signor Potential, Boy of Sheba, Fatime, Kirchsclagerin, Czimbora, Fatinica, Darabont, Galambom, Geisha. Tot.: 10:38, 20:29, 44, 30.

II. Városligeti díj. 2400 korona. Táv. 2500 méter. 1. Wöss M. Szittyá (Wöss). 2. Köhner W. Pandur (Switzer). 3. Brunner és társa Junta (Armstrong). Nem helyezve: Liebe Freundin, Antrima, Fondor, Diogenes, Mágánás, Sir Potential, Kedvesem, Pepsi, Bankó, Eva, Anita, Bariton. Tot.: 10:114, 20:63, 60, 149.

III. Igazgatósági díj. 4000 korona. Táv. 3000 méter. 1. Wankó L. Jubilar (Miller). 2. Winaus W. Rabló P. (Armstrong). 3. Körmendi ménes Feri (Ryerson). Nem helyezve: Brigadier, Botha, Liselotte. Tot.: 10:25, 20:35, 61.

IV. Gödöllői díj. 5000 korona. Táv. 2500 méter. 1. Hauser L. Fellow Dillon (Tappan). 2. Köhner W. Fantazya (Switzer). 3. Vencsellői ménes Gayton L. (J. Brown). Nem helyezve: Faust. Tot.: 10:31, 20:23, 20.

V. Megyeri díj. 1900 korona. Táv. 2600 méter. 1. Br. Sennyey B. Adi (Boros). 2. Erosi ménes Félzemű (Burns). 3. Zsombokakoli ménes Onyx (Potzi). Nem helyezve: Hanni K., Varázsfuvola, Brácsos S., Czimbalmos S., Perrier, Mein Süsserl. Tot.: 10:95, 20:41, 58, 33.

VI. Kerepesi díj. 2700 korona. Táv. 2600 méter. 1. Mr. Horsefool és Mr. Oscar Musa (Capellari). 2. Körmendi ménes Fanny (Ryerson). 3. Lov. Grimmer J. Amazone (Bedimer). Nem helyezve: Demokrat, Hugo, Sa mer's. Tot.: 10:42, 20:41, 29.

VII. Király-díj. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Tiszteletdíj és 10.000 korona. Táv. 6000 méter. 1. Ruzicska F. Dobogó-Mázos (Orosz Gy.). 2. Br. Sennyey G. Duli-Szikra P. (Tulajdonos). 3. B. C. szöv. Vendég-Vezér (Csapó D.). Nem helyezve: Eljen-Fridolin, Katicza-Dunecz, Attila-Küzdő P., Vanda-Tétlen. Tot.: 10:91, 20:40, 29, 32.

() Czellövő-verseny Pusztaszentlőrincen. A budapesti III. kerületi, a VII. kerületi állami és a református főgimnázium, továbbá a II. kerületi állami főreáliskola a folyó évi katonai lövőtanfolyamainak befejezése alkalmával csütörtök délután Szemere Miklós lövőházában versenyt rendezett. A verseny védői Bolgár Ferenc államtitkár és Szemere Miklós voltak. A rendezőbizottság elnöki tisztét Erdődi Béla udvari tanácsos, főigazgató töltötte be. A versenyben hatvan középiskolai tanuló vett részt. Mindegyik versenyző fekvő helyzettől nyolcszáz lépésnyi távolságra 10 lövést adott le. A három első lövés próbálövés volt, melynek eredményét nem vették figyelembe. A versenyt Pogány Géza m. kir. honvédszázados vezette. A lövések eredményeit a honvédkéntes iskola növendékei jegyezték. Kevéssel három óra után gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter érkezett meg a verseny színterére. A kultuszminisztert Molnár Sándor, dr. Morvay Győző, dr. Szekeres Kálmán és Timár Pál középiskolai igazgatók, a rendezőbizottság elnökségének tagjai, továbbá Pogány Géza fogadták és kalauzolták. A miniszter nagy érdeklődéssel szemlélte a verseny lefolyását, amely iránt katonai körökben

is élénk érdeklődés nyilvánult meg. Így megjelent a versenyen Jál Gusztáv honvéd altábornagy, *Vértessy-Weisz* vezérőrnagy, városparancsnok, valamint a hadsereg tisztikarának számos tagja. A lövészverseny este félhélig tartott. A bizottság ítéletét *Sáray-Szabó* Lajos vezérkari százados hirdette ki. Azután *Sándor* középiskolai igazgató hálás köszönetet mondott *József* főhercegnek, aki aranyórát ajánlott föl versenydíjúl. Megköszönte továbbá a honvédelmi miniszternek azt a nagylelkű támogatását, amelylyel a verseny megtartását lehetővé tette. Majd *Bükki Fejér* Lili kiosztotta a győzteseknek a díjakat, összesen harminchat. Az első öt nyertes a következő: I. Bán Valér (ref. főgimn.), kapta *József* főherceg aranyóráját; II. Skoda Richard (III. ker. főgimn.); III. Landes Gyula (II. ker. főreál); IV. Dermár Elemér (ref. főgimn.); V. Spiegel György (II. főreál). Díjakat ajánlottak még fel *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, *Szemere Miklós* országgyűlési képviselő, dr. *Szekerés Kálmán* igazgató, valamint a III., VII. kerületi és a református főgimnázium igazgatói. Este 8 órakor a résztvevőket *Szemere Miklós* vendégül látta.

() Nemzetközi és főiskolai bajnoki uszóverseny. A Műgyógyászati Athlétikai és Football-Club e hó 30-án (vasárnap) este fél 7 órakor Budapesten a Hungária-fürdő uszodájában III. nemzetközi és főiskolai bajnoki uszóversenyt rendez a következő feltételek szerint: Y. Főiskolai egyéni számok. 1. 150 yardos hátúszás Magyarország 1909—10. évi főiskola bajnokságáért. Második körös a F. Sp. Sz. megbízásából. Védő: Fülöp Károly (MAFC.) 2. 100 yardos előnyverseny. 3. 80 yardos kezdők versenyé olyan uszók részére, akik nyilvános versenyen még díjat nem nyertek. — II. Nyílt egyéni számok. 4. Főverseny 100 m. (Tiszteletdíj.) 5. Főverseny 500 m. 6. Gyorsúszás 50 y. 7. Előnyverseny. 8. Előnyverseny 440 y. 9. Kezdek versenyé 80 y. Műugrás (4 szabadon választott ugrás.) 11. Mellúszás előnyverseny 100 m. 12. Főverseny staféta 3×40 m. (Tetszés szerint való úszással.) Vándordíj. 13. Nagy staféta verseny 3×40 y. (Mell. hát. magyar úszással.) 14. Staféta verseny 12×40 y. (Tetszés szerint való úszással.) 15. Staféta verseny 5×40 y. (Bajnokok kizárva, tetszés szerint való úszással.) 16. Junior staféta verseny 4×40 y. (Tetszés szerint való úszással.) 17. Középiskolai staféta verseny 4×40 y. (Mell. hát. oldal. magyar úszással.) 18. Középiskolai staféta verseny 5×40 y. (Tetszés szerint való úszással.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson folytatják a vád dubliczai tanuinak kihallgatását. Sorra került Erak Jakab, Birákovic Mile és dr. Krausz Milán. Közülök csak az utóbbi vallott érdemlegesen. Megerősítette a tegnap kihallgatott Szaridzu állítását és rendkívül terhelően nyilatkozott a három Hrvatyanin testvérről. Előadta többek közt, hogy az egyik Hrvatyanin százötven korona tiszteletdíjat kapott Belgrádból. A tanu a kihallgatása folyamán megjegyezte, hogy dr. Mazzura védő szemtelen fiaskónak nevezte őt. A bíróság rövid szünet után Mazzurát kétszáz korona pénzbírságra ítélte.

A délelőtti tárgyalás azzal végződött, hogy az elnök bemutatott egy fenyegető levelet, amely a tegnap délutáni postával érkezett a törvényszékre a glada-boladavai (ceschországi) sláv komitétól. A levél felszólítja a zágrábi törvényszéket, hogy legkésőbb június tizenharmadikáig szüntesse be a nagyszerb-pórt, különben a bíróságra kimondják a *halálos ítéletet*. Az elnök a levelet átadta az ügyésznek.

Ezután áttértek a következő tanunak, Braun Misó földművesnek a kihallgatására. A tanu azt vallja, hogy Dubicán türhetetlenek az állapotok. Az ortodoxok minden lehető alkalmat megragadnak, hogy a katolikusokat megsértsek. Legjobban lántotta a katolikusokat, hogy Hrvatyanin polgármester a katolikus tüzelőegység utjába rendkívül sok akadály gördített. Hrvatyanin vádoltot kijelenti, hogy a tanu a gyűlölet vezeti ellene. Több ízben megbüntette a tanu amiatt, hogy a kormány ellen tüntetett. Most egyáltalán csak azok tanuskodnak ellene, akiket valamiért megbüntettek. — Rázsics József a következő tanu, többszörösen büntetett ember. Többször volt büntetve lopás, rágalmazás és verekedés miatt. A tanu azt vallja, hogy Dubicán oly türhetetlenek az állapotok, hogy ott már becsületes ember nem is élhet.

(Nagy derűtség.) Az ortodoxok mindig nagyobb gyűlölettel viseltettek a katolikusok iránt. Az ortodoxok nem ülték meg a katolikus ünnepeket. — Elnök: Talán horvát ünnepeket akart mondani? — Tanu: Mi katolikusok vagyunk, nem pedig horvátok. — Ezután a vádoltak válaszolnak a tanu vallomására. Holnap a nagyszerb per tárgyalás szünetel, mert ugyanez a bíróság holnap egy Pájics nevű paraszt ügyében fog ítélezni, aki Szerbiát élte.

§ Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület budapesti osztálya ma tartotta jóváhagyott új alapszabályai alapján alakuló közgyűlését *Balázsovich* József kir. kuriai bíró elnöklésével, a budapesti bírók, ügyészek és jegyzők nagy érdeklődése mellett. *Balázsovich* elnök megnyitó beszédében utalt a magyar birói karnak minden viszonyok között kipróbált hazafiságára és pártatlan igazságszeretetére, mely egyuttal a jövődó zálogául is szolgál. Ezután a választást ejtették meg. Ennek során egyhangulag megválasztották elnöké *Balázsovich* József kir. kuriai bírót, társelnökké *Wettstein* Gyula kir. kuriai bírót, titkárrá dr. *Gönczy* Gyula kereskedelmi és váltótörvényszéki bírót, pénztárosá dr. *Sznótón* I. László járásbíró, jegyzökké dr. *Pugány* László és *Pauss* Olivér jegyzőket.

§ Kardosék szökése. A következő levelet kaptuk:

Az „Egyetértés“ tegnapi és mai számában Kardosék szökésére vonatkozóan megjelent közleményekre hivatkozással, felkérem önöket, hogy azt a bizonyos ügyvédet, aki gyanus egyéneknek megszoktatásával iparszerűleg foglalkozik, megnevezni s a terhére rótt eslekményre vonatkozó adatokat a megtorló eljárásnak megindíthatása céljából rendelkezésemre bocsátani sziveskedjék. Kérem kell ezt nem csupán azért, hogy a vétkes bűnhődjék, — de azért is, nehogy a közlemények másoknak meggyanúsítására adjanak alkalmat.

Hiszem, hogy a tekintetes szerkesztőség kérelmemet teljesíteni fogja. Amennyiben azonban ezt bármely okból nem látja teljesíthetőnek, úgy kérem legalább arra, hogy ezen soraimat közreadja. Az olvasó közönség ebből látni fogja, hogy a kipelengérezett visszaélés megtorlásának elmaradása nem az ügyvédek fégyelmi hatóságán múlott.

Kitünő tisztelettel

Budapesten, 1909. május 27-én.

Dr. Baracs Marcel, a kamara ügyésze.

Nagyon szivesen kiadjuk ezt a nyilatkozatot, dokumentálván ezzel, hogy az ügyvédi kamara a legkisebb ezélezést sem hagyja figyelmen kívül, ha az ügyvédi kar tisztességéről van szó. Nagyon sajnáljuk azonban, hogy az illető ügyvédet nem nevezhetjük nevén, mert ez nekünk nem tisztünk. Amit irtunk, azt a legjobb és a legmegbízhatóbb információk alapján irtuk meg, de a rendőrség feladata, hogy az ilyen, bűnösöket üzletszerűen szöktető urakat fészékükről kiemelje.

§ Somoskeőy Géza ügye. A büntetőjárásbírósnál dr. Baumann járásbíró mára tüzte ki annak a panasznak tárgyalását, amelyet Kovács Géza irodavezető tett mostohaapjára, Somoskeőy Géza ellen, aki ez év január 23-án az esti órákban a Lázár-utca 5. sz. ház előtt lelővéssel fenyegette. Minthogy a mára kitűzött tárgyaláson sem Kovács Géza panasza nem jelent meg, sem tanuit nem jelentette be, dr. Battlay ügyészi megbízott eljettette a vádat, mire a bíróság Somoskeőy Géza ellen megszüntette a további eljárást.

§ Megsértett szakszervezeti titkár. A „Magyarország“ című lap mult évi november 22-iki számában megírta, hogy a czipofelsőrérszékzítők szakszervezete hogyan bánik a munkáslányokkal. Elmondta, hogy egy bojkott alá helyezett gyárból egy munkásnő megjelent *Czitrom* Béla szakszervezeti titkárnál, elpanaszolta, hogy beteg öreg édesanyjának segítségére lévén szüksége, neki munkába kell állnia a bojkott alá helyezett gyárban. Ha ezt nem akarja a szakszervezet megengedni, adjanak neki segítséget, vagy pedig szerezzenek neki más helyen alkalmaztatást. A leány ezen kérelmére *Czitrom* Béla párttitkár a következő szavakkal felelt:

— Ilyen szép leány, mint maga, nem hal meg éhen, menjen csak ki a Rákóczi-utra, megről fénvesen abból, amit ott keres.

A közlemény miatt *Czitrom* Béla szakszervezeti titkár rágalmazási sajtópert indított a támadó cikkek írója, *Elek* István hírlapíró ellen. Ma tárgyalta ezt a rágalmazási sajtópert a büntető törvényszék dr. *Jamnitzky* bíró elnöklése alatt íté-

kező tanácsa. A tárgyaláson a vádolt beismerte az inkriminált cikkek szerzőségét s kérte a valódiság bizonyítását annak minden egyes állítására vonatkozólag elrendelni. A bíróság helyt adott ezen kérelemnek és dr. *Dobos* László védelmére kihallgatott tanuként három munkásleányt, akik azt igazolták, hogy *Czitrom* Béla velük is hasonlóan bánt el szakszervezeti titkári minőségében. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után *Elek* István hírlapírót felmentette a rágalmazás sajtóvétségének vádjától, mert úgy találta, hogy a vádolt inkriminált állításait a tárgyalás folyamán beigazolta. A főmagánvádló jogi képviselője megnyugodott az ítéletben, ellenben *Czitrom* Béla felebbezéssel élt.

§ Uzsorás kereskedő. Póka György egri érseki gazdatisztet még huszártiszt korában *Krausz* Zsigmond egri kereskedő alaposan kiuzsorázta. Még 1903-ban 400 korona készpénzt adott neki kölcsön, ami három év alatt 2600 koronára nőtt. Póka nem akarta ezt a horribilis összeget kifizetni, mire *Krausz* pörrel fenyegette őt. Póka ekkor uzsora vétsége miatt tett feljelentést *Krausz* Zsigmond ellen, akit az egri törvényszék 50 korona pénzbüntetésre ítelt. A budapesti kir. tábla egy hónapi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre emelte fel a vádolt büntetését, amihez a kir. Kuria ma szintén hozzájárult.

§ Rablótámadás egy aggastyán ellen. *K. Szabó* József és *Barat* János szentmártonkátai legények ez év január 25-én táncmulatságba készültek s ezen mulatságra való pénzt rablás útján akarták megszerezni. Január 24-én este lesbe állottak *Steiner* Lázár 75 éves kereskedő ablaka alatt s kiékeltek, hogy *Steiner* lefekvés előtt hova teszi a pénztárcáját és egyéb értéktárgyait. Mikor *Steiner* lefeküdt, a két suhancz bezörgetett az öreg kereskedő ajtaján. *Steiner* kérdésére, mielőtt ajtót nyitott volna, azt felelték, hogy *Steiner* veje keresteteti. *Steiner* Lázár erre gyanutlanul kinyitotta az ajtót. A következő pillanatban a két suhancz rátámadt a védtelen öreg kereskedőre s torlon ragadva, fojtogatni kezdtek, majd betörték száját ronggyal, hogy ne kiabálhasson. Ezután pedig elvitték az éjjeli szekrényre kitett hét korona készpénzt és egy ezüst órát. A két rablót másnap már a csendőrök elfogták. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa *Bánó* táblai bíró elnöklése alatt lefolytatott tárgyaláson, az esküdtek marasztaló verdiktje alapján *K. Szabó* Józsefet két és fél évi, *Barat* Jánost pedig két évi fegyházra ítélte rablás büntetéséért. Az ítélet jogerős.

§ A kártyavesztés miatt. *Vázsonyi* István gyári munkás a mult év december 8-án leült kártyázni *Nap* Sándor nevű munkástársával, aki a játékban 1 korona 60 fillért nyert el tőle. Ez a kártyavesztés annyira bosszantotta *Vázsonyi* Istvánt, hogy azon éjszaka boszuságában elment mulatni s reggel ittas fővel állított be a *Kohn* és *Fried*-féle újpesti kenőcsgyárba, ahol szidni és fenyegetni kezdte nyertes partnerét, *Nap* Sándort, s midőn a gyárkapun kilépett *Vázsonyi* István rövid szóváltás után revolvert fogott rá s kétszer rálőtt. Az egyik golyó *Nap* Sándor jobb karját találta, a másik pedig az utczán arra haladó özv. *Borzsen* Máriának bal-karját sebezte meg. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa ma tárgyalta *Vázsonyi* István szándékos emberölés kísérleti bűnügyét. A kihallgatott tanuk azt igazolták, hogy a kérdéses alkalommal a vádolt ittas volt. Az esküdtek nem bűnösnek mondták ki a vádoltat, mire a bíróság felmentette és szabadlábra helyezte.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzhető legjobb fog- és szájjápolást gyakorolja.

KÖZGAZDASÁG.

Kornfeld emlékezete.

— Székely Ferenc emlékezésede. —

Budapest, május 27.

Unnepe volt ma a budapesti tőzsdének, báró Kornfeld Zsigmond emlékeztető ünnepelték. Míg élt, mindenki tudott tőni az őt megillető ünnepeltetések elől, halála után azonban nem akadályozhatta meg azt, hogy a magyar közgazdasági élet exponenciái le ne rojják haláljuk és kegyeletük adóját a nagy halott emlékének. De ezzel az ünnepélylyel is úgy vagyunk, mint legtöbb nagy embereinkével: igazán csak haláluk után áll előttünk egyéniségük és talentumuk nagysága, akkor, mikor látjuk azt a nagy irt, amit távozásuk hagyott hátra. Ez a gondolat domborodott ki a tőzsdé mai ünnepén is és ennek adott avatott és szerencsés kifejezést Székely Ferenc emlékezésede, amely nemcsak szak-, hanem irodalmi szempontból is a legkiválóbbak közé sorakozik. Ahogy Székely Ferenc Kornfeld közéleti tevékenységének óriási anyagával megbirkózott, ahogy a száz nemzetgazdasági témát a nagy és előkelő hallgatóság lelkébe tudta varázsolni és ahogy eszméinek igazához mindenkit megtudott nyerni, az a mai ünnepélynek igazán épp olyan szép oldala volt, mint maga a tárgya. Székely eddigi működése eléggé jellemzi az ő egyéniségét. Nagy szaktudásához ritka nagy egyetemes képzettség s egyenesen vasenergia járult. Akaratereje előtt nem ismert akadályt. Intézetéből rövid idő alatt vezető intézetet csinált és ha valakire áll, úgy ő rá igaz az, hogy egyéniségének nem a bank ad sulvt, hanem az ő egyénisége teszi nyomatékossá bankját. Szinte észrevétlenül lett Székely Ferenc neve egy a hazai, mint a külföldi pénzpiacra a legtiszteltek egyikévé és ahogy ma mint reprezentátor és interpretátor bemutatkozott, szinte egyértelműen vert gyökeret a hallgatóság soraiban az a gondolat, hogy Kornfeld utóda a tőzsde elnöki székében csakis Székely Ferenc lehet. Abban a sulvos időszakban, mely a küszöbön levő tőzsdereformmal vár a budapesti tőzsdére, csak Székely Ferenc nagy szaktudása, elismert tekintélye, mindenekelőtt pedig megtörhetetlen akaratereje lesz képes csak a tőzsde intézményét kellőképpen megvédelmezni. Az az emelkedett szellem, amelylyel Kornfeld emlékeztetőt följuttatta, biztosítékot nyújt arra, hogy Kornfeldnek méltó utóda is lesz.

A közgyűlésről tudósításunk a következő:

A budapesti áru- és értéktőzsde ma délután rendkívüli közgyűlés keretében hódolt néhai elnöke, báró Kornfeld Zsigmond emlékeztetőnek. A közgyűlést, amelyen a tőzsdetanács tagjai csaknem teljes számban s a tőzsdetagok is több százan jelentek meg, a Kornfeld-családot pedig az elhunyt két fia képviselte, Simon Jakab, a tőzsde alelnöke nyitotta meg és közölte, hogy a rendkívüli közgyűlés tárgya: felidézése ama kiváló férfi emlékének, aki közel tíz évig állott a tőzsde intézményének élén és hivatásos érdekeit szerzett az intézmény fejlesztése körül. Ezután Székely Ferenc tőzsdetanácsos, a Belvárosi Takarékpénztár elnökgazdája szép és bevezető soraikban már méltató emlékezésében ismertette báró Kornfeld Zsigmond tevékenységét. Az emlékezésed így hangzik:

Az emlékezésed.

Tisztelt közgyűlés! Két hónapja annak, hogy Kornfeld Zsigmond földi maradványait ebből a házból örök nyugalomra kísértük. Ha azt a banális szólásformát használom: „de szelleme él közöttünk” — úgy érzem, hogy nagyon szegényesen fejezném ki magamat. Az ő hatalmas egyénisége oly erős nyomokat hagyott hátra minden intézményben, amely-

nek élén állott, minden emberben, akivel közelebről érintkezett, hogy távolléte csak véletlennek, időlegesnek látszik és oly kevéssé vált bennünk eleven tudattá, hogy őt ma is majdnem testileg is magunk között érezzük. Valószínű, hogy ez az impressió nemcsak én bennem él, de megvan sok másban is, aki őt tisztelte és szerette, aki hozzá lelkileg közel érezte magát. De seholsem lehet meg ez az érzés oly elevenen, mint ezekben a csarnokokban, melyeket az ő alkotó ereje hívott életre és amelyekben ma is él és uralkodik az ő halhatatlan szelleme.

Ő róla szólva, nem lehet azt a hangulatot érezni, hogy „sírjátok bus elegiák”. Erős uralkodó egyénisége ezt a lágy érzést ugyyszólván kizárja.

Kornfeld élete.

Az ő élete szép volt és férfias, harcokban és sikereken gazdag, érdekes és tartalmas. Ha végigtekintek rajta, büszkeséggel és jóleső érzéssel teszem. Előttem áll a szegény cseh zsidó fiú, aki zsenge korában megkezdte az élet kemény tusáját, ki mint gyakornok és irodatiszt dolgozik a Thorsch-, majd a Wahrmann-bankházban, hogy megkeresse kenyerét és megszerezze a banküzlet teljes ismeretét. Kétségtelen, hogy már itt is kiváló jelét adta gyermekeknek, mert hisz enélkül nem ültették volna már huszéves korában egy újonnan alapított pénzügyintézet — a Böhmischer Bankverein — igazgatói székébe. Alljunk meg egy percre Kornfeld Zsigmond életének ennél a jelentős mozzanatánál. Nem kétséges, hogy ebben az első sikerben igen nagy része volt az akkori rendkívüli viszonyoknak. Nevezetesen azok voltak, az 1873-iki nagy krachot közvetlenül megelőző kora annak az óriási szédülésnek, melyet „közgazdasági fellendülésnek” neveztek el, amikor napról-napra tömegesen alapították az új bankokat és részvénytársaságokat. Hogy talentumos fiatal ember ilyen gazdasági forradalomban huszéves korában igazgatói állást nyert el, épp úgy megtörténhetett, minthogy Bonaparte Napoleon huszonhatéves korában volt az olaszországi hadsereg vezére és Görgey Arthur harminczéves korában a magyar hadsereg főparancsnoka. — És nem abban nyilvánult Kornfeld jelentősége, hogy a siker lépcsőjének ezt a felső fokát ily fiatal években elérte, — de abban, hogy nem merült el a későbbi események nagy forgatagában, hanem fennmaradt és csakhamar ismét ott látjuk őt előkelő állásban, mint az Osztrák Hitelintézet prágai fiókjának vezetőjét.

A Hitelbank felvirágoztatása.

Innen jött hozzánk 1878-ban, huszonhatéves korában, mint a Magyar Általános Hitelbank igazgatója. A Hitelbank akkor még nem volt az a hatalmas intézet, amelynek mi ismerjük. 1868 óta állott fenn, Kornfeld belépése idejében 20,000,000 ko. on a alaptőkével birt és Kornfelden kívül, ki a bankosztályt vezette, még két igazgatója volt, akiket közülünk sokan még jól ismertek: Frank és Mauthner. Weninger Vincze volt a vezérigazgatója. Weninger eredetileg tanár volt, jeles, közgazdaságilag művelt ember, de inkább theoretikus; Frank és Mauthner nagyon jóra való, köztisztelőben álló, de középszerű emberek; Kornfeldnek tehát nem volt nehéz a vezető szerepet, ha nem is formailag, de lényegében magához ragadni, annál is inkább, mert Weninger Vincze vezérigazgató már 1879-ben elhunyt.

Tüneményes pályafutásának egyes mérföldmutatói azóta egybeforrtak, egyrészt a Magyar Általános Hitelbank fejlődésével és nagygyá növelésével, másrészt a magyar pénzügyek rendezésével, az államhitel kialakulásával, a valuta helyreállításának nagy műveletével és az ezekkel kapcsolatos nagyszabású pénzügyi műveletekkel, a melyekben nemcsak mint a Rothschild-csoport képviselője, egyszersmind mint a mindenkor pénzügyminiszterek szakértője és tanácsadója is vezető részt vett. Elég, ha megemlítem az 1881-iki konverziót, mely az addig 6 százalékos magyar aranyjárdékot 4 százalékosra változtatta, az 1889-iki konverziót, az 1892-iki nagyarányú konverziót, amelynek folyamán került először piacra a 4 százalékos magyar koronajárdék. Összesen 1052 millió korona összegben az összes 5 százalékos és ennél még magasabb tétellel kamatozó állampapírjaink beváltására és a valuta rendezéséhez szükséges arany beszerzésére. — végül 1902-ben a másik nagyarányú konverzió, mely 1,087,470,000 koronára terjedt ki és amely véglegesen eltüntette a 4 százaléknál magasabb kamatozású címleteket, hogy helyettük egységes koronajárdékot teremtsen.

Ugyanazon időszakban a Magyar Általános

Hitelbank, amelynek Kornfeld belépése idején, miként már említettem, 20,000,000 korona volt az alaptőkéje, ezt fokozatosan 60,000,000 koronára emelte, amelyhez hozzájárul mintegy 35,000,000 korona tartalékalap. De nemcsak tőkében gyarapodott meg az intézet, hanem tekintélyben is, mert míg azelőtt ugyyszólván csak fióktelepe volt az Osztrák Hitelintézetnek, később már Kornfeld vezérlete alatt minden magyar üzletben a Hitelbank szerepelt mint vezető intézet és mint szerződő fél az egész ugynevezett Rothschild-csoport képviselőiben, sőt ez a rangemelkedés abban is nyert külső kifejezést, hogy míg azelőtt csak a Hitelintézet képviselői ültek intézetünk képviselőiben a Hitelbank igazgatóságában, ujabban a paritásában is megnyilvánul, hogy Kornfeld (és ennek halála után Ullmann Adolf vezérigazgató) szintén bejutottak az Osztrák Hitelintézet igazgató tanácsába.

Ipari tevékenysége.

Már ezek a kurtúra szabott számok és adatok is némi fogalmat nyújtanak arra az óriási térre nézve, amelyet Kornfeld Zsigmond tevékenysége ezen mintegy harmincz éven keresztül felölelt. — De hiszen a Hitelbank vezetésével járó kötelességei még távolról sem merítették ki az ő munkásságát. Sorban következtek a bank nagy ipari és egyéb vállalatai: a Fiumei Részvénytársaság, a Fiumei Kőolajfinomító-gyár, a budapest—pécsi vasut, a Fém- és Lámpaárugyár, a Czukoripar, a Fegyvergyár, a Ganz-gyár, a „Hermes“-váltóüzlet részvénytársaság és még számtalan más ipari és egyéb vállalat. Valamennyivel a legmesszebbmenő alaposan foglalkozott; jelentékeny részét ő maga koncepciólta és hitva életre. Ő teremtette a Gíró- és Pénztáregylet is, egyik hasznos láncszemét bankszervezetünknek, amelylyel szintén sokat és nagy szeretettel foglalkozott.

Az ember szédül, ha arra gondol, hogy Kornfeld Zsigmond a közélet, a politika, a közgazdaság, a társadalom s a felekezeti élet hány jelentős pozícióját foglalta el és hány ember munkáját vállalta magára. Hiszen már maga egy nagy pénzintézet ügyeinek vezetése egymagában is egész embert igénylő feladat, de vegyük még hozzá számos nagy iparvállalat ügyeinek legfőbb intézését, a tőzsde elnöki állását, főrendiházi tagságát, hitközségi előjárói tisztét és akkor még csak egy részt látjuk annak az óriási térnek, amelyre az ő szelleme, az ő érdeklődése, az ő hatalma kiterjedt. Hiszen a legtöbb esetben, amikor a budapesti pénzintézetek összességének ügyeiről, zavarba jutott pénzintézetek, vagy részvénytársaságok megmentéséről, vagy általában közös akciókról volt szó, — Kornfeld Zsigmond volt az, aki a Gíró- és Pénztáregyletben összehívott bennünket és majdnem mindig az ő szava adott irányt a tanácskozássoknak és az ő véleménye volt alapja a hozott határozatoknak.

Tőzsdeelnöksége.

Hogy mily rendkívüli munkásságot fejtett ki és mily hervadhatatlan érdemeket szerzett magának a tőzsde elnöki állásában, ezt mindnyájan tudjuk. Amikor 1891-ben a tőzsdetanácsba került, a tőzsde a tespedés korszakát élte. Tiszteletreméltó öreg emberek konzervatív szelleme töltötte el az egész intézményt. Kornfeld Zsigmond hatalmas ereje volt az, mely életet és akciókat hozott bele és az ő jegyében megindult az új korszaknak az ő dicső emléktől elválaszthatatlan külső jele, ez a tőzsdepalota, mely az idők végéig fogja hirdetni az ő nagy erejét, valamint a magyar kereskedelem, az ország és a főváros fejlődésében vetett szilárd hitét. De nemcsak ezért, más tekintetben is nagy szerencse volt a tőzsdére nézve, hogy ő került az elnöki székbe. Röviddel azelőtt kezdődött Németországból kiindulva országszerte a még ma is tartó tőzsdeellenes áramlat. Szemben a szociálisták hatalmas izgatásával a tőke ellen általában, az agráriusok úgy vétek politikusan eljárni, ha az agitációt a mozgó tőke ellen terelik. Ennek folyamánya a tőzsdék és specieliter a határidő-üzletek elleni harc. Ilyen viharos időkben nagy megnyugvás volt, hogy a tőzsde kormányzata ily bölcs és erős kezekbe volt letéve, oly ember kezében, aki nemcsak az ország vezető embereinél, de még az ellenfél köreiből is egyrészt bizalmat, másrészt autoritást élvezett.

Talán nem általánosan ismert az a bátor kezdeményezés, amelynek eszméje tőle indult ki, hogy t. i. közvetlen tárgyalásokba lépett az ellentábor vezéreivel: gróf Károlyi Sándorral, gróf Desseffyvel és másokkal avégből, hogy a fennforgó nézeteltéréseket lehetőség szerint személyes eszmecsere útján próbálja elintézni és ily módon

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben
Ango készpénzrendszerű uri-szabó termék.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3. Kossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra bízmentve

Telefon 116-59.

egyrészt elvenni az ellenséges agitáció élet és másrészt az elkerülhetetlen látszó tözsdereformot a tözsdointézmény vitalis érdekeire nézve veszélytelenné tenni. Ezek a tanácskozások kézzelfogható eredményre nem vezettek, de minden esetre hozzájárultak ahhoz, hogy ha nem is magát a megindult harezot, de legalább annak külső formáit lényegesen enyhítsék és talán egy későbbi megértésnek utjait egyengessék.

Egyénisége.

És mindez ugyszólván csak külső fényes kerete az ő belső egyéniségének. Kornfeld Zsigmond művelt lélek volt és urí jellem. Jóságos tündérek az ő bölcsőjébe nemcsak az élet nagy sikereivel való adományokat tették le, hanem emberséges gondolkodást, a műveltség utáni vágyat, a hozzávaló talentumot és a szépek szeretetét is. Derék, jó ember volt. Példás családi életet élt, kiváló, minden női erénnyel ékeskedő hitvese oldalán, öröme telt jó és sikerült gyermekeiben, akik viszont tisztelettel és rajongó szeretettel vették körül. Folyton művelte önmagát. Természetes, hogy a már ugyszólván gyermekkorában kenyeret kereső embernek iskolai képzettsége fogyatékos volt. Mily helyt módjában volt, vasszorgalommal igyekezett a hézagokat pótolni és ezt oly sikerrel, hogy sokoldalú és ritka műveltségű embert nevelt önmagából. Még érett férfikorában is buzgón foglalkozott latin klasszikusokkal, bölcsészettel, esztétikával és szépirodalommal. Érdekes, hogy a könnyű irodalomban Dickens volt a kedvence, ami újabb bizonyítéka annak, hogy a nehéz szellemi munka alatt görnyedőknek ugyszólván pihenés a könnyed, játsszó mese. Ismeretes például, hogy Deák Ferencz éditőitűsül a Captain Maryat tengeri rablóhistoriáit olvassatta a legszívesebben. Hogy Kornfeld jól megtanult magyarul (bár kifejtése mindvégig kissé idegenszerű maradt), ez természetes. De nemcsak megtanult, hanem szívvel-lélekkel magyarrá lett, annak tudta, annak vallotta magát, a magyar nemzetet szolgálta, ennek aspirációit osztotta, ennek fájdalmait érezte élete fogytáig.

Ezekben mondtam el mintegy dióhéjban ennek a csodálatos életpályának legfőbb mozzanatait. Nagy és jóleső tanúság foglaltatik benne: annak a szemünk elé állítása, hogy ime lehetséges, hogy szegény fiú údegen földön, soha le nem lépő vén a becsület és kötelességteljesítés egyenes útjáról, tisztán csak saját istenadta tehetségéből fel tudta magát küzdeni az ország nagyjai sorába. Remélem, hogy mindezt nálamnál hivatottabb egy későbbi időszakban bizonyára bővebben fogja megírni. Hátra van még annak a méltatása, hogy mennyiben, mily irányban, mely mértékben hat ki Kornfeld Zsigmond tevékenysége a későbbi korra nézve.

Jelleme.

És itt nem elégedhetem meg azzal, ami márványban és kőben áll előttem, avagy évi jelentésekkel, mérleggel, nyereség- és veszteségszámlákkal okmányilag igazolható, hanem foglalkoznom kell azzal a nagy és termékenyítő hatással, amelyet Kornfeld Zsigmond kiváló jelleme, fényes észbeli tehetsége, az Isten kegyelméből benne lakozó hatalmas kormányzó és alkotó erő kortársaira és tovább menve, az egész nemzetre gyakorolt és aminek eredményei kétségtelenül még évszázadok múlva is érezhetőek lesznek a nemzet vagyoni gyarapodásában és kulturális haladásában. Hiszen a mai kulturnemzetek nagy munkafelosztása teljesen elavulttá teszi a történetírás régi módszerét, mely a népek történetét néhány király és hadvezér nevével, néhány dátum és csatater feljegyzésével intézte el. Az újabb történetíró dolga nem ilyen kényelmes. Mindenkiről meg kell emlékeznie, akinek a munkája arra szolgált, hogy az emberi kultúrát, az emberiség jólétét előbbre vigye és az ilyen modern historikus, ha Magyarország történetéből megírja a legutóbbi emberöltőt, nem melőzheti hallgatással Kornfeld Zsigmond nevét. Mert hiszen száz év múlva ki tud majd azokról a csekély alakokról, akiknek a lárma ma betölti a fórumot és jelentéktelen neve a lapok rovatait, de Kornfeld Zsigmond emléke akkor is és örökké élni fog, mint a nemzeti munka egyik jeles bajnokáé, aki gyarapította az ország erkölcsi és anyagi tőkét, akinek tevékenysége közelebb vitte hazánkat Nyugat kulturnemzeteihez és akinek élete és tettei felemelő és termékenyítő hatással voltak és lesznek ezrekre és százezrekre. Vizsgálva Kornfeld Zsigmond közéleti működésének óriási terét, különösen két vezető eszmét látok, amelyeket ő mindig és mindenkor szem előtt tartott; az egyik volt: Magyarország gazdasági önállósága, — másik: a

magyar kereskedelem szellemi és etikai színvonalának emelése.

Gazdasági nézetei.

Magyarország gazdasági önállósága. Alig merem ezt a három szót kimondani, annyira lejáratta a pártpolitikai frázisgyártás. Természetes, hogy Kornfeld Zsigmond mást értett ez alatt, mint az asztaltársaságok szónokai és a krajozáros újságok vezércikkírói. Értette ez alatt az általános jólétnek és ezzel az ország vagyoni függetlenségének megteremtését. Ő bölcs sovíniszta volt, aki szeretete volna Magyarországot a világ leghatalmasabb államának, a magyar nemzetet Európa legelső nemzetének látni, — de erős judiciuma előtt egészen világos volt az a szomorú tény, hogy Magyarország a kultúrában elmaradt szegény ország, melynek földrajzi fekvése a világkereskedelem szempontjából nem szerencsés és melynek népe — fájdalom! — számra nem nagy, vagyoniilag gyenge nemzet.

És amikor mindezt belátta, akkor komoly és erős munkával, egész tudásának és energiájának latbavetésével hozzáfogott, hogy ezen az állapoton javítson. Elmondtam már előzőleg a Magyar Általános Hitelbank óriási fejlődését az ő kormányzása alatt. Közismeretű a magyar állami hitelnek, a magyar papírok megítélésének javulása az európai piacokon, amiben szintén jelentős része volt az ő közreműködésének. De méltóztatnák tudni, hogy a Hitelbank aegise alá ma hatvanhat különböző iparvállalat tartozik, melyek összesen 53.600 munkást foglalkoztatnak, melyeknek alap- és tartalékalapja 222 1/2 millió korona, de amelyeket az anyaintézet ezenkívül 84 1/2 millió korona hitellel ístápol. Ezek a számok minden szónál ékebben bizonyítják, mit tett Kornfeld a magyar ipar érdekében. — Tettek jelzik azt az irányt, melyet ő szem előtt tartott. Meggyőződése volt, hogy modern állam erős nagyipar nélkül nem élhet meg és hogy Magyarországon ilyen ipar létrejöttön, nem idegenkedett az önálló vámterület gondolatától sem, rámutatva arra, hogy Angliát kivéve, Magyarország az egyetlen állam, mely iparát védvámokkal nem támogatja. Historiai tény, hogy a közbelső vámsorompó felállítás, mely hivatva lenne a magyar ipart egy bizonyos fokig az erősebb osztrák ipar ellen megvédelmezni, az ő ideája. Viszont kétségtelen, hogy az önálló bank megrementését egyelőre időszertűltenek és az országra nézve veszedelmesnek tartotta, miként ezt a bank-enquete elé terjesztett szakvéleményében és ezt követőleg a tözsdetanácsban tett nyilatkozataiban bőven kifejtette.

Határozottak és magasröptűek voltak az ő nézetei a kereskedelem jogai és kötelességei, tisztessége és társadalmi állása tekintetében is. Kornfeld Zsigmond kereskedő volt, annak vallotta, annak érezte magát. Olyanforma, mint a középkorban azok a fejedelmi kereskedők, kik országokat igazgattak, államszerződéseket kötöttek, hadseregeket vezettek és emellett virágzó életre keltek nemcsak a kereskedelmet, hanem a tudományokat és művészeteket is. Tisztában volt az iránt, hogy a mi magyar kereskedelmünk mennyire elmaradt a külföldi mögött egy anyagi erőben, mint műveltségben és etikai felfogásban és törekvése folyton oda irányult, hogy szóval és tettel, első sorban pedig állandó példaadással hirdesse a kereskedői tisztességet, az üzleti lojalitást és adott szó szentségét. Szigorú felfogása ebben a tekintetben annyira közsímet volt, hogy nem egészen tiszta emberek, vagy üzletek közelébe sem férköztek és egészen bizonyos, hogy az ő hajthatatlan merevsége ebben a tekintetben széles körben erős és üdvös hatással volt.

Ezzel, tisztelt hallgatóm, befejeztem azt a rövid visszpillantást, amelyet Kornfeld Zsigmond életére, az ő pályafutására, az ő műveire vettem.

És akik ma itt egybegyűltünk, hogy még egyszer kegyeletes érzéssel emlékezzünk meg ő róla, azt hiszem azzal a kibékítő tudattal távozunk, hogy Kornfeld Zsigmond emlékezete immár a történelemé és azok a nagy tettek, melyeket dicső életében véghezvitt, nem veszték el sem a jelen, sem az utókorra nézve. Nagy férfiak élete és jelleme megmarad az emberiség közkinésének, mert ugy, miként világhírű művészeknek híres galériákban egybegyűjtött halhatatlan művei későbbi művészműzdeké okulására és az emberiség esztétikai izlésének nemesítésére szolgálnak, ugy a jelesek élete és példája is örök mintaképül szolgál a jövő generációknak.

Ő felsége koronás királyunk nagy elnökünknek halálos ágyán adományozta a bárói címet.

mint királyi kegyének utolsó jelét. Mi, az ő tiszteltetére itt egybegyűlt szerény polgárok, csak a hála és kegyelet utolsó könyvét szentelhetjük báró Kornfeld Zsigmond emlékének.

Az emlékezésed mély hatást tett a hallgatóságra.

Simon Jakab alelnök halálosan megköszönte Székely Ferencznek a kegyeletes megemlékezést, amelyet egész terjedelmében a mai ülés jegyzőkönyvébe iktatnak.

Kornfeld-alapítvány.

A közgyűlés ezután a tözsdetanács előterjesztésére egyhangulag elhatározta, hogy a tözsde vagyonából 100.000 koronát kihat s ebből báró Kornfeld Zsigmond nevét viselő alapítványt létesít, amelynek kamataiból elszegényedett tözsde-tagokat és tözsdei tisztviselőket özvegyeit és árváit fogják segélyezni. Több száz tözsdetagnak azt az indítványát, hogy a berendezendő könyvtárat és olvasótermet báró Kornfeld Zsigmond nevével nevezzék el, az úgy kellő előkészítése híjján a jövő évi rendes közgyűlésre halasztották. A kegyeletes ünnepséget Simon Jakab alelnök rekesztette be azzal az óhajattal, hogy a tözsde intézménye haladjon továbbra is azon az úton, amelyet Kornfeld Zsigmond kijelölt s mely egyedül vezethet az intézmény felvirágoztatásához.

A Déli Vasut üzleti jelentése az 1908. évről.

Budapest, május 27.

Ma tette közzé a *Csász. és kir. szab. Déli Vasutársaság* a múlt évről szóló üzleti jelentését, melyet szakkörökben igen nagy érdeklődéssel vártak. A jelentés minden tekintetben igazat ad nekünk abban, hogy a vasut helyzete valóban nem olyan aggasztó, mint azt sokan hírték. A társaság pénzügyi állapota ugyanis a következő: Az 1908. év végén a visszafizetések összegével kibebiztított *részvénytőke* 346.715,256 K 77 fill.-t és a még törlesztetlen *kölcsönadósság* 2.046,319,140 K 47 fill.-t tett ki. Ezzel szemben a leírásokkal csökkentett, az osztrák és a magyar vasutvonalakba, a társaság hajdani olasz vonalaiba és magánvagyonaiba befektetett tőke 2.543,583,448 K 28 fill.-re rugott, amiből az osztrák főhálózatra, beleértve az auriainai vízvezetékét és a bécsi összekötő-vasutból a cs. kir. kormányhatóság javára évi járadék ellenében átengedett 1/6-rész könyvértékét 1.174,627,676 K 07 fill.-t, a helyi érdekű vasutakra 5.568,513 K 93 fill., a társaság magyar hálózatára 245.386,806 K 67 fill., a társaság hajdani olasz hálózatára 1.101,667,995 K 12 fill. és a társasági magánvagyona 16.332,456 K 49 fill. esik. A beruházások eképen túlhaladják a részvény- és kötvénytőkét 150.549,051 K 04 fill.-rel. Levonva az 1896. évtől bezárólag az 1896. évig való üzemi átvitelekkel felezett 24.439,105 K 02 fill.-t, továbbá a különféle vasuti vételeket, beruházásokat és kölcsöntörlesztéseket, összesen 128.112,467 K 32 fill.-t, a fent kimutatott összeg 27.436,583 K 72 fill.-re száll alá. Levonva azonban ebből még a 3%-os kötvényeknek az 1908. évre felfüggesztett, a mérlegben tartozás gyanánt feltüntetett 2.856,774 K 19 fill. törlesztését, ez az összeg is 24.579,809 K 53 fill.-re redukálódik. Az üzletében beruházásokra fordított összegek a következők: Építésekre: a fővasutakon 7.485,583 K 63 fill., a helyi érdekű vasutakon 50.153 K 41 fill., összesen 7.535,737 K 04 fill. Járulékok és leltár címén a fővasutakon 6.435,867 K 35 fill., összesen 13.971,604 K 39 fill.

A beruházások közül a *magyar vonalakra* 603.925,22 K esett. Ebből építették a magyar vonalakon Harkakopházán esatlakozó-állomást, Szombathely állomás teherpályaudvarán a bővítési munkálatokat, Sopron és Lővő állomásokon tömegvárak részére való vágányokat és rakodóhelyeket, Zágráb és Máriatelep állomásokon pedig telekváltásokat eszközöltek későbbi bővítések céljára. Ezenkívül a magyar vonalakra esik Nagykanizsa állomás felvé-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorbetegségeknek és székesorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

teli épít
Boglár á
tése, Rá
váltóállit
kopár va
tén, hová
nalszakas
szentmüll
zainál; a
örháznak
felváltógy
tonszentg
nalrészt p
létesítése.

Az ö
fektetésb
korona, a
A jár

mozdonyo
személyko
segédgépek
az állomá
és felsze

továbbá az
herkocsi-á
hát 6.435.8
Gyors

az 1908. év
az 1907. év
miből a kö

az 1908. év
az 1907. év

A társ
évből 137,
1907. évi 1
60.758.34 K
Ezen nyers

az osztrák
a magyar
Magán
tatott:

az 1908.
az 1907.

miből a kö

az 1908. év
az 1907. év

Mindeze
1908. üzleté
84.731.799.93
K üzemeles
lőzatra 44.5
7.800.708.66

Mindeze
dal igyekszil
évi általános
kivonnia ma
lődes utján

A gabon
tőzsdén a lar
uralkodott n
nak mondhat
kedélyek féli

teli épületének (középrész) folytatolagos bővítése, Boglár állomáson kalauz- és munkás-laktanya építése, Rábamolnári és Gelse állomásokon központi váltóállító- és biztosító-berendezések létesítése; a kopár vasuti területek befásítása a Balaton mentén, hóvédőfalak felállítása a sopron-acsádi vonalszakaszon; távboszló-helyek létesítése a látászentmúlós-országhatárszéli vonalszakasz őrházainál; a dinnyés-nagykanizsai vonalrészén 12 új őrháznak melléképületekkel együtt való építése a felváltóőrök elhelyezhetése végett, továbbá a balatonszentgyörgy-esáktornya-országhatárszéli vonalrész pályáörházainál 40 fűthető szolgálati bódé létesítése.

Az összesen 539,585,802.23 korona építési befektetésből esik: az osztrák hálózatra 412,218,004.78 korona, a magyar hálózatra 127,367,797.45 korona. A járművek beszerzéséből esik:

az osztr. hálózatra a m. hálózatra		
mozdonyok után	1,644.050.— K	206.000.— K
személykocsik után	2,513.090.— K	168.730.— K
segédgépek és szerz. után	58.890.— K	42.090.— K
az állomások ingóságai és felszerelése után	398.327.76 K	29.785.59 K
Összesen:	4,614,357.65 K	446,605.59 K

továbbá az osztrák és a magyar hálózat közös tehorkocsi-állománya 1,374,904.— K, összesen tehát 6,435,867.35 korona.

Gyorsáru továbbított:

az osztr. vonalakon a magy. vonalakon		
az 1908. évben	141.236 t	58.144 t
az 1907. évben	130.614 t	54.053 t

miből a következő bevételek voltak:

	az osztrák vonalakon	a magyar vonalakon
az 1908. évben	5,010,544.48 K	896,863.19 K
az 1907. évben	4,597,444.78 K	857,974.82 K

A társasági fővasutak nyers bevételai az 1908. évben 137,047,354.58 K-ra rugtak és e szerint az 1907. évi 137,108,112.92 korona bevétellel szemben 60,758.34 K, vagyis 0.04%-nyi csökkenést mutatnak. Ezen nyers bevételéből esik:

	1908. évben	1907. évben
korona		
az osztrák hálózatra	115,793,243.22	115,913,437.22
a magyar hálózatra	21,254,111.36	21,194,675.70

Magánfelek teheráru-forgalmában továbbított:

	az osztrák vonalakon	a magyar vonalakon
az 1908. évben	9,937,963 t	3,200,462 t
az 1907. évben	9,918,911 t	3,458,542 t

miből a következő bevételek voltak:

	az osztrák vonalakon	a magyar vonalakon
az 1908. évben	70,259,582.78 K	14,244,968.17 K
az 1907. évben	72,982,102.60 K	14,557,882.49 K

Mindezek szerint a vasut tiszta jövedelme az

1908. üzletévben 137,047,354.58 K-ra, üzemiadásai 84,731,799.93 K-ra rugtak. E szerint 52,315,554.65 K üzemiadásilag mutatkozik, melyből az osztrák hálózatra 44,515,245.99 korona és a magyar hálózatra 7,800,708.66 korona esik.

Mindezekből látszik, hogy a D. V. nagy gondal igyekszik pótolni a régi hiányokat s ha a múlt évi általános gazdasági krízis hatása alul teljesen kivonnia magát nem is lehetett: azért mégis a fejlődés útján halad.

A gabonatözsdeiről. Az eső meghozta a gabonátözsde a lanyha irányzatot és az utóbbi napokban uralkodott nagy élénkítőghez képest most nyugodtnak mondható a hangulat. Az erősen felízgatott kedélyek félig-meddig lecsillapodtak és úgy látszik,

hogy a spekuláció egyelőre be akarja várni a további fejleményeket. Mivel az eddig szerzett érdekeltségek igen nagyarányúak, el lehet képzelni, hogy minden nyugalom mellett is mindenki résen áll, hogy a helyzet legesekélyebb változásakor rögtön akcióba léphessen. Ezért előreláthatólag a mostani esendőség nem fog soká tartani és az eső, ha jó kiadós lesz, a kontrominnek fog élnék napokat szerezni. A határidőpiac ma mindjárt megnyitáskor kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben még meglehetősen vételkedv mutatkozott, mire mérsékleten javultak a kezdő árfolyamok, később azonban a beállott esőre egyre jobban tulsulyra jutott a kínálat, mire aztán lanyult az irányzat és meglehetősen visszaestek az árfolyamok, anélkül, hogy a forgalom valami nagyon élénk lett volna. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza harminczkét fillérrel, az októberi rozs huszonhat fillérrel, az októberi zab tizenkét fillérrel, a juliusi tengeri nyolcz fillérrel csökkent. Egyébként az utolsó napok árváltozásait a következő összeállítás mutatja:

	máj. 24.	máj. 25.	máj. 26.	máj. 27.
májusi buza	29.98	30.84	30.72	—
októberi buza	25.76	26.58	26.32	26.—
októberi rozs	20.10	20.58	20.36	20.16
októberi zab	15.24	15.62	15.36	15.20

A Központi Jelzálogbank rendkívüli közgyűlése. A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja mint részvénytársaság ma Mándy Lajos elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy a jelenleg 1000 korona névértékű részvényeket 200 korona névértékű részvényekre változtatja át és hogy az alapszabályokat ezen határozatnak megfelelően módosítja. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülés — élve az 1906. évi rendes közgyűlésen nyert felhatalmazással — határozott az iránt, hogy az eddigelé csak 12 millió koronában befizetett, de alapszabályszerűleg 20 millió koronában megállapított alaptőkét immár befizettetni fogja. A folyó évben 4 millió korona kerül 20,000 darab 200 koronás részvény kibocsátása által befizetésre és erre, valamint a később kibocsátandó ugyancsak 4 millió korona névértékű részvényekre a részvényeseknek az elővételi jog felajánlatik. A vidéki pénzüzetek köréből már a közgyűlést megelőzőleg bejelentett részvényjegyzések arra engednek joggal következtetni, hogy a kibocsátandó új részvények zöme ugyancsak a belföldön fog elhelyezést találni.

A székelyföldi tejjgazdaság fejlődése. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter — amint ismeretes — 1902-ben kezdte u. n. segélyakcióit. 1902-ben a Székelyföldön egyáltalában nem volt szervezett tejértékesítés. 1903-ban alakult 3 tejszövetkezet 118 taggal és 70,116 korona értékű tejet értékesített. 1904-ben 5 tejszövetkezet működött 460 taggal és 121,354 korona évi forgalommal. 1905-ben a tejszövetkezetek száma 17-re, a tagok száma 1565-re, az évi forgalom pedig 258,211 koronára emelkedett. 1906-ban már 37 volt a tejszövetkezetek száma 3606 taggal és 424,790 korona évi forgalommal. 1907-ben 46 tejszövetkezet volt 4724 taggal, 566,001 korona évi forgalommal. 1908-ban pedig volt 64 tejszövetkezet 5980 taggal és 665,544 korona évi forgalommal. Ezek a székelyföldi tejjgazdaság fejlődésének főbb adatai, amikből látható, hogy dacára a tejtermelésre most még nem éppen kedvező körülményeknek és dacára annak, hogy éppen az említett években súlyosan hátráltatta azt a több ízben ismétlődő takarmányhiány, a m. kir. földmívelésügyi miniszter székely akciója nyomán a Székelyföldön is meg van alapítva a tejjgazdaság. Meg van alapítva olyképen, hogy az elmúlt évben már 665,544 koronával emelkedett a székelyföldi mezőgazdaságnak e téren elért jövedelme.

A szerb kereskedelmi szerződés ügye. A Magyar Kereskedelmi Csarnok felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügyében. A Csarnok kimerítő indokolás kíséretében kéri a kereskedelmi kormányt, hogy Szerbiával megfelelő kereskedelmi szerződés megkötése által a jelenlegi szerződésnélküli állapotot minél előbb megszüntesse és a magyar ipar- és kereskedelemnek ismét alkalma nyuljon termékeivel Szerbiába átmehetni.

Felolvasás. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés közgazdasági bizottságának mai ülésén Lukács Géza, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum levezetője felolvasta a külkereskedelm fejlesztéséről szóló tanulmányát. Foglalkozott azokkal a kereskedelem-politikai rendszabályokkal, amelyek a modern szerződéses politikában vannak. Megvilágította a kereskedelmi politika fontosabb eszközeit és rámutatott egy vámpolitikai központ felállításának szükségességére, amelynek feladata egyrészt a kereskedelmi szerződések előkészítése, másrészt pedig a kereskedővilágnak és iparosságnak egy szervezetbe való tömörítése. A tetszéssel fogadott előadást beható eszmecsere követte.

Szubvenció a Dynamit Nobel r.-t.-nak. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök hozzájárulásával az 1907. évi III. törvények között meghatározott állami kedvezményeket a Dynamit Nobel részvénytársaság pozsonyi székhelyén létesítendő nitrocellulosegyára részére az üzembe helyezés napjától számítandó 10 (tíz) évre előzetesen biztosította. — Előzetesen biztosította továbbá a kedvezményeket a kónsvasi hidriágyára részére az üzembehelyezés napjától számítandó 5 évre és engedélyezte a szénkéngyárának kibővítése részére az 1908. évi szeptember hó 1-től számítandó 5 évre.

Közlekedés a Balatonon. A balatontavi gőzhajózási részvénytársaság június 1-től június hó 19-ig naponként többszöri járatokat indít Siófok-ról Balatonfüredre és vissza, valamint Boglár-ról Révfülöpre, Badacsonyra, Fonyódra és vissza.

A Magyar Asphalt R.-T. fejlődése. Már megemlékeztünk, hogy a Magyar Asphalt R.-T. az idén az erőteljes fejlődés útjára lépett, úgy hogy a már régebben elhatározott alaptőkeemelés is végrehajtja. Ezt megerősíti a társaság igazgatóságának mai ülése, amelyen az igazgatóság az 1908. évi mérleget megállapította és elhatározta, hogy a június 5-re egybehívott rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az elért 209,849 korona 95 fillér üzemi felelőből 200,000 korona az újítási, helyreállítási és értékesítési alap javadalmasására fordítsassék, a fenmaradó 949 korona 95 fillér pedig új számlára elővezetessék. Elhatározta továbbá, hogy a függő banktartozások részbeni kiegyenlítése céljából felhatalmazást kér a közgyűléstől arra, hogy 3,800,000 korona összegű 5 százalékkal kamatozó kötelezvénykölest vegyen fel, amely 30 év alatt 5 százalékos jutalommal lesz visszafizetendő. Az 1906. április 12-én tartott rendes közgyűlés tudvalevőleg elhatározta a részvénytőkének 1,200,000 koronával való felemelését, amely határozat azonban eddig végrehajtható nem volt. Miután most már a viszonyok kedvezőbb alakulásra van kilátás, elhatározta az igazgatóság, hogy az alaptőkének 3,000,000 koronával való felemelését fogja javasolni a közgyűlésnek. A kibocsátás feltételeinek és időpontjának megállapítása az igazgatóságra bízatik.

Kiállítás hírek. Városok és fürdőhelyek kiállítására cím alatt megírtuk, hogy az orosz magánmérnökök egyesülete a múlt évi építészeti kiállításból származó deficit megtérítése céljából újabb kiállítást rendez. Mint a szentpétervári osztrák-magyar konzulátus jelenti, ez a kiállítás pénzügyi nehézségek miatt elmarad. — Londoni

Heti műsor:

1909. május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vígyszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
29 Szombat	Istenek alkonya	A lilium	Die Lehrerin	A szabin nők elrablása	Jánoska	Az Országos Színháztudományi Akadémia nem tart előadást.	Rigoletto
30 Vasárnap	Carmen	A dolovai nábob leánya	Vigyázz a nőre!	Forradaimi nász	Táncos huszárok	—	A csókkirály
		A lilium	Was ihr wollt	A szabin nők elrablása	Jánoska	—	A vigőzvegy
31 Hétfő	—	Az ember tragédiája	Lupin Arzén	A nagy nő Régi jó idők	Az elvált asszony	—	Gül-Baba
			Hamlet	Hivatalnokurak	Jánoska	—	A varázskeringő

főkonzulátusunk jelenti, hogy október 16-tól 22-ig Londonban az Agricultural Hallban sörkiállítás rendeznek, amelyvel kapcsolatban nemzetközi árpaverseny is lesz. — Ugyancsak Londonból jelentik, hogy az ottani olympia hallban 1910 április hó 8-tól 23-ig tartják meg a második nagy lakberendezési kiállítást, amelyet a The Daily Mail rendez. — Onnan jelentik azt is, hogy Panama 1915-ben a kormány támogatásával nemzetközi kiállítást akar rendezni. A közelebbi részletek annak idején közölni fogunk.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság ma megtartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az alapszabályszerű leírások eszközölése után fennmaradó 1.292.020 K-nyi tiszta nyereségből 127.043 K a tartalékalapba helyeztesék, 785.500 K az 1908. üzletévre 83% százaléknyi osztalék kifizetésére fordíttassék, 240.000 K az értékesítőknek a tartalékalap rendkívüli javadalmasására, 10.000 K az alkalmazottak nyugdíjalapjának gyarapítására használtassék föl és 23.467 K új számlára vitessék elő. A részvények 18 sz. szelvénye f. évi június 1-től kezdve 7 koronával kerül beváltásra. Az igazgatóság jelentése megállapítja, hogy a lupényi bányák termelése az 1908. évben 4.001.700 mm.-ra emelkedett, az 1907 évi 3.717.000 métermázsával szemben. A bányák termelőképessége nem volt teljesen kihasználható, mivel a kedvezőtlen munkásviszonyok, illetve az állandóan tartó munkáshiány hatásukat a lefolyt évben is éreztették. A társaság szüntelen azon van, hogy a munkások megélhetési viszonyain könnyítsen, mely célból munkásjóléti intézményeit az elmúlt évben is tetemes áldozatok árán bővítette. A lupényi szén iránt — annak elismert kitünő minősége folytán — mutatkozott élénk kereslet, mely a lejárt szállítási szerződéseknél kedvező feltételek alapján való megújítását tette lehetővé, eredményezte, hogy nagyobb osztalék kerül kifizetésre, ambar a termelési költségek az elmúlt évben ismét lényegesen emelkedést mutattak. Az elmúlt év áprilisában üzembe helyezett koks- és melléktermék gyár teljesen megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak és különösen a termelt kátrány és kénsavas ammóniaik jövedelmező árakon sima elhelyezést talált. A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette és az igazgatóság és felügyelő-bizottság eddigi tagjait, kiknek megbízatása lejárt, újból megválasztotta. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülésen gróf Belleszce Fernandot az igazgatóság elnökévé, Ullmann Adolfot pedig alelnökévé újból megválasztották.

A Providentia biztosító új budapesti képviselője. A bécsi Providentia általános biztosító társaság Radous Károlyt nevezte ki budapesti képviselőjének, aki Karla Antal és Murányi Ödön képviselőkkel együttesen látja el a társaság ügyeit.

Magyar kereskedők és iparosok tanulmányutja Boszniában. A bosnisch-herzegovinischer Kaufmaennischer Verein, valamint a Verein der Industriellen Bosniens und der Herzegovina tudomást szerzvény a magyar kereskedő- és iparoskörök ama szándékáról, hogy Boszniát üzleti összeköttetések ápolása és fejlesztése céljából fel akarják keresni, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara útján — amint megírtuk — meghívták a magyarországi kereskedelmi és ipari érdekképviseleteket. A meghívás vétele után a budapesti kamara elnöksége azonnali értekezletre hívta össze az ország összes kereskedelmi és iparkamaráit, valamint az országos jelentőségű nagyobb szaktestületeket. Az értekezlet, amely tegnap Thék Endre udvari tanácsos, kamarai alelnök elnöklété alatt a budapesti kamarában tartott meg, örömmel vett tudomást a meghívásról és egyhangulag elhatározta, hogy még ez évben nagyszabású és komoly jellegű tanulmányúti kirándulást rendez. A rendezés körüli teendők ellátására az értekezlet bizottságot küldött ki, amely az összes magyar kereskedelmi és iparkamarák, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, az Országos Ipartestület, a Magyar Kir. Kereskedelmi Múzeum, a Magyar Kereskedelmi Csarnok, a Budapesti Kereskedelmi Testület, a Pesti Lloyd Társulat, a Magyar Kereskedelmi R.-T. és a Szab. Bosnyák-Herzegovínai Kereskedelmi és Agrárbank R.-T. vezérférfiaiból fog állani és akik mellett a szervezés munkáit egy szűkebb

végrehajtó-bizottság fogja intézni, amelynek tagjai: Thék Endre, Falk Zsigmond, Elek Pál, Fürst Bertalan, Fürst László, dr. Kohner Adolf, dr. Engel Aurél, Zala Adolf, dr. Kovács Gyula, Gelléri Mór, dr. Hegedüs Lóránt elnöklété mellett Vágó József, Bálint Imre, Bér Gyula, Fodor Ferencz, dr. Schreyer Jenő, dr. Tonelli Sándor, dr. Katona Sándor és dr. Kubics Jakab. A tanulmányúti kirándulás iránt már most is oly nagy az érdeklődés, hogy annak impozáns lefolyása már előre is biztosítottak tekinthető.

Az osztrák államvasut közgyűlése. Az osztrák államvasut r.-t. mai. lovag Tauszig kormányzó elnöklétével tartott közgyűlésén elfogadták az igazgatóságnak az 1908. évi zárszámadás jóváhagyására, valamint a tiszta nyereség felosztására és hovatartására vonatkozó jelentését. Lovag Tauszig egy interpellációra kijelenti, hogy a kormányval való megállapodás biztosítja a társaságnak azt a jogot, hogy 300 koronáig részletenként visszafizetést eszközölhessenek, erre azonban még nem érkezett meg a kellő pillanat, minthogy ez csak egy ízben tehető meg s bő előnyvel vihető keresztül. Csak egy próféta mondhatná meg azonban, hogy mikor érkezik el ezen időpont. Végül új választások voltak, amelyen az elnököt és alelnököt újból megválasztották.

A Magyar gipszkereskedelmi r.-t. új igazgatói. A Magyar gipsz kereskedelmi részvénytársaság legutóbb tartott közgyűlésén az igazgatóságot új tagokkal egészítették ki. Igazgatókká választották: Vajda Imre, Szalai Béla, Harnos Jenő, Smiel Dávid, Satori Ernő és Kramer Félix.

A Nyugatmagyarországi Kőszénbánya R.-T. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság és a Magyar Általános Kőszénbánya r.-t. a salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. irodahelyiségében ma alapították meg a Nyugatmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaságot. Az igazgatóság tagjaiul Bisteghi Rudolf, dr. Chorin Ferencz, Frischmann Jakab Frigyes, Koderle Emil, dr. Löw Tivadar, Randzinger Vincze, Reimann Lázár, Singer Zsigmond és Szende Lajost, a felügyelő bizottságba pedig dr. Balkai Béla, Deszberg Antal, Szabó Károly és Vida Jenőt választották meg. Az alakuló közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésen az igazgatóság elnökül dr. Chorin Ferenczet, alelnökül pedig dr. Löw Tivadart választották meg. Az új társaság igazgatósága kereskedelmi igazgatóvá Görög Gábor, bányai igazgatóvá Hoffmann Rikárdot nevezte ki.

Tanonezmunka-kiállítás. A bádigos, szerelő, fényomó, lemezelő, rézöntő, bronz- és rézműves ipartestület és a bádigos- és szerelőmesterek országos egyesülete május 30-án, pünkösd vasárnap délelőtt tizenegy órakor a m. kir. Technológiai Iparmúzeumban tanonezmunkakiállítást rendez.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
 Finsen-fele ivlámpa fűrdők szívhaj és verednyelmeszedés ellen.
 Elektromágnesesgyógyítás
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvaló kezelés.
 Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfűrdők.
 Villamos massago (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfűrdők.
 Szénsavas fűrdők.
 — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 Kezelés egész napon át.

Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
 Ideggyengeségi állapotok.
 Álmatlanság, Fejfájás.
 Hűdés (Paralýsis).
 Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, ischiás).
 Gerincvelőorvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Verednyelmeszedés.
 Kőszvény és csusz, reuma, ízületi és csontbajok.
 Székrekedés, Daganatok, Anyagcserebajok (Elhízó czukorhaj, verszegénység) Bőrbajok, Bőrvízszételeg, Lupus.
 Hajhullás, kopaszág.
 Szőrletlenítés (nőknél az arcon).
 Aranyeres csomók.
 — Kívánatra prospektus.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, május 27.

A készáru piacra kedvtelen volt ma a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, ó-buzát alig vásároltak, annál nagyobb érdeklődést mutattak azonban korán szállítandó újbuza iránt. Ebből néhány nagyobb tételt vásároltak is, 76 kilós minőséget és augusztusi szállítást kikötve mm.-ként 1.20—1.40 fillérrel drágábban, mint az októberi buza árfolyama. Ó-buzából csak mintegy 5000 mm. kelt el a tegnapiaknál 5 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 30.60 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 29 korona 75 kilós szerémségi buzáért. Egyéb gabonaneműek változatlanok maradtak. Forgalomba került: 1200 mm. rozs 20.30—20.40 koronás áron és 300 mm. zab 16.80—17.80 koronás áron. A határidőpiacról közgazdasági rovatunkba számolunk be.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.10—30.70
"	76	28.85—29.25	80	30.10—31.60
"	77	30.55—30.25	81	30.30—30.60
"	78	29.85—31.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	30.05—30.15
"	76	28.60—29.35	80	31.—30.20
"	77	29.40—29.50	81	—
"	78	29.45—29.70	82	—
Pestvidéki	74	—	78	29.90—29.90
"	75	—	79	29.90—31.15
"	76	29.15—29.95	80	29.95—31.20
"	77	30.10—30.20	81	—
Bácskai	74	—	78	29.55—30.25
"	75	—	79	29.90—30.20
"	76	29.30—29.55	80	29.95—30.50
"	77	29.30—29.85	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.25—20.55
" középminőségű új	—	—	—	20.15—20.45
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.90—18.70
" II. rendű	—	—	—	17.30—17.20
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.70—18.50
" II-rendű	—	—	—	17.35—17.75
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.80—16.05
Korpa:	—	—	—	12.90—13.20

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 79 k 30.60 K, 100 q 78.5 k 30.80 K, 100 q 78 k 30.50 K.
 Bácskai: 50 q 80 k, 100 q 78.5 k, 100 q 78 k 30.50 K, 100 q 77 k 30 K.
 Bácsági: 100 q 78.8 k 30.40 K, 3000 q 78 k 30.55 K.
 Fejérmegyei: 100 q 78 k 30.40 K,
 Erdélyi: 200 q 79.10 K 39 K,
 Szerémségi: 300 q 75 k 29 K.
Rozs: 450 q 20.30 K, 500 q 20.40 K, 150 q 20.30 K kpf. par.
Zab: 100 q 17.80 K kpf., 100 q 16.80 K kpf. dohos, 100 q 17 K kpf. dohos.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacra kötteteft:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza májusra	—
Buza októberre	26.24—26.18—26.32—25.94—26.12
Buza áprilisra	—
Rozs októberre	20.28—20.14—20.22—20.06—20.14
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	15.90—15.82—15.90—15.82—15.86
Zab októberre	15.20—15.30—15.20

1 óra 30 perczer zárulnak:

1909. májusi buza	—
1909. októberi buza	26.—26.02
1909. októberi rozs	20.10—20.12
1909. májusi tengeri	—
1909. júliusi tengeri	15.80—15.82
1909. októberi zab	15.24—15.26

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 25-től 1909. május 26-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	1091	—
Rozs	205	606
Árpa	840	—
Zab	200	9911
Tengeri	101	3444
Liszt	—	7314
Korpa	—	2255

Értéktőzsde

A államvasuti részvényekben folytatott vásárlások ma sem szüneteltek meg, sőt az államvasuti részvények mellett ma a Magyar hitelrészvényeket is élénken vásárolták bécsi számlára. E vásárlások nyomában a két részvények árfolyama ma három és fél koronával emelkedett. A többi nemzetközi érték meglehetősen változatlan maradt. A helyi értékek piacán elég élénk volt ma is a forgalom. Az építőipari értékek mellett a két villamosági részvényt vásárolták s ezenkívül több takarékbankrészvényben volt kötés. Forgalom volt az Agrárbank, a Hazai bank, az Országos központi takarékbank, a Hazai takarékbank, a Kereskedelmi bank, az Asphal, a Salgótarjáni, a Magyar villamosági és a Budapesti villamosági, továbbá az Athenaeum s a Városi vasuti részvényekben. A járadékpiacpon 1-2 kötés volt változatlan árk mellett. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen emelkedett ma: az Osztrák hitel 1.75 koronával, a Magyar hitel 4 koronával, az Államvasut szintén 4 koronával. A legjobb jegyzett értékek közül forgalomba került ma: Drasche 525-527-526 koronán, Magyar aszfalt 181-184.50-182 koronán, Salgótarjáni 584-586-585 koronán, Kereskedelmi bank 3425 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638.75-640-639.50, Magyar hitel 752-754-753.25, Osztrák-magyar államvasut 726-725.50-729.25-728.50, Jelzálogbank 439.50-440, Rimamurányi 574-574.50-572.50, Közuti vasut 561, Déli vasut 110.25-110, Magyar koronajáradék 93.25-93.17 és fél K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 639.50-640-639.75, Magyar hitel 754-755-754, Osztrák-magyar államvasut 728.50-729.50, Leszámitóbank 484.50, Jelzálogbank 440, Rimamurányi 572.50, Városi villamosvasut 270.25-275.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4-5 korona, nyolc napra 8-10 korona, június hónap végére 20-22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 641, Magyar hitel 754.75, Államvasut 431, Leszámitó 484, Jelzálog 440, Rimamurányi 573.25, Városi 270, Közuti 561.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 27. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat gyöngült, buza és rozs ára 10 fillérrel hanyatlott, tengeri is 5 fillért vesztett, zab ellenben változatlan áron maradt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 16-16.35, bánáti 15.75-16.15, mosoni 15.40-15.60, tétfelvidéki 15.45-15.70, déli vasuti 15.45-15.70, marchfeldi 15.40-15.60.

Köz: tétfelvidéki 10.35-10.55, csepeli 10.30-10.50, pestmegyei 10.45-10.65, déli vasuti 10.35-10.55, külföle magyar 10.30-10.50, osztrák 10.35-10.50. Árpa: morvaországi 8.40-8.80, Magyar tengeri 8.25-8.45, Cingantín 10.20-10.45, Magyar zab 9.30-9.80, válogatott 9.80-10.20.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 27. Az előtőzsdén az érdeklődés főleg államvasuti részvények felé fordult, amelyekben jelentékeny helyi vásárlások történtek és az emelkedő irányzat tovább tartott. Déli vasuti részvény is élénk volt, ellenben Alpesi részvény hanyatlott a vasárak esikkenése következtében s később némileg javult. Általában a forgalom nyugodt. Korlátok közt galicizai Kárpát-petroleum részvényeket kerestek. A déli tőzsdén eleinte nyugodt volt a forgalom, az árfolyamok tartottak, később a hangulat larátságos lett, mert Budapestről a galonárak esikkenését jelentették és Berlinből magasabb árfolyamokról jött hír. Mindkét hitelrészvény és Laenderbank részvény is élénkült.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 751, Laenderbank 451.50, Bankgyesület 523.25, Államvasut 729, Déli vasut 110, Alpesi 643.25, Rimamurányi 572.50, Galicizai Kárpát-petroleum 590, Keleti vasut 568 k.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 640, Magyar hitel 753, Anglo 300, Bankgyesület 527.75, Laenderbank 453, Union 548.50, Államvasut 788.50, Déli vasut 110.50, Alpesi 644.25, Rimamurányi r. 572.50, Orosz járadék 99.60, Török sorsjegy 187.50, Galicizai Kárpát-petroleum 610 K.

Bécs, május 27. (Magyar értékek zárulata) 4 százalékos aranyjáradék 113.80, Tiszai és szeg. köles sorsjegy 145.10, Magyar hitelbank részvény 742.75, Magyar leszámitó és váltó részvény —, Rimamurányi 572.75, Magyar cukoripar 19.00, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyér.k. sorsjegy 203.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 437. — Magyar keresk. bank —.

Bécs, május 27. (Osztrák értékek zárulata) 4.2 százalékos papírjáradék 96.50, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 117.40, 1860-as sorsjegy 162. —, Osztrák hitelsorsjegy 499. —, Angol-osztrák bankrészvény 299. —, Bécsi Bankverein 527.75, Osztrák-magyar bank 1780, Déli vasut 101.20, Dunagőzhajózási társ. 922. —, Dohány részv. 352. —, Cs. k. arany (vert) 1133, Német bankv. 117.32, Osztr. Lloyd 445. —, 4.2 sz. ezüst jár. 96.45-99.65, Osztr. koronajáradék 96.35, 1864-es sorsj. 290. —, Osztrák hitelintézeti részvény 639.75, Union-Bank 548.25, Osztrák Landerbank 452.75, Osztrák-magyar államvasut 729.70, Elbevolgyi vasut 463.50, Alpesi részvény 644.75, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 239.80, Lipetkóhó 452. —, Törökorsorsjegy 187. —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, május 27. Habár a mai tőzsdén a forgalom megnyitáskor meglehetősen barátságos

alapirányzat uralkodott, a forgalom általában ismét szűk határok között mozgott. Csak bányáértékek, amelyekre az Iron Age jelentése és a rajnvesztfáliai, valamint siegländi finom pléh hengerművek egyesítéséről szóló hírek hatása alatt 1 százalékkal emelkedtek, képezték élénkebb forgalom tárgyait. Laurakohó és harpeniak ellenben alacsonyabban indultak. Egyéb értékeket illetőleg kiemelendő, hogy vezető bankok mérsékeltlen gyöngültek, kivéve a tartott drezdeni bankértékeket. Bányáértékek Bécsre 5% százalékkal emelkedtek, Hajózási értékek alig változtak. Ugyanígy járadékok, amelyek közül 902-es oroszok gyöngültek. Vasutak legnagyobb részét jó magatartásnak, csak amerikaiak Newyorkra gyöngébbek. Prinz Heinrich vasut visszavásárlásokra 1 7/8 százalékkal emelkedett. A második tőzsidejében általában megszilárdulás észlelhető, amely a bányáértékek szilárdságában és vezető bankértékekben eszközölt visszavásárlásokban találta kiinduló pontját. Az üzlet mindazonáltal nagyjában csendes, ugyanilyen az utőtőzsde forgalma. A német gyarmatiügyi társaság részvényei 950-re szálltak le. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomólag szilárdabbak, különösen vas-és rézrészvények. Ultimópénz 3 3/4-3 7/8, napi pénz 2-3 és fél, ultimón tul pénz 4 és fél százalék, magánleszámitó kamlat 2 3/4 százalék.

Zárathor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100. —, osztrák hitelrészvény 201.30, Déli vasut 17.60, orosz bankjegyek 215.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 85.20, Disconto Commandit 166.60, Dinamitruszt 169.70, Harpeni 191.50, Unifikált török járadék 93.80, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.90, Magyar koronajáradék 93.60, Osztrák-magyar államvasut 156.50, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék —, Áll. villamosági Edison 234.20, Gelsenkircheni 181.10, Laurakohó 190.10, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) május 27. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.90, Osztrák hitelintézeti részvény 201. —, Osztrák-magyar államvasut 156.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.27, Bécsi Bankverein 133.10, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.20, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.90, Osztrák koronajáradék 96.60, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák-magyar bank 127.75, Déli vasut részvény 17.50, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.15, Párisi váltóár —, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) május 27. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.60, 1860, sorsjegy 163.35, Déli vasut 17.60, 4 százalékos aranyjáradék 99.75, Osztrák hitelrészvény 201.30, Osztrák-magyar államvasut 156.20, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.75, Nyugodt.

London, május 27. Angol consol 85.1/2.

Páris, (Zárlat) május 27. 3 sz. Francia járadék 97.65, Osztr. aranyjáradék 99.80, Magyar aranyjáradék 97.90, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294. —, 5 százalékos marokkói járadék 525. —, 4 százalékos spanyol járadék 98.88, 2 százalékos unifikált török jár. 33.02, Török sorsjegy 714.75, Török dohányrészvény 360. —, Osztrák földhitelintézet 11.67, Osztr. Landerbank —, Magyar jel-

Table with multiple columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Ár, Záloglevelek, Elsőbbségek, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. It lists various financial instruments and their market values.

zálogbank —, Banque de Paris 1619, Banque Ottomane 718, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 536.—, Urikányi község 164 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.42, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/10, Olasz aranyváltó (rövid) 1/10, Váltó Svájcra (rövid) 1/20, Csek Londonra 29/55, Magánkamatláb 1/8, Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Budapesti vágómarhavásár.

Május 27. Felhajtott: Magyar bika 240, 365r 1961, tehén 875, bivaly 200, növendékmarha 109, összesen 3385 drb. Árjegyzések: Magyar hizott ökör, legjobb minőség 62—72, kivételesen 80 koronáig, közép 54—60, silányabb 46—52 korona. Magyar parasztkarha 54—62, silányabb 44—52 K. Tarka hizott ökör 72—86, középminőség 60—71, silányabb 46—51 K. Bika jobb 62—72 silányabb 48—66, bivaly 34—48, kivételesen 52, magyar tehén 44—60, kivételesen 62, tarka tehén 46—76, kicsontozni való marha 36—42, növendékmarha 46—56 K. A felhajtás 200 darabban kisebb volt a multheténél s mivel a kereslet jobb volt, a multheti árak élénk irányzat mellett szilárdak maradtak. Tarka tehének, valamint könnyű gömbölyű tinók árai némely esetben 1.— koronával métermázsánként emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Május 27. Felhajtott 2567 darab élő borjú, (Közte 59 rugott), 145 drb élő bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 84—88 fillérig, kivételesen 90—92 fillér, középminőségű élő borjúkért 74—82 fillér, silány és rugot borjúkért 42—64 fillérig kgkint (levonás nélkül). Élő bárányokért 10—15 korona páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak 4—6 fillérrel csökkentek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 27. —

Kinevezések. A debreczeni főügyész Antal Miklós cs. és kir. 64. gyalogezredbeli I. osztályú igazolványos számvivő altisztet a szatmárnémeti ügyészséghez irnokká; a dévai törvényszék elnöke Szász János kolozsvári ítélőtábla napidíjas szolgát az algyógyi járásbírószághoz III-ad osztályú hivataloszállású; a győri törvényszék elnöke a győri járásbírószághoz fűresedésben levő hivataloszállású állásra Lőre Ignác győri járásbírószághoz napidíjas szolgát; a zalaegerszegi törvényszék elnöke a zalaegerszegi törvényszéknel megüresedett hivataloszállású állásra Negyedes Imre zalaegerszegi törvényszéki volt napidíjas szolgát nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Róth György budapesti lakos Rádaira, Urbán János akasztói lakos saját, valamint Erzsébet nevű kiskoru leánya Orbánra, Weinberger Izák törtéti lakos Vadászra, kiskoru Stern Gyula rohonci lakos Székelyre, Schwarcz Móricz budapesti lakos saját, valamint Ernő és László nevű kiskoru gyermekei Szegőre, Michnya László kántorjánosi lakos Szegedire, Rosenthal Pál selmezbányai lakos Radóra, Gurkovics (Gurkovics) Vendel kastélyosdombói lakos Gyulaira, Weisz Jakab Jenő rákospalotai lakos, valamint Julianna és György nevű kiskoru gyermekei Berényire, Neumann Géza budapesti lakos, valamint Gizella, Adél, Géza, Rezső és Irén nevű kiskoru gyermekei Ujváriára, kiskoru Schaecher Lipót ógyallai lakos Szabóra, Frank Emánuel budapesti lakos, valamint András nevű kiskoru gyermekei Elekre és kiskoru Grünfeld Géza budapesti lakos családi nevének Dénesre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A temesvári pénzügyigazgatóság-hoz az ottani adóhivatalnál betöltendő segédi állásra 2 hét alatt; a besztercebányai pénzügyigazgatóság-hoz a turócszentmártoni adóhivatalnál megüresedett gyakorlati állásra 2 hét alatt; az újvidéki törvényszék elnökéhez bírói állásra 2 hét alatt; a kolozsvári főügyészséghez fogházőrmesteri állásra július hó 8-ig; a zombori pénzügyigazgatóság-hoz hivataloszállású állásra 2 hét alatt; a pécsi törvényszék elnökéhez irnoki állásra június hó 30-ig nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

máj. 27. máj. 26.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A. Salátina	60.0	15.6	NE	2	0	—	23	67
Ungvár	68.7	11.3	E	0	0	—	23	73
Késmárk	58.8	10.5	E	0	0	—	23	12
Losonc	58.9	17.4	N	0	0	—	23	14
Ógyalla	56.5	18.2	N	0	0	—	24	14
Budapest	57.7	17.2	N	0	0	—	24	16
Herény	56.3	15.4	N	0	0	—	24	12
Keszthely	56.5	18.4	N	8	0	—	24	12
Pécs	57.5	19.0	N	4	0	—	26	17
Zágráb	56.4	17.8	N	0	0	—	28	15
Fiume	56.6	17.7	NE	0	0	—	28	17
Szeged	56.9	14.6	N	0	0	—	26	14
Temesvár	57.6	18.2	N	0	0	—	27	16
Nagyvárad	—	—	N	0	0	—	—	—
Kolozsvár	59.1	16.8	N	0	0	—	26	08
Nagyzeben	58.0	14.6	NW	0	0	—	24	14
Szatmár	—	—	NW	0	0	—	—	—
Eger	—	—	NW	0	0	—	—	—
Arvaváralja	—	—	NW	0	0	—	—	—
Selmezbánya	—	—	NW	0	0	—	—	—
Komárom	—	—	NW	0	0	—	—	—
Magyar-Óvár	—	—	NW	0	0	—	—	—
Sopron	—	—	NW	0	0	—	—	—
Eszék	—	—	NW	0	0	—	—	—
Cirkvenica	—	—	E	0	0	—	—	—
Debreczen	—	—	E	0	0	—	—	—
Kecskemét	—	—	E	0	0	—	—	—
Koroszló	—	—	E	0	0	—	—	—
Arad	—	—	NE	1	0	—	—	—
Zsombolya	—	—	N	0	0	—	—	—
Versecz	—	—	E	0	0	—	—	—
Orsova	—	—	E	0	0	—	—	—

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmégnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő — a déli részeken előfordult kisebb esőzésektől eltekintve — száraz volt. A hőmérséklet többnyire kissé emelkedett és maximuma Verseczen 32 C. fok, minimuma Tátrafüreden 5 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt — különösen nyugaton — zivataros eső várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A. Salátina	60.0	15.6	NE	2	0	—	23	67
Ungvár	68.7	11.3	E	0	0	—	23	73
Késmárk	58.8	10.5	E	0	0	—	23	12
Losonc	58.9	17.4	N	0	0	—	23	14
Ógyalla	56.5	18.2	N	0	0	—	24	14
Budapest	57.7	17.2	N	0	0	—	24	16
Herény	56.3	15.4	N	0	0	—	24	12
Keszthely	56.5	18.4	N	8	0	—	24	12
Pécs	57.5	19.0	N	4	0	—	26	17
Zágráb	56.4	17.8	N	0	0	—	28	15
Fiume	56.6	17.7	NE	0	0	—	28	17
Szeged	56.9	14.6	N	0	0	—	26	14
Temesvár	57.6	18.2	N	0	0	—	27	16
Nagyvárad	—	—	N	0	0	—	—	—
Kolozsvár	59.1	16.8	N	0	0	—	26	08
Nagyzeben	58.0	14.6	NW	0	0	—	24	14
Szatmár	—	—	NW	0	0	—	—	—
Eger	—	—	NW	0	0	—	—	—
Arvaváralja	—	—	NW	0	0	—	—	—
Selmezbánya	—	—	NW	0	0	—	—	—
Komárom	—	—	NW	0	0	—	—	—
Magyar-Óvár	—	—	NW	0	0	—	—	—
Sopron	—	—	NW	0	0	—	—	—
Eszék	—	—	NW	0	0	—	—	—
Cirkvenica	—	—	E	0	0	—	—	—
Debreczen	—	—	E	0	0	—	—	—
Kecskemét	—	—	E	0	0	—	—	—
Koroszló	—	—	E	0	0	—	—	—
Arad	—	—	NE	1	0	—	—	—
Zsombolya	—	—	N	0	0	—	—	—
Versecz	—	—	E	0	0	—	—	—
Orsova	—	—	E	0	0	—	—	—

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régibb hajduéletből. —

Írta: MÓRICZ PÁL.

10

— Pedig volna ám itt szunyogfüstölő.
— Fagarast se ér az, ha nem szabad rácsíholni.

A közeli fűzfabokorból morgás hallatszott. Nagygacsáj Mihály pandurőrmester mordult a beszélgetőkre.

— Jobb, ha hallgatnak kendtek. Mert majd esíhol kendtekné a komiszáros ur.

Az alkalomszerű figyelmeztetésre nagyot nyeltek a pandurok. „Türöm füvet” nyomtak nyelvök alá. A pandurok a bagót nevezték türömfűnek... A lomha éjszaka mindig mélységesebben terpszkedett a Hajduságra. Mieski-zugja felől hívős szél zördült. Róka Gergő összéb rántotta kerek gallérját.

— Zihartart kapunk. Megintelen háborog a Mieski lelke.

Nagykunok földjéről származott Sujtó Balázs. Még idáig nem hallotta hírét Mieskinek.

- Gergő bátyám?
- No, mit akarsz?
- Miféle lélek volt az a Mieski lelke?
- Juhász ember volt az, Oszti a Varjasgödi határzugban nyáját agyonverte a jég-eső. Mieski juhász meg, vesző, bánatában a kutyámre akasztotta magát. Azótátul tartják veszedelmesnek a Mieski-zugból támadt vihart... Eesém, tanácsolom is, ügyelj a karabélyodra.

Rikoltottak, bugtak a rétség vadjai. Fekete felhők közé süllyedt az utolsó esíllag is. Távolból dörgött az ég a Mieski-zugnál. A ezikázó villámok időnként — rezes fényarban ömlöttek a vadtájra. Zuborgott a szél, esőt csapkodott. Félemlatesen morgott az éjszaka. Kerezi Dénes komiszáros maga is egy nádkup

tövében hasalt. Egyszer csak a viharzajgásán át is hangok ütődtek fülébe. A lábas hidról verődött ez a zajgás. Ló nyihogott. Paták döbörögtek. Már némely szótöredék is érthetően kivált.

— Vesztes idő.
— Most veri az ördög az édesanyját.

Sós Pista a nyeregkapához kapott. Nyuzó Bandi elébbre ugratott két vezetéklovával.

— Fiúk! Az istenfáját! Mi ez?
... A tulsó oldalon, a boglári hídfőnél lövés dördült el.

Visszarebbent a Nyuzó Bandi okos lova.

— Pista komám, itt alighanem baj lesz.
— Csak előre, cimborák!

Kereki Marci lova vékonyába vágta a sarkantyut.

— Azt a!... — Kereki Marcinak torlán akadt a szó. Valami kifeszített kötelekben lovastól a hidra hemperedett a betyár.

Éles füttyszó süvöltött az éjszakába. Sötét alakok ugráltak a hidra. Sós Pista felismerte a komiszáros hangját.

— Add meg magadat, Sós Pista.

— Csak ne oly sebtében, tekintetes uram! A betyár kurtanyelű esakányával hatalmasat rándított az egyik pandur fejére.

— Jaj, Istenem! A megvadult lovak lába alá bukott a pandur.

Kerezi dühödten rikácsolta.

— Le kell löni a kutyát.

Róka Gergő pandurkáplár — találomra — elsütötte karabélyát. Nyuzó Bandit szelven találta a golyó.

... Most a hídfőnél is lángrollobbant az egyik avas kúpnád. Gacsáj Mihály őrmester dugta bele a taplót. A fellobbanó fény megvilágította Sós Pistát. Körben forgatta lovát. Tárgultak tőle a pandurok. Azonban már háta megett is kurjogatták:

- Lőjjetek le.
- Lódd agyon! — Bekies komiszárék is előérkeztek.

— Add meg magad, Sós Pista.
A betyár villámgyorsan fartoltatta okos

lovát. Lová nyakára hajlott, miközben lövés dördült el. Kerezi diadalmasan kurjantotta: — Találtam... A kutyát!

A betyár megingott nyergében... Azután a hidkarfának ugratott lovával. A Nagybágy-folyó vizében hatalmas zubbanással csapódott szét a víz. Villámok ezikáztak. A lábashidon futkostak a pandunok. Kapkodták a lovak kötőfékjét... Miközben Róka Gergő pandurkáplár Sujtó Balázs véres fejét mosogatta a hamvadozó tüznél, durczogott az öreg:

— Mondtam, Balázs, ugy-e megmondtam? Háborog a Mieski juhász lelke, jó lesz ügyelni a karabélyra! Méltán dohogott az öreg káplár. Betyár Sós Pista akkor ütötte kupán Sujtó Balázst, mikor éppen „esütörtököt mondott” a pandur átnedvesült karabélyra.

7.

Nyuzó Bandit a varjasi temető árkába hantolták el. Kereki Marci a kerületi tanúesház vasajtós pinezében esörgette a bilineseket.

— Ami pedig azt a betyár Sós Pistát illeti, Kerezi komiszáros dicekvyöleg fogadkozott, oldalba löttem. Igaz ugyan, hogy a hídról a Bágyba ugratott... Ez volt az alapos munka. A sebesült betyárt lovastól együtt nyelte el az ingovány. A halak, pióczák, vízikigyók nem maradtak éhen.

Azonban Kerezi komiszáros dicekvyéseiből nem sok öröm származott a Hajduságra. A lombos ákáczfák védőleg hiában bologattak a varjasi nádfedeles hajdubázak körül. A sugár torony ablakából — óranegyedenként — hiában süvöltött a harangozók török-sípja. A vasvillás gazdák is éjszakáról-éjszakra hiában bakterkoddak tizedeikben. Alig mult éjszaka, ismét félreverték a harangot. Házzról-házra ringott a borzalmas kiáltás:

— Tűz van! Tűz van... Ég a Mike! Lángban a Liliomkut köze.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1909. május 28. án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Falusi verebek.

Köznapj történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza.

Személyek:

A bíró	Gyenes
Erzsi, a huga	D. Ligeti J.
Véron néni	Rákosi Sz.
Bandi, kisbíró	Szűke
Zsádák Jani	Rézsahelyi
Tezsa, anyja	Demjén M.
Fanni	V. Molnár R.
Jopál Máté	Gál
Sárfewy, földesúr	Dezso
Zsigovics orvos	Horváth
Zsigovicsné	Helvey L.
Berta, a leányuk	Vizvári M.
Kapitány	Pethes
Karakos kulcsár	Abonyi
Vicza, cseléd	Keczeri I.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz. Zenéjét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama	Orley Fl.
Margit	Harmath I.
Bosko	Kosáry E.
László, Margit férje	Szimay
Jánoska	Fényes A.
Kazmér	Boross
Rozsika	Lakos V.
Magda	Csatai J.
Rozsdás báró	Papir S.
A tanár ur	Fenyvessy
Kovács Dóme	Csiszér

Kezdeté 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZINKÓR)

Lotty ezredesei.

Enekes bohózat 2 felvonásban. Irta: Rudyard Kipling, Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mérei Adolf. Zenéjét összeállította: Donáth Lajos.

Személyek:

Davenport Tom	Virág
Harnett, felesége	Andor M.
Dickson John	Lalabár
Ramajanah	Falussy I.
Vivian-Charlotte	Fóthy F.
Barley	Tabori
Elsie	Déry R.
Főpincér	Kovácsy
Kifutó fiú	Fekete
Rendőr	Keleti

Kezdeté 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A makranczos hölgy.

Víg dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerzte: Götz Hermann.

Személyek:

Baptista	Szendrői
Katalin	Szamosi E.
Bianka	Ambrusné
Lucentio	Arányi
Horcentio	Mihályi
Petruchio	Takáts
Grumio	Takáts
Egy szabó	Kertész
Komoronyk	Pichler
Gardaszony	Bendiner
Egy cseléd	Boros

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka:

Der Arzt am Scheidewege.

(Az orvos a vála zuton.)

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szabin nők elrablása.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta: Schönthan. Fordította: Rákosi Viktor.

Személyek:

Dr. Zomotor	Réthey
Borbála a felesége	Bera P.
Paula, a leánya	Tóth I.
Marosán Bogdán	Köröndy
Pista, a fia	Z. Molnár
Dr. Konter	Csontos
Marianne a felesége	Mészáros
Borjádi Fridolin	Boross
Róza, szakácsné	Förstl R.
Sipka Vendel	Czobor
Kati cseléd	Béres M.

Kezdeté 8 órakor.

TRÁNIA SZÍNHÁZ.

A jövő háboruja.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

AMERIKAI PARK "Igazgató: Friedmann A."

Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.

A NAGY VARIETÉBEN az előadás 10 órakor kezdődik.

A világ csodája COL. BOR de VERY. MABEL BERA Amerika csillaga. THE 4 FARABONIS, Még 20 új szám. M. kir. teljes honvédenekar monstre-hangversenye BACHÓ karmester személyes vezetésével. Többféle szórakozás Tabarin Moulin Rouge 12 órától 4 óráig 20 elsőrendű táncatrakció, eredeti francia cancan stb. stb.

"Telsedo Sister" californiai táncosok. A területre szóló belépőjegy ára 60 fill., 9 óra után 1 kor. Kedvzményes jegyek az összes dohánytösdékben kaphatók. és ráfizetéssel érvényesek. Kapunyitás este 6 órakor. — A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1. (Telefon 167-25.)

A legelőkelőbb nyári mulatóhely.

Nemzetközi Kabaretesték

:: teljesen új és kitünő műsorral ::

Szombaton nyílnak meg a kerthelyiségek:

Francia konyha	Tabarin Ball Mabilie	Északnyugati italok
----------------	----------------------	---------------------

A legkitünőbb külföldi táncművésznők és művészek fellépésével. — Reggel 4 óráig zene.

"Old Park"

Legújabb angol Sacco-öltöny, szürke divatos szín és mintában 45 koronáért csakis **KOCH** testvéreknél kapható. Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. sz.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, nászajándéknak való iparművészeti ajándékok részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN műlőrás
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezése 360 frtért, mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelű a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

MOSKOVITS ANATOMIAI CIPIŐ

MOSKOVITS FARKAS ÉS TÁRSA

cs. és közös hadsereg szállító

Budapest, Rákóczi-ut 64. sz.
Szabott árak! Telefon: 114-38. Szabott árak!
Fiókok:
Nagyvárad, Petrozsény, Sarajevó, Pécs.

ÖNBÉREEL KIDOB HA FIZET

egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 12 vagy 16 korona kölcsöndíjat, végte pénzt kiadta, zongorája nincsen.

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpáncéltókéreszthurosu új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem kötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

"MUSICA" részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezso.)
zongora eladási és kölcsönzési telepen. Eufon tölesérnéküli legtokeletesebb gramofon- és művészlemez főlárusítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.

Zongorák becseserőlése, javítása, hangolása legkülánsabban. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.

Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor. Eitolsó előadás kezdete 11 órakor. Szenzációs ajándék!

Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészeti közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyérsak:
Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 100.000 méter ajándékot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kíváncra ingyen és bérmentve.
Telefon 64-20.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Varieté-előadások

még csak ebben a hónapban.

Kezdetük: esti 8 órakor.

1909. június hó 2-án:

"Schwache Stunden"

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Capus Alfréd.

A bécsi Jöselstaender Theater vendégjátéka

Jarnoigazgatószemélyes közreműködésével

Helyérsak:	Földszinti zártzék I. sor	10 korona
II-VI. sor		8 "
VII-XV. sor		5 "
XVI-XX. sor		4 "
Földszinti páholyülés I. sor		8 "
II. sor		6 "
Proscenium páholy		50 "
I. emeleti páholy		25 "
I. emeleti páholyülés I. sor		8 "
II. sor		6 "
I. emeleti körülés		4 "
II. emeleti páholy		30 "
II. emeleti támlásszék I. sor		4 "
II. sor		3 "
II. emeleti télikerti ülőhely		2 "

Jegyelövétel a nappali pénztárnál, a Fővárosi Orfeum főbejáratánál, d. e. 10-1-ig és d. u. 3-8 óráig. Jegyelövételi díj nincs.

Az előadás kezdete este 8 órakor.

A télikertben reggeli 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlo a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezettessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság“ **KUNZ F. czég**

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II—06. Saját gyártelep. Telefon II—06.

LEGYAKORON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

János Brausweller

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Csász. és Apost. kir. Felségének Legfelsőbb elhatározása folytán

A polgári jótékony célokra szánt

XXXIX. csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyetlen pénzsorsjáték 18.899 nyere-ményt tartalmaz 513.000 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottóvédek kezébe kerülnek. — A húzás visszavon-hatású 1909. június 17-én fog megtartatni. Egy sorsjegyre 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. és kir. államsorsjátékok osztályánál, III., Vondere Zollamtstrasse 7. sz. a., továbbá a lottóügyletekben, dohányüzletekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétel részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottóvédek igazgatóság (államsorsjátéki osztály.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Éjjel az Irással.

Lázalmas éjek termő, néma esendjén
Jönnék az Irás betűi felém . . .
Mint bomlott hangszer sir, jajong a lelkem,
Ráült a bánat tompán, feketén.

A nagy kapesos könyv vádolón mered rám,
Minden betű: szem, fátyolos titok!
Rejtett lelkükben izzó könyv parázslík,
Halkan zokognak s én velük sírok.

Szomorúságok keleti bölesője,
Hány kéz rengette gondolatfiad?
Ki volt az anyja, áldott édesanyja
Halott betűid szent fájdalomnak?

Némán mered rám. Nem felel. Bús holdfény
Száll ablakomra át a lombokon . . .
S én úgy érzem a Mester ajka érint
S végigsimítja égő homlokom . . .

Hangay Sándor.

(Az angol király s a képes levelezőlapok.) Egy párisi boulevard-lap következő históriát írja az angol királyról s mi is közöljük anélkül, hogy ellen-brizhetnők a valódiságát: A király egy reggel had-ségődével együtt betért a párisi Sainte-Eugénia-tér egyik boltjába, hol már többször vett képes levelezőlapokat.

— Vannak-e új lapjai? — kérdezte a kereskedőtől.

— Vannak, felség — mondá s szolgálatkészen rakta előbe a tájképeket, tengeri s városi vedutákat.

A király azonban a fejét rázta.

— Mulattatóbb dolgokat akarok, vidám pikáns hölgyecskéket legyenek rajta.

— Nem tudtam, hogy ilyeneket is merhetek-e felségednek ajánlani.

— Hogyne ajánlhatna.

A kereskedő nagyon hiányos öltözötű hölgyek fotografiját rakta előbe. A hadsereg azonban köz-belépett s halkan odasugta a királynak: „Felséged elfeledkezik magáról! Ön most Anglia királya s nem walesi herceg.”

— Ej mit, — mondá a király élénken — Franciaországban majd mindig walesi herceg vagyok.

(A Messinából menekült fiu meséje.) Meg-omlékeztünk arról a kis olasz fiúról, akét néhány héttel ezelőtt Páris egyik utcáján a padon alva leltek a rendőrök. A rendőrségen igen részletesen elbeszélte a fiu, hogy Luigi Costa a neve, hogy Spanyolországban, Sevillában született. Hogy apja, aki eredetileg is olasz ember volt, évekket ezelőtt Messinában telepedett meg s hogy a leg-utóbbi katasztrófa alkalmával egész családjá, apja, anyja, két testvére elpusztult. Ő maga menekült meg. Az olasz állam oltalmát akarta fogadni s árvaházba dugni, de ő szabadságra vágyott s gyá-log, vagy vasuti kocsikban elrejtőzve, elvergődött előbb Milanóig, majd a határon át Francia-országba s végül Párisba. Mindezt oly részletesen és oly valószínűen beszélte el a fiú, hogy szavaiban alig lehetett kételkedni. Egy Párisban élő olasz újságíró mégis jónak látta, hogy Sevilla városához forduljon felvilágosításért. Onnan azt felelték, hogy a város jelentős és egyéb könyveiben nyoma sincsen a Costa-családnak. A dolog szegyet ültet az újságíró fejébe, közölte értesülését a Banco di Roma igazgatójával, aki önként vállalta volt a gyermek gyámi tisztjét, ez pedig komolyan vállatára fogta a kis Luigit. A fiu hosszas habo-zásra s miután gyáma megígérte, hogy semmi csetre sem hagyja eszében, végre megmondta az igazat. Nem Costa a neve, hanem Luigi Bonamico. Messinának színt se látta, a szülei is élnek, az apja az olasz hadsereg ezredese és Torino közelében lakik. A kis Luigi megszökött a szülői házból, mert apja, ugymond, rosszul bánt vele. Álnév mögé azért bujt el s a fantasztikus történetet is azért eszélte ki, mert tartott tőle, hogy vissza-szállítják apjához. A kis szímulást gyáma egyik párisi kollégiumban helyezte el; egyelőre az iskola kórházában ápolják, mert súlyosan megbetegedett.

(Bűnös asszonyok és férfiak.) A férfi-bűnösök száma, amint a fogházi kimutatások bizonyítják, sokkal nagyobb, mint az asszonyoké. Francia-országban négy férfi-gonosztevő esik egy büntet-tes asszonyra; az Egyesült-Államokban az arány még sokkal kedvezőlenebb ott ugyanis éppen tízen-két férfi-bűnös esik egy nőre. De a többi államok hasonló statisztikája is bizonyítja, hogy a bűnre való hajlandóság sokkal erősebben ki van fejlődve a férfiban, mint a nőben. A mi különben az életviszo-nyok megfontolása után természetes is. De érdekes, hogy Angliában éppen megfordítva áll a dolog: ott meg éppen a nők adnak több gondot a büntető igazságszolgáltatásnak, mint a férfiak. S ami még

különösebb, éppen a súlyosabb bűnselekedetek terén van meg ez a jelenség. Az angolok ezt a leg-szomorubb bajnak tartják, annál is inkább, mert a női büntettek kedvezőtlen aránya állandóan és fo-kozatosan fejlődik. Nálunk nagyon kevés női gonosztevő raboskodik a börtönökben, de akiket oda küldött a büntető igazságszolgáltatás, azok gonos-zság dolgában jórészt fölülmúlják a férfi-gonosz-tevőket.

(Küzdelem egy madárral.) Egy óriási szárnya-s állat megbámulására siet most Atlantic City ki-váni népe. Az emberek egy része azt mondja, hogy saskeselyű, másik része, hogy pelikánnak és kondornak a keresztezése. A bölesebbek azt vélik tudni, hogy egy már kihalt madárfajnak az utolsó képviselőjét látják maguk előtt. Tény az, hogy a hatalmas állat több mint száz fontot nyom, a cső-rének nagysága és ereje félelmetes és karmokkal ellátott lábai a struczmadár lábainak a nagyságát közelítik meg. Ez a félelmetes és karom csak-nem végzetessé vált George Doughty kapitányra nézve, a Brigantine Beachben. A veterán tengerész mindjárt napkelte után hallotta osónakjából a „légi király” szárnyainak a csapkodását. Hirtelen rávetette magát az állat és csőre csaknem az ar-czát találta. Mielőtt meg magához térhetett volna, a madár ismét rárontott és három-négy hüvelyk hosszúságú karmai legfeljebb ugyanennyi hüvelyk-nyire hibázták csak el. Doughty erre megragadta az egyik evezőt és hatalmas csapásokat osztogatott vele. Az ember és madár több percig küzdött. A tengerész több ízben csaknem a tengerbe fordult, míg végre az evezőnek egy hatalmas csapása le-ütötte a veszedelmes ellenfelet. Mielőtt a madár magához térhetett volna, Doughty egy nagy kö-tővel köröskörül összekötözte. A madár nagysága olyan, mint egy felnőtt emberé. Nem esoda, hogy az a hír terjedt el Atlantic Cityben, hogy ennek a madárnak a lábnyomát tartották az őrdög lábnyo-mainak South Jerseyben, néhány hónappal ezelőtt.

(Drága hegedűk.) E hónap 12-én Londonban a Puttick and Simson czég árverésén Antonio Stradivari „Le Mercure” nevű hegedűje több mint 22.000 koronán kelt el. Ez a legnagyobb ár, melyet árverésen hegedűért fizettek. Magánaton Crawford-nak „A Messias” ezimű Stradivari-hegedűjét 49.000 koronát adtak. A Mercure száz évig volt a Bisley belga család birtokában s legutóbb Sir W. B. Avery volt a tulajdonosa. Ugyanez árverésen egy Mon-tagna hegedűért 4000, egy Amatiért pedig 3000 ko-ronát adtak.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert
alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkövetesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elkép-zelhető. Aki egyszer használta, soha más-t nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkonzentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkia-dósabb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümektől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva a levegőn nem illanék el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hí-gyöngyvirágillatot.

Glorialis

virágkivonat alkohol nél-kül kapható még: ibolya, rózsá, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogeriában, il-latszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K után, vétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia

tőh. udv. szállítók, piperesszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétszövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belék, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: **Édeskúty L.**-nél Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsen.

Kohn Heilmann és Fiai

cs. és kir. udvari szállítók.

Férfi- és gyermekruha bevásárlásánál cégünket nem teveszti össze mással, ha a nagy 12 számra figyel.

12

a Károly-körúton.

Szabott árak. Telefon 17-19.

Kohn Heilmann és Fiai
Budapest, Károly-körút 12.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.

Telefon 62-80.

Kocsi árucsarnok

VII., Rákóczi-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsi raktára
Árjegyzék ingyen és bérmentve. 28898

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiataloknál könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok éve óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyvese-, hólyag-, ideg- és hátgerinczajokat, az önfertőzés és szifilisz-bajait, magömlést, elyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, sérveket, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női nemű szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármily oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyeget kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától u. n. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Millió könyv

Sok száz meg százezer piros könyv fogyott el évek során. Bátran mondhatjuk, hogy körülbelül öt millióra menő piros könyvet találunk szerteszét az országban, könyvtárakban, a magyar házak könyvespolcán, ifjú leányok asztalán. Ez a piros könyv az „Egyetemes Regénytár”, mely mint egy piros kis hadsereg ide s tova 25 esztendeje, hogy megindult hódító útjára, rossz könyvek, drága könyvek, rossz fordítások ellen. A hadjáratból győztesen került ki:

Soha még magyar könyv olyan népszerűvé nem lett, soha még magyar könyv annyira nem terjedt el, mint az „Egyetemes Regénytár”!

Népszerűségét, páratlan elterjedését annak köszönheti e piros könyv, hogy

soha unalmas nem volt, mindig szórakoztat, mindig magyar, mindig tartalmas, érdekes, mindig irodalmi színvonalon áll, mindig olcsó.

Egy-egy kötet ára 1 kor. 20 fill. Csak az újabb köteteket soroljuk fel ezen a helyen, az összes kötetek jegyzékét szívesen megküldjük annak, aki kéri.

XXV. ÉVFOLYAM	EGYETEMES REGÉNYTÁR
1-3. Az örök város. Irta Hall Caine (A tékozló fiu szerzője)...	3.60
4-5. Jóé Pista Irta Szikra, és más elbeszélések kiváló magyar íróktól	2.40
6. Ahol a boldogság terem. Irta Croker (A szép Neville kisasszony, Diana Barington, A milliomos stb. szerzője)...	1.20
7. Titkos veszedelmek. Irta Bársony István	1.20
8. A biboros burnótszelencéje. Irta Haland	1.20
9-10. Megfizetek. Irta Orczy Emma. (A vörös Pimpernel szerzője)...	2.40
11. A csak nemetség. Irta Malonyay Dezső	1.20
12. Színelvű házasság. Chantepierre	1.20
13-14. Vezércsillag. Irta Pemberton	2.40

Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI., Andrássy-ut 10

Egy óra alatt

elvezzi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a

láb-izzadást

„Regedős-féle lábviz”

Ára 2 koron. Kapható mindenütt.

Megrendelhető TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárúháza BUDAPEST, Király-utca 12.

1253/909. O. V. I. szám,

Versenyárgyalási hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. Minister ur. rendeletére a felső Duna dévény—medvei szakaszán 1909. évben végrehajtandó kotrási munkálatokhoz 1909. évi június 6-tól legfeljebb 1909. évi november 30-ig terjedő időtartamra egy 200—250 indikált lóerejű gőzhajónak bérbevitelére 1909. év június hó 3-án d. e. 11 órakor nyilvános, zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni a m. kir. országos vízépitési igazgatóságnál.

Ajánlatok a nevezett igazgatóság segédhivatalánál a jelzett napon délelőtt 10^{1/2} óráig nyújtandók be, a hol az ajánlati feltételek is a hivatalos órák alatt megszerzethetők Budapest, 1909. évi május hó 26-án.

A m. kir. vízépitési igazgatóság.

KÉZIMUNKA GOBELINEK,

hímzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket. 26725 Telefon: 109-06.

BÉRCZI D. SÁNDOR

Budapest, VI., Desseffy-utca 5. sz.

(Váci-körút sarokház mellett, villamos megálló.) Saját áruházában.

Madeira himzse ruhavászon nagy választékban, Tescsek miniatúrák.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éves át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilis), bőrbajokat, elyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóhatjait, ideg- és hátgerinczajait, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógy siker.

E hirdetésí rovatban minden szö egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szö egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 23

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kocsikra, varrógépekre, kerékpárookra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjfizetéssel legutóbban bizományba beraktároztunk. Tauber Ármán és Társa, VII., Baross-ter 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Kalarabét

kárfiólt, cukorborsót, kel káposztát, ugorkát, fejes salátát, hónapos vesekelet, zöldhagymát postakosarankint 280 fillérért. Ismétlődőknek előnydíjnyezetek küld Gyümölcskivitel Csongrádról.

Korai főzeléket,

cukorborsót, kalarabét, ugorkát, kárfiólt, új burgonyát, fejes salátát, zöldhagymát, kelkáposztát, hónapos retek postakosarankint 320 fillérért. Ismétlődőknek árengedmény. Szabó, Csongrádról.

Fajborokat

felelősséggel kölcsönhirdetésben hektoliterenkint 32 koronájával szállítja Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Cseresznyét,

meggyet, nagyszemű, édes ropogósat, befőzésre, vagy csemegézni 5 kilónként 3 koronáért szállít Müller I. szőlőteleplajdonos Kiskunhalason. 27454

Hol a hernyók

a gyümölcsökre nagy károkat okoznak, Keckeméti Parkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Keckeméti, Parkas Igazságügyi raktárban. 27239

20,000 rózsafa

magastörzsű kapható fővárosi szőlőtelepen Székelyhíd. Árjegyzék bérmentve.

Ingyenes

gyorsírás tanítás. Díjlanos gépirás tanítás. A „Stenografikus Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola (Kiszárolag Bakóczy-ut 60. I.) az előző évek mintájára június hó elején teljesen ingyenes magyar, német gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamokat nyit. Az intézet elölje a Gabelsberger-Markovits rendszerű gyorsírásnak minél szélesebb körökben való terjesztése és ismertetése. Önképzés gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszerű tanfolyamok. Az összes rendszerű írógépeken teljesen ingyenes oktatás és gyakorlás. Sokszorosító és mások írása. Mindennemű írásmunkák leírása és sokszorosítása. Helyesírás és szepírás. A beírások már megkezdődtek és egész napon át folynak az intézet helyiségeiben, kizárólag Bakóczy-ut 60. I. Az intézet ottevészéseit utabban megtevesztő módon átmozdítják. 26762

Pénzszekrények

és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Légszusz és villamos csillárok

tegelőnyösebben szerezhető be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Parlament

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1908-ban. Biztos állásbiztosítást. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10., előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezéskortól s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Ingyentanítást nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Zálogszedőulakat

veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új

polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander bútorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és szalonbútorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Spóra-féle

világhírű klattani díszes óriásszögfük. Kitaláltove: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a.M. legmagasabb kitüntetésekkel. 10 darabonkint Elite választék 20 kor. Kiállítási és reklam mintafajok 20 " Óriási szögfük 10 " Dísz-szögfük 5 " Kerti szögfük 2.50 Árjegyzék ingyen bérmentve

Fr. Spóra szögfükivitel KLOTTAU. (Csehország)

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámveteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminárium. Bpest, IV., Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsá-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 661

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fővárosi igazgatással szolgát LISZT ISTVÁN Budapest, most: IV. ker., Kigyo-ter 4. I. em. butor-raktárban. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket barkinek 60 fill. ler ellenében franko elküldjük.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárát a Szentkirályi utcából. Köszönjük a legkedvezőbb beraktározó bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

RÉTI JAKAB IMRE

műasztalosnál kaphatók a legjobbb BUTOROK legutányosabban.

Finom sima angol bútorok szép választékban. Minta raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

PENZ

kölcsön sorsjegyekre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre. Erzsébet sorsjegyre 6.- K. József sorsjegyre 7.50 K. Magyar v. t. 22.- K. Bazilika " 16.- K. Olasz v. t. 32.- K. Osztr. v. t. 42.- K. Hazai " 90.- K. Konvertált Jelz. 105.- K. stb. stb. A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétgyék beklidése ellenében a kölcsön a fent felszögre felemeljük. Azonnal felintozás és legelőcsőbb kamattal

BEIFELD BANKHÁZ

Bpest, Károly-körut 1. Alapított 1874-ben.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépyár, kir. országos fegyvertesző VÁCZ. Gyárt: mindennemű fa-és vastaloskát, kő- és kézköcsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, fűzfafűrészeszátalokat kerti és locomobilfűszekendőket stb. stb. Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27. a Kérjen árjegyzékét!

Meghülésből

származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát Ája gyógyszerárakban 60 fillér. 26796

Saját gyártmányú fűthető fürdőkád, körmelegítő-bályhával kádak 14 koronától felébb. Elvállalok, mindenféle kúriszavattynok és házi vízvezetékberendezéseket legelőcsőbb áron. Lefkovicz Adolf, Bpest, VII., Wesselényi-u. 81/E. Telefon 218-16. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elsőrendű vadonatúj

Singer női varrógépét 27 forintért karika-hajóst 40 forintért. centralbómbint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veross Pálné-u. 40. fűsz 5. Vízszelátdoknak árengedmény.

Modern urasági bútorok

alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbútorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-ter 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hélygek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodást jótállat. Verszerénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajok soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitaláltove: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Kis műkedvelők részére

most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában: Gyermekek-Színház.

Nyolcz eredeti színműleányok és fiúk számára. Irtá Rudnyánszky Gyula. Ára kötve 1 K 80 I.

Tartalom: A tavasz tündére. — A karácsonyfa. — Álom az erdőben. — A hazug. — A fehér ruha. — A varázsgyűrű. — Egyszerű. — A kályha titka.

Kapható: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.nél. Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Pénz-szekrények

ujak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legelőcsőbban csakis Spitzer M. és Testvérenél. Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

Elegáns

gyemeleles villa a farkasréti villamos közelében, hat és háromszobás lakással, minden elgondolható kényelemmel berendezve, 4865 négyszögöl terület, nagy park, 64.000 fűtért, azonnal eladó. Huszar lakás, üzlet, ingatlan forgalmi irodája, Zrínyi-u. 1. Telefon. 5671

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszeret és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt készpénzben áron a legújabb rendszerű bankhitelet urján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 660 Budapest, Király-u. 58.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védőgy. Turista-fluid. Rég bevált aromatikuss beőrzés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő és utóerősítésre nagyobb túrák után. Egész üveg ára K 2.- Fél üveg ára K 1.20 Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tö-ök József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 56.

!! Olcsó kölcsönök !!

Tiszteivelő kölcsönök 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsön 4 1/2%-ra 4-62-5.05%-o annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-o-ra Övadákokra az érték 75%-o-ig Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel, Tarczahitell, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyosítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Osztályorszjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmazatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsá-u. 29. III. 5. sz. Válaszbelyleg.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:

Lőcse szab. kir. városa. Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levőgyövel; kitűnő jó forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmézzsel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Hagyar herzi kanári-tenyészde Debrecenben.

A ki egy énekes hazai kanári-tenyészde, ártáben soha onnét jobbat nem teszen, mert eloszlik ott a bu és vig lesz a ház, hol egy ilyen sárgatollu kis madár lármáz. Fordaljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanári szeret, megmondom a címet is, hogy könnyen meglohenek. Debrecenben lakom és kanári-tenyészde, Agoston István a nevem Magyarországon a hazam. 26. szám alatt lakom a Fővárosi utca-n, énekes kanári díj. rabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyésztere alkalmas nőstények darabja 2 fűt. Szállítási a legnagyobb hűdében is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legmagyobb tenyészde és szethűdési intézet.

INGYEN DRÁGABB, MINT KÁLLUNK RENDELT FÉNYKÉP

NAGYITASOK ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGHEPÉT 5 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTVAL 55-65 cm. HÁLYÁGBAN CSOKRÁLYVA-8 SZÁMBAN OLÁJKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐN HUNDENTY FÉLVÉRTÉK. SZAVATOSSÁG MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉPÁRTÓ ÉS PASZPARTVAL ÉS KÉPVISELŐI BUDAPEST, VI. KERÜLET, RÁKÓCZI-UTCA 11. SZ. NYITVA ÉS 1908. ÉVI PÁRSI KÖZMÉLTÓZI KIALLITÁSON DÍSZKÖZLÉVÉL, KERESZTEL. ARANY-ÉRELMÉL.